

**UCHWAŁA NR LXI/414/2023
RADY MIEJSKIEJ W SIERAKOWIE**

z dnia 26 września 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 poz.40 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2023 poz. 901 ze zm.), Rada Miejska w Sierakowie uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023 -2031, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Sieraków

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Traci moc uchwała Nr V/40/07 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 13 marca 2007 roku w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Sieraków.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Przemysław Gózdź

SIERAKÓW

AKTYWNI W NATURZE

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Gminy Sieraków

NA LATA 2023 - 2031

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie.....	5
1. Metodologia opracowania Strategii	6
2. Podstawy prawne.....	8
3. Spójność z dokumentami strategicznymi	11
3.1. Dokumenty europejskie	11
3.2. Dokumenty krajowe	12
3.3. Dokumenty regionalne.....	13
4. Diagnoza problemów społecznych	14
II. Charakterystyka gminy Sieraków	21
1. Położenie	21
2. Sytuacja demograficzna.....	23
3. Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	25
4. Edukacja i wychowanie	29
5. Kultura, sport i rekreacja	32
6. Opieka zdrowotna	35
7. Bezpieczeństwo publiczne	36
8. Działalność organizacji pozarządowych	36
9. Pomoc społeczna.....	38
10. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	44
III. Diagnoza problemów społecznych	45
Analiza wyników badań wśród dorosłych mieszkańców	45
<i>Struktura badanej próby</i>	<i>45</i>
<i>Problem alkoholowy</i>	<i>48</i>
<i>Problem nikotynowy</i>	<i>52</i>
<i>Problem narkotykowy</i>	<i>55</i>
<i>Problem przemocy</i>	<i>59</i>
<i>Działania profilaktyczne</i>	<i>66</i>
<i>Rynek pracy</i>	<i>70</i>
<i>Wykluczenie społeczne</i>	<i>73</i>
<i>Nieppełnosprawność</i>	<i>76</i>
<i>Osoby starsze</i>	<i>79</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	<i>82</i>
<i>Zdrowie psychiczne.....</i>	<i>83</i>
IV. Diagnoza sytuacji społecznej w gminie Sieraków	85

1.	Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	85
2.	Wsparcie osób z niepełnosprawnością.....	92
3.	Zdrowie psychiczne.....	96
4.	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych	98
5.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	105
6.	Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	112
7.	Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	116
8.	Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	121
9.	Problem przestępczości	127
10.	Analiza SWOT.....	129
V.	Część programowa	132
1.	Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	133
2.	Kierunki rozwiązywania problemów społecznych	134
3.	Ramy finansowe Strategii.....	150
4.	System wdrażania Strategii.....	151
5.	System aktualizacji Strategii	152
6.	Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	152
7.	Monitoring i ewaluacja	153
VI.	Wnioski i podsumowanie.....	157
VII.	Bibliografia	159
VIII.	Spis rysunków, tabel i wykresów.....	160
1.	Spis rysunków	160
2.	Spis tabel	160
3.	Spis wykresów.....	162

SKRÓTY UŻYWANE W DOKUMENCIE

Skrót	Rozwinięcie
BPMiG	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
DDP	Dzienny Dom Pomocy
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KBPN	Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii
KPP	Komenda Powiatowa Policji
MŚP	Sektor małych i średnich przedsiębiorstw
NGO	(ang. non governmental organization) – organizacja pozarządowa
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
OSiR	Ośrodek Sportu i Rekreacji
PARPA	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
PCRP	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PPP	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
SOK	Sierakowski Ośrodek Kultury
UG	Urząd Gminy
UTW	Uniwersytet Trzeciego Wieku
ZERiI	Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów
ZI	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/Domowej

I. Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX wieku były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do transformacji starych oraz powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne.

Jednym z instrumentów ekonomii społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031² jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. W celu zwiększenia skuteczności, konieczne jest systematyczne śledzenie zjawisk i problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, w działalności lokalnej polityki społecznej potrzebne jest strategiczne podejście. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy. Strategia stanowi zatem ważny instrument zarządzania, dzięki któremu możliwe jest rozpoznanie i wdrażanie przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz integracja różnych środowisk lokalnych w ramach wspólnie zaplanowanych i skoordynowanych działań.

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031 zawiera kilka części składowych: charakterystykę gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej.

Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- ❖ wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- ❖ wsparcie osób z niepełnosprawnościami,
- ❖ zdrowie psychiczne,
- ❖ profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych,
- ❖ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- ❖ aktywność i integracja społeczna seniorów,
- ❖ promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- ❖ wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- ❖ problem przestępczości.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031 jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego. Określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów i pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Pozwoli to, na zapewnienie mieszkańcom Gminy Sieraków dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

1. Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2022-2031 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć gminę do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego obrazu gminy w przyszłości. Tym, co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej. W naukach o zarządzaniu wyróżnia się trzy główne poziomy planowania:

- planowanie strategiczne (długofalowe), w ramach którego określone zostają priorytetowe kierunki działań gminy, cele i zasoby umożliwiające ich osiągnięcie;
- planowanie taktyczne (średniookresowe), czyli programy wskazujące zadania niezbędne do osiągnięcia celów głównych;

- planowanie operacyjne (krótkookresowe), które obejmuje jednorazowe lub cykliczne projekty i zadania pozwalające na realizację poszczególnych, mniej złożonych elementów planów taktycznych³.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowanych na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Spójna wizja Gminy w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak: Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Program Zapobiegania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, czy Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Uwzględnienie ich oraz merytoryczna spójność dokumentów umożliwia pełne wykorzystanie potencjału Gminy w poszczególnych aspektach lokalnej polityki społecznej. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	ETAP	CHARAKTERYSTYKA
1.	ANALIZA STRATEGICZNA	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemów i głównych potrzeb jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych, trendów społecznych oraz wniosków z przeprowadzonych na terenie gminy badań społecznych. Na tym etapie ocenie poddane zostaje również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. Sposobem na określenie możliwości i ograniczeń gminy jest analiza SWOT, wskazująca na jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.
2.	SFORMUŁOWANIE MISJI I WIZJI	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży gmina za sprawą realizacji

³ R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN., s. 224-225.

	wskazanych w niej celów, natomiast Misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3. OKREŚLENIE CELÓW PRIORYTETOWYCH I ZADAŃ	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wyszczególnienie głównych obszarów problemowych występujących w gminie. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę, zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z potrzebami, a także podniesienie, jakości życia lokalnej społeczności.
4. WSKAZANIE SPOSOBU WDRAŻANIA I KONTROLI REALIZACJI STRATEGII	Elementem Strategii jest także określenie planu, zgodnie, z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła, ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jaki i sprawozdawczość, mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem służącym instytucjom samorządowym i NGO do odpowiedniego wspierania oraz wzmocnienia potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców. Włączenie lokalnej społeczności w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się partycypacją społeczną, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne z lokalną społecznością, badania diagnozujące zagrożenia lokalne oraz potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do pełniejszego wykorzystania jej potencjału.

2. Podstawy prawne

Opracowanie całościowej, spójnej i wieloletniej koncepcji rozwiązywania problemów społecznych danej gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawą jurystyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 poz. 40 ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1, który w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2023 poz. 901), stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *opracowanie oraz realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy*

społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka⁴.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

- 1) Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 2009 poz. 946);
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2023 poz. 901 ze zm.);
- 3) ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1805 ze zm.);
- 4) ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.);
- 5) ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2023 poz. 571).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2022 poz. 447 ze zm.).
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. 2023 poz. 810),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 ze zm.).
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1744 ze zm.).
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2023 poz. 390 ze zm.).
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 581 ze zm.),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2020. poz. 1359 ze zm.).
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1249 ze zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU UZALEŻNIENIOM

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021 poz. 41 ze zm.).
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

⁴Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.).

- (t.j. Dz. U. 2020 poz. 2050).
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
(t.j. Dz. U. 2021 poz. 711).
 - ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
(t.j. Dz. U. 2020 poz. 685).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
(t.j. Dz. U. 2023 poz. 100 ze zm.).
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
(t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 735).
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(t.j. Dz. U. 2022 poz. 2230).
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym
(t.j. Dz. U. 2022 poz. 2241).
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych
(t.j. Dz. U. 2023 poz. 802).
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych
(t.j. Dz. U. 2023 poz. 788).
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
(t.j. Dz. U. 2021 poz. 2021 ze zm.).
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
(t.j. Dz. U. 2022 poz. 1009 ze zm.).
- uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023.
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”
(Dz. U. 2021 poz. 1092).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
(t.j. Dz. U. 2022 poz. 2267).
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
(Dz. U. 2022 poz. 1634 ze zm.).
- ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
(Dz. U. 2023 poz. 120 ze zm.).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

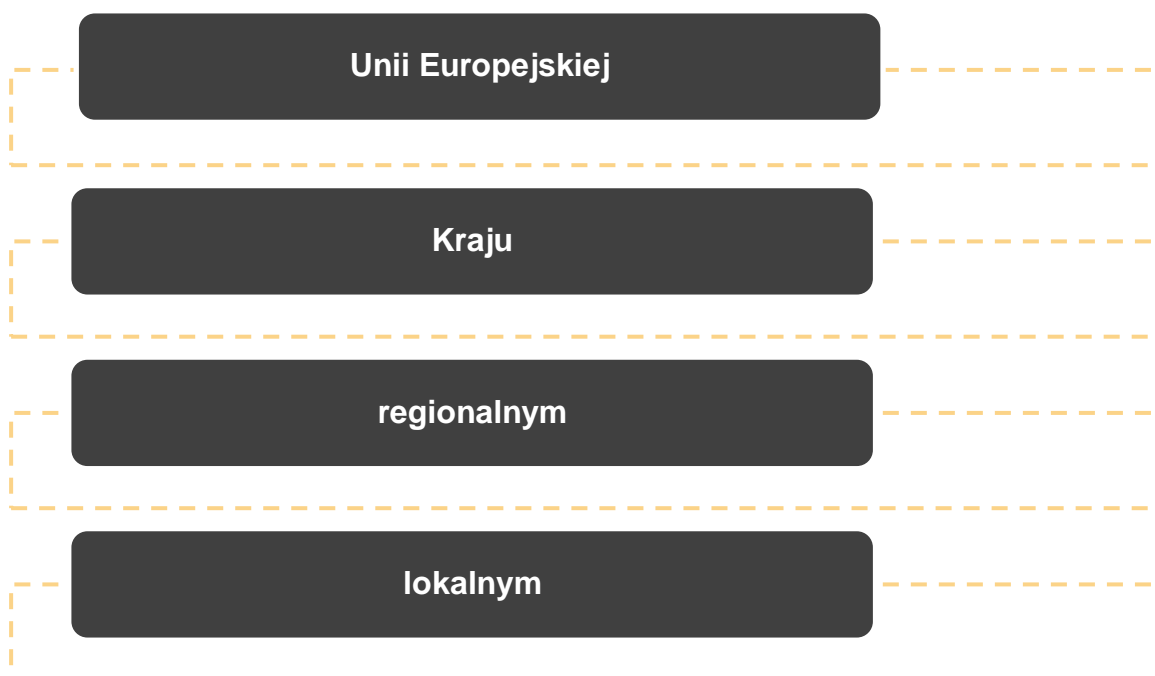
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

- (t.j. Dz. U. 2023 poz. 519 ze zm.).
- ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji
(t.j. Dz. U. 2022 poz. 1105),.
 - ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
(Dz. U. 2022 poz. 1264 ze zm.).

3. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie:

3.1. Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się

- w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- „*Młodość w drodze*” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwienia młodzieży wejścia na rynek pracy;
 - „*Europejska agenda cyfrowa*” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;
 - „*Europa efektywnie korzystająca z zasobów*” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
 - „*Polityka przemysłowa w erze globalizacji*” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych;
 - „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;
 - „*Europejski program walki z ubóstwem*” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak, aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁵.

3.2. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)** – celem głównym projektowanych działań rozwojowych jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Odbywać się to będzie poprzez skoncentrowanie działań o charakterze prawnym, instytucjonalnym i inwestycyjnym na trzech celach:
 - 1) trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną;
 - 2) rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;
 - 3) skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by*

⁵ Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia⁶.

W Strategii wyznaczono 5 celów szczegółowych:

- 1) wzrost zatrudnienia;
 - 2) wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
 - 3) poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
 - 4) poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
 - 5) podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizacja celu odbywa się w 3 obszarach:
- 1) współdziałanie – społeczeństwo obywatelskie;
 - 2) kultura – tożsamość i postawy obywatelskie;
 - 3) kreatywność – potencjał kulturowy i kreatywny.
- **Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku, Ekonomia solidarności społecznej**, którego celem jest wzrost zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zintensyfikowanie współpracy podmiotów i instrumentów świadczących usługi społeczne. Działania przewidziane w KPRES zostały ujęte w 4 obszarach tematycznych:
- 1) solidarna wspólnota lokalna;
 - 2) solidarny rynek pracy;
 - 3) konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna;
 - 4) solidarne społeczeństwo.

3.3. Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków są: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku wraz z Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym, a także Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031 była tworzona przy uwzględnieniu także następujących programów:

1. Wielkopolski Program Wspierania Rodziny, Systemu Pieczy Zastępczej i Adopcji na lata 2021-2025 przyjęty przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w dniu 23 grudnia 2021 r. uchwałą nr 4475/2021.
2. Wielkopolski Program Wspierania Osób Starszych na lata 2021-2025, przyjęty przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w dniu 23 grudnia 2021 r. uchwałą nr 4473/2021.
3. Wielkopolski Program Wspierania Osób z Ograniczoną Sprawnością na lata 2021-2025, przyjęty przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w dniu 23 grudnia 2021 r. uchwałą nr 4474/2021.

⁶ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

4. Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, przyjęty przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w dniu 23 grudnia 2021 r. uchwałą nr 4472/2021.

4. Diagnoza problemów społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest **diagnoza**, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Termin „diagnoza społeczna” używany jest w szerokim i węższym znaczeniu. W szerokim znaczeniu diagnozą społeczną są społeczne badania, w których zbiera się dane szczegółowe, porządkuje je i interpretuje w celu udzielenia odpowiedzi na pytania: „*Jak jest? Co to jest? Dlaczego tak jest?*”. Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁷. Diagnozę społeczną przeprowadza się w celu:

- identyfikacji przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- rozpoznania wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- wyszczególnienia skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- identyfikacji regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- analizy podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia,
- analizy proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Rzetelnie przeprowadzona diagnoza jest fundamentem do planowania różnych programów rozwiązywania problemów społecznych. Wiedza, którą dostarcza nam diagnoza pozwala na odpowiednią alokację zasobów w polecane programy. Dlatego jakość wykonanej diagnozy jest znacząca dla tworzenia właściwych i adekwatnych działań w społeczeństwie.

⁷Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109.

Można wyróżnić kilka typów diagnozy społecznej, które zostały przedstawione poniżej.

METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemów występujących wśród dorosłych mieszkańców gminy,
- rozpoznania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu występujących problemów,
- pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

PROBLEMATYKA BADANIA

Poniżej zaprezentowane zostały problemy społeczne, do których odnosił się zakres prac badawczych.

PROBLEM ALKOHOLOWY (ALKOHOLIZM) –według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na

czynnikami, które do tego prowadzą⁸. Alkoholizm ściśle wiąże się z negatywnymi zjawiskami społecznymi takimi jak: bezrobocie, przemoc, ubóstwo, czy zachowania kryminalne. Problem alkoholowy wśród współczesnych społeczeństw jest problemem o bardzo szerokim zasięgu, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w poniższej diagnozie.

PROBLEM NARKOTYKOWY (NARKOMANIA) – według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”⁹. W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, a także skala zjawiska wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy.

PROBLEM NIKOTYNOWY (NIKOTYNIZM) – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Nikotynizm jest uzależnieniem fizycznym i psychicznym. Został szczegółowo opisany w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD 10. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia, dostępności papierosów dla uczniów na terenie gminy, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE – przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „Przemoc w rodzinie należy rozumieć, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

RYNEK PRACY – bezrobotny, to osoba niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego, w danym zawodzie lub służbie, nieucząca się w szkole, w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania rejonowym urzędzie pracy. Bezrobocie ściśle wiąże się z innymi poważnymi kwestiami społecznymi np. alkoholizmem, ubóstwem czy obniżeniem standardu życia całej rodziny, stąd poświęciliśmy część naszej diagnozy na ten jakże ważny temat.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ – do głównych problemów osób niepełnosprawnych należałoby zaliczyć niski poziom aktywności zawodowej, problemy z utrzymaniem zdobytego zatrudnienia, izolację społeczną, która jest konsekwencją braku samodzielności i konieczności pomocy innych osób, a także bariery architektoniczne, transportowe, które

⁸ Pilch T., *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, str. 92.

⁹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050).

utrudniają poruszanie się. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, w Polsce było 3 457 tys. osób z potwierdzeniem prawnym niepełnosprawności.

UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE – wykluczenie społeczne i ubóstwo to, ważne problemy współczesnego świata. Wykluczenie społeczne jest powiązane, w sposób istotny, z występowaniem ubóstwa, choć nie jest z nim równoznaczne. Osoby wykluczone nie muszą być ubogie, natomiast osoby ubogie nie muszą być wykluczone.

OSOBY STARSZE – według klasyfikacji Światowej Organizacji Zdrowia wyodrębnia się cztery etapy procesu starzenia się: wiek przedstarczy od 45 do 59, wiek starzenia się od 60 do 74 lat, wiek starczy od 75 do 89 lat oraz długowieczność – co najmniej 90 lat¹⁰. Do głównych problemów seniorów można zaliczyć: ubóstwo, wykluczenie społeczne, choroby, ograniczenie sprawności fizycznej i umysłowej, utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji, różne utrudnienia architektoniczne, czy niski dostęp do technologii.

ZDROWIE PSYCHICZNE – przyjęta w 1948 roku konstytucja Światowej Organizacji Zdrowia określa je jako pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka. Przejawia się dobrym samopoczuciem, pewnością i wiarą w siebie, poczuciem własnej wartości. Nasza kondycja psychiczna wpływa na sposób myślenia, odczuwania i działania.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE – jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

WYBÓR METOD I TECHNIK BADAWCZYCH

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców gminy Sieraków na temat problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy a w szczególności przemocy domowej i cyberprzemocy, profilaktyki, rynku pracy, ubóstwa, wykluczenia społecznego, zdrowia psychicznego, niepełnosprawności, osób starszych oraz bezpieczeństwa publicznego. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dorosłych mieszkańców gminy.

Przez **metodę badawczą** rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza¹¹. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe.

Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Wszystko zależy od tego jakich danych potrzebujemy. Badacze jakościowi szukają odpowiedzi na pytania „jak?”, „dlaczego?”, skupiając się na pojedynczych jednostkach lub małych grupach. Badania te mają na celu zrozumienie głębszych przyczyn zachowań ludzi. Z racji tego, że obejmują niewielką liczbę badanych, wyników nie można uogólniać do całej populacji. Metody badań ilościowych posługują się głównie liczbami i odpowiadają

¹⁰ M. Muszalik, M. Biercewicz, *Problemy opiekuńcze u osób w starszym wieku*, s. 132.

¹¹ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60.

na pytania “ile?” i “jak często?”. Ten typ badań przeprowadzany jest na większą skalę, niż w metodach jakościowych, a jego wyniki można przekładać na populację¹².

Badania w grupie badawczej zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową. Zastosowano badanie ankietowe za pomocą techniki **CAWI** (*Computer Assisted Web Interviews*). Technika ta, polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie. Przed przystąpieniem do ankietowania mieszkańców udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

DOBÓR PRÓBY

Najczęściej badana przez nas zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, powinniśmy kierować się tym, jaki jest cel naszych badań. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Rysunek 1. Dobór próby badawczej

Badania zostały przeprowadzane w listopadzie i grudniu 2021 roku i wzięło w nich udział łącznie **160** osób. Poniższa tabela przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej.

¹²Przewłocka J., *CAWI- specyfika, wykorzystanie, perspektywa rozwoju*, s. 97.

PRÓBA BADAWCZA

NARZĘDZIA BADAWCZE

Badacze, którzy zajmują się tworzeniem narzędzi badawczych rozróżniają dwa typy kwestionariusza:

- kwestionariusz ankiety, czyli gotowy formularz z pytaniami skierowanymi do respondentów; to właśnie ten typ kwestionariusza wykorzystywany jest przez naszą firmę w prowadzonych badaniach,
- kwestionariusz wywiadu składa się ze schematu pytań zadawanych przez ankietera, który wcześniej ma zaplanowaną ich formę i kolejność.

Kwestionariusz ankiety można podzielić na 3 części:

1. część adresowo-tytułowa - umieszcza się ją na pierwszej stronie naszej ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: nazwa ośrodka badawczego, tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla naszego respondenta,
2. część merytoryczna - zawarte są w niej nasze pytania dotyczące zagadnienia, które badamy,
3. część metryczkowa - zawarte są w niej dane dotyczące respondenta, są to np. płeć, wykształcenie, stan cywilny, przedział wiekowy lub miejsce zamieszkania; informacje te pozwalają na korelacje z innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę badanej grupy dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy.
Ewentualne dysproporcje związane z zaokrągleniem do liczb całkowitych
(maksymalnie +/- 3%).

ETYKA PROWADZONYCH BADAŃ

Podczas prowadzenia badań społecznych wyróżnia się kilka podstawowych reguł, jakimi powinien kierować się badacz, aby nasze badania były prowadzone w sposób etyczny. Wśród nich wymienia się między innymi:

- świadomą zgodę respondenta, który ma pełną wiedzę, co do charakteru swojego uczestnictwa w badaniu,
- unikanie wprowadzania w błąd respondentów,
- zagwarantowanie badanym poufności oraz uszanowania ich prywatności,
- niedopuszczenie do sytuacji celowych pominięć i manipulacji w trakcie zbierania i analizy danych,
- podmiotowe traktowanie badanych osób,
- nieszkodzenie w żaden sposób badanym,
- jasne i precyzyjne informowanie badanych o korzyściach i obciążeniach¹³.

Badane przez nas osoby wypełniały ankietę samodzielnie, co ma niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, uczestnicy zostawali informowani o pełnej anonimowości badania, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania arkusza ankiety, co sprawiło, że nasze badania prowadzone były w sposób etyczny.

II. Charakterystyka Gminy Sieraków

1. Położenie

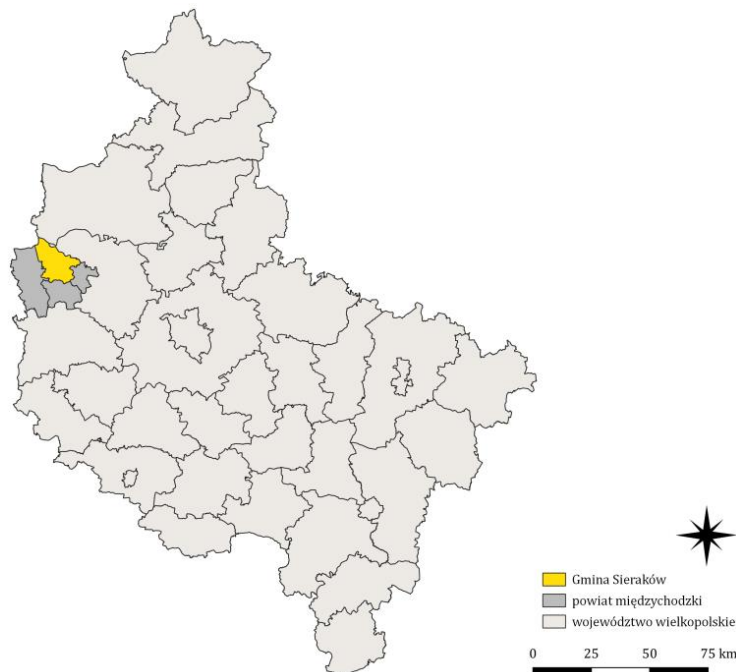
Gmina Sieraków, to gmina miejsko-wiejska położona w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie międzychodzkiem. Jej siedzibą jest miasto Sieraków. Powierzchnia gminy obejmuje 203,31 km², co stanowi 27,6% obszaru powiatu. Graniczy ona z następującymi gminami: Chrzypsko Wielkie, Kwilcz, Międzychód, Wronki, Drawsko oraz Drezdenko. Powierzchnię gminy w 57% stanowią użytki leśne, użytki rolne zajmują 29% terenu charakteryzowanej jednostki terytorialnej, natomiast wody –

¹³Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, s. 515-519.

8%. Geograficznie położona jest ona na styku dwóch mezoregionów, należących do Pojezierza Wielkopolskiego i Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej.

Rysunek 2. Położenie gminy Sieraków na tle powiatu międzychodzkiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Wśród atutów gminy Sieraków wyróżnić można dobrą lokalizację – znajduje się ona w bliskiej odległości od siedziby powiatu – miasta Międzychód, od którego dzieli ją zaledwie 15 km, natomiast od stolicy województwa, Poznania – około 75 km.

Przez jej obszar przebiega 5 dróg wojewódzkich, 7 powiatowych oraz 28 gminnych. Istniejący system komunikacyjny daje możliwość połączeń z trasami o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, a więc przyjmuje się, iż gmina posiada bardzo dobry system połączeń z głównymi trasami tranzytowymi.

Należy także podkreślić atrakcyjność gminy pod względem przyrodniczym – to, co wyróżnia charakteryzowaną jednostkę to przebiegająca przez jej obszar rzeka Warta, rozległe tereny lesiste o zróżnicowanej faunie i florze, a także blisko 40 jezior, co stanowi o jej atrakcyjności pod względem turystycznym. Polodowcowy krajobraz gminny ochrania Sierakowski Park Krajobrazowy.

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Sieraków oraz 15 sołectw: Bucharzewo, Chalin, Chorzępowo, Góra, Grobia, Izdebno, Jabłonowo, Kaczin, Kłosowice, Lutom, Lutomek, Ławica, Marianowo, Przemysł oraz Tuchola.

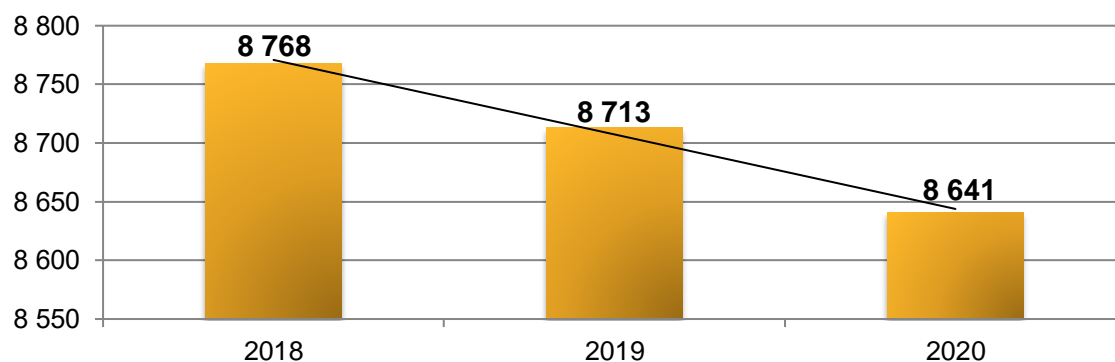

2. Sytuacja demograficzna

Obraz aktualnego stanu społeczeństwa jest możliwy do przedstawienia między innymi dzięki analizie **struktury demograficznej** stanowiącej rezultat procesów demograficznych w przeszłości, które determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości.

Gminę Sieraków zamieszkuje **8 641** osób (stan na 31.12.2020 roku). Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu, co obrazuje naniesiona na poniższy wykres linia trendu. W stosunku do roku 2018 widoczny jest spadek o 1,4%.

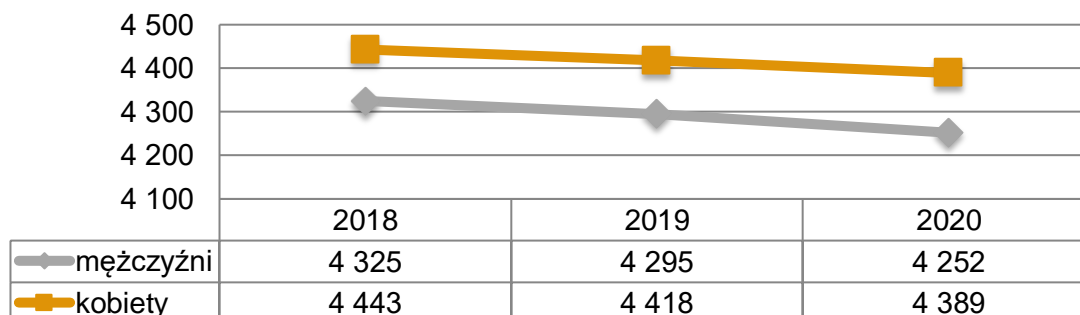
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Sieraków w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę Sieraków w 2020 roku była mniejsza od liczby kobiet – stanowiły one 51% ogólnej liczby ludności (4 389 kobiet), a mężczyźni 49% (4 252 mężczyzn). **Współczynnik feminizacji** w gminie wynosił 103, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadały 103 kobiety.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Sieraków na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest **przyrost naturalny**, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Sieraków w 2020 roku przyrost naturalny na 1000 ludności kształtował się na poziomie **-3,34**, co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował niższą wartość niż w powiecie międzychodzkiem (-2,40) i całym województwie wielkopolskim (-1,18).

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w porównaniu do powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	gmina Sieraków	2,63	-1,03	-3,34
2	powiat międzychodzki	1,14	-1,87	-2,40
3	województwo wielkopolskie	1,05	0,92	-1,18

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Sieraków według ekonomicznych grup wieku w roku 2020 przedstawiała się następująco:

- **19,4%** mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – 14 lat i mniej;
- **59,6%** mieszkańców gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 15-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 15-64;
- **21,0%** mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet).

Poniższa tabela prezentuje **ekonomiczne grupy wieku** w gminie Sieraków. Na przestrzeni lat 2018-2020 dostrzegalny jest wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym zmniejszył się. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w 2020 roku prezentował się na zbliżonym poziomie do wskaźników w całym województwie wielkopolskim, gdzie osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19,5%, w wieku produkcyjnym –59,7%, a w wieku poprodukcyjnym – 20,8%.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	wiek przedprodukcyjny	19,8	19,5	19,4
2	wiek produkcyjny	60,8	60,2	59,6
3	wiek poprodukcyjny	19,4	20,3	21,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2020 roku **saldo migracji wewnętrznych** na 1000 ludności wyniosło w gminie Sieraków -4,0, natomiast **saldo migracji zagranicznych** 0,00. W odniesieniu do 2018 roku wskaźnik salda migracji wewnętrznych uległ zmniejszeniu, natomiast wskaźnik migracji zagranicznych zwiększył się. Jednocześnie dostrzec można, że saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności było w gminie znacznie niższe niż w całym województwie i powiecie.

Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych na 1000 ludności w gminie Sieraków, w porównaniu do powiatu międzychodzkiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie		2018	2019	2020
1	Gmina Sieraków	saldo migracji wewnętrznych	-3,3	-3,8	-4,0
		saldo migracji zagranicznych	-0,69	-0,11	0,00
2	powiat międzychodzki	saldo migracji wewnętrznych	-2,1	-2,1-	-1,9
		saldo migracji zagranicznych	-0,46	0,16	-0,11
3	województwo wielkopolskie	saldo migracji wewnętrznych	0,3	0,3	0,4
		saldo migracji zagranicznych	0,05	0,07	0,08

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

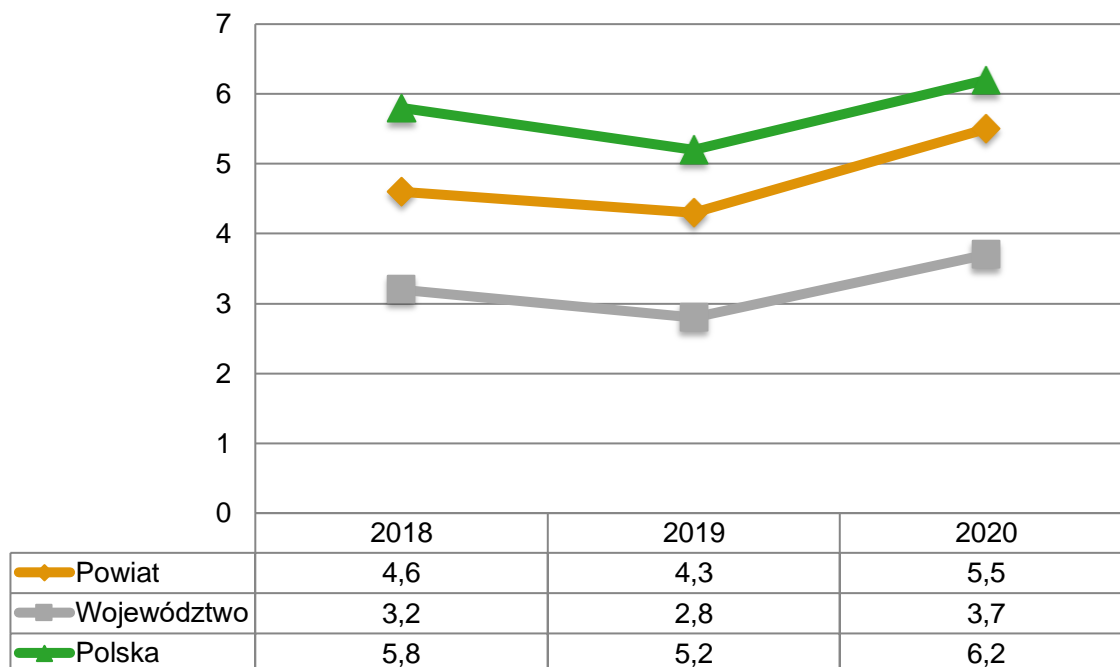
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest **stopa bezrobocia rejestrowanego**, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji). Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, przedstawiona została więc stopa bezrobocia w powiecie międzychodzkiem.

W 2020 roku wynosiła ona **5,5%**, a więc była wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie wielkopolskim, niemniej jej wartość była niższa niż na terenie całej Polski. W porównaniu do 2019 roku stopa bezrobocia w powiecie międzychodzkiem uległa zwiększeniu, podobnie jak ma to miejsce w całym kraju, co spowodowane jest pandemią COVID-19. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie międzychodzkiem na przestrzeni lat 2018-2020, w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

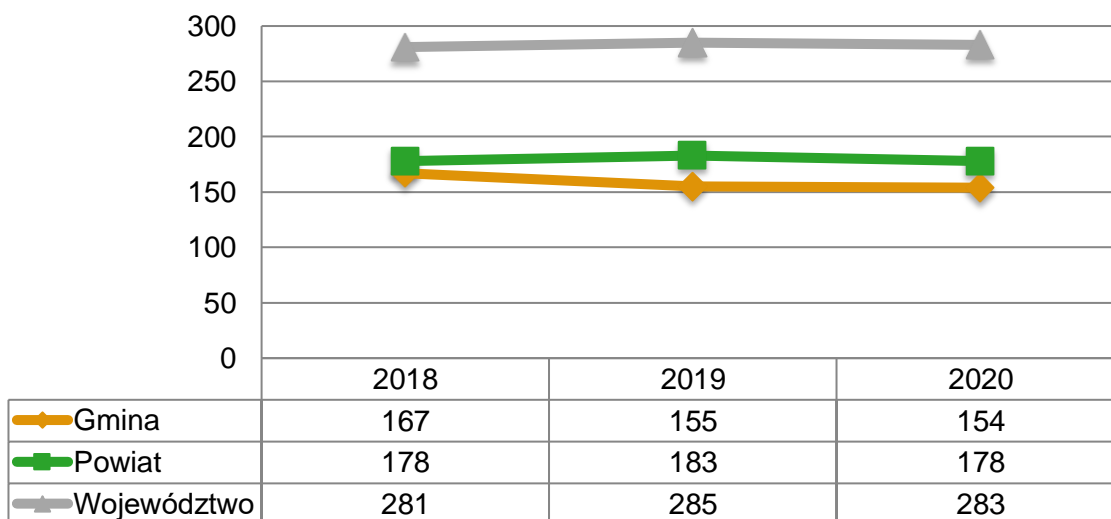
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2020 rok, w gminie Sieraków na 1000 mieszkańców pracowały **154** osoby¹⁴. Liczba osób pracujących na 1000 ludności była w gminie niższa niż w powiecie międzychodzkiem oraz całym województwie wielkopolskim.

¹⁴ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Sieraków, w porównaniu do powiatu międzychodzkiego oraz całej Polski na przestrzeni lat 2018-2020.

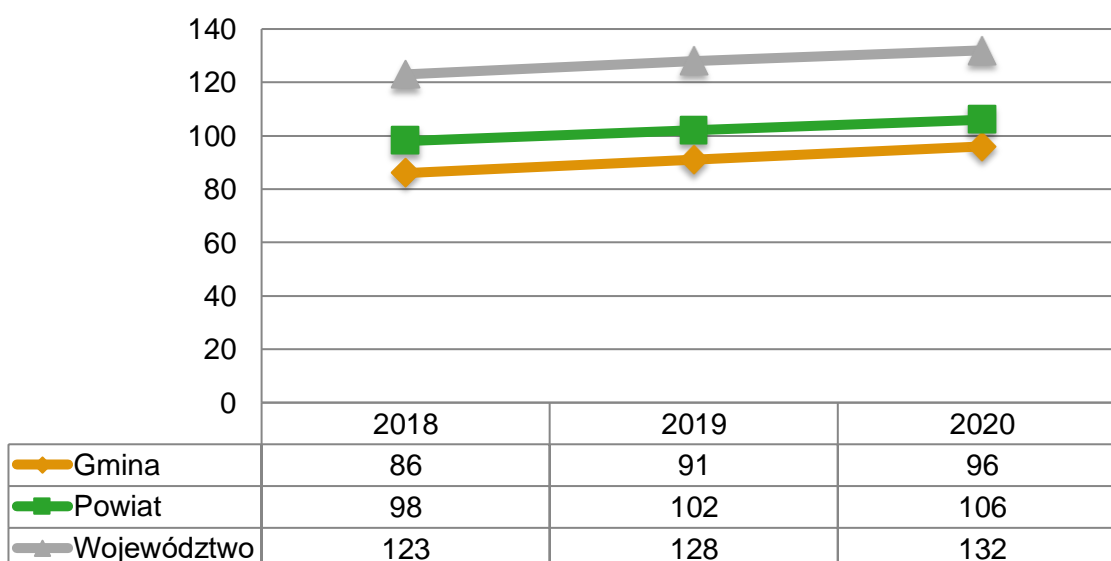

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba **podmiotów gospodarczych** funkcjonujących na danym terenie.

W gminie Sieraków na koniec 2020 roku w rejestrze REGON na 1000 ludności zarejestrowanych było łącznie **96** podmiotów gospodarki narodowej. Na przestrzeni lat 2018-2020 wskaźnik ten ulegał systematycznemu wzrostowi. Jednocześnie można zauważyć, że był on niższy niż na terenie całego powiatu oraz województwa.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w gminie Sieraków, w porównaniu do powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego, w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z poniższą tabelą, prywatna **działalność gospodarcza** w gminie, w 2020 roku koncentrowała się głównie na handlu hurtowym i detalicznym; naprawie samochodów (159 podmiotów) oraz budownictwie (128 podmiotów). Ważnymi sekcjami było również: przetwórstwo przemysłowe (53 podmioty), transport i gospodarka magazynowa (37 podmiotów) oraz działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (32 podmioty). Najmniej zarejestrowanych było natomiast działalności związanych z dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (2 podmioty), a także z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (1 podmiot).

Tabela 5. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Sieraków (stan na koniec 2020 roku).

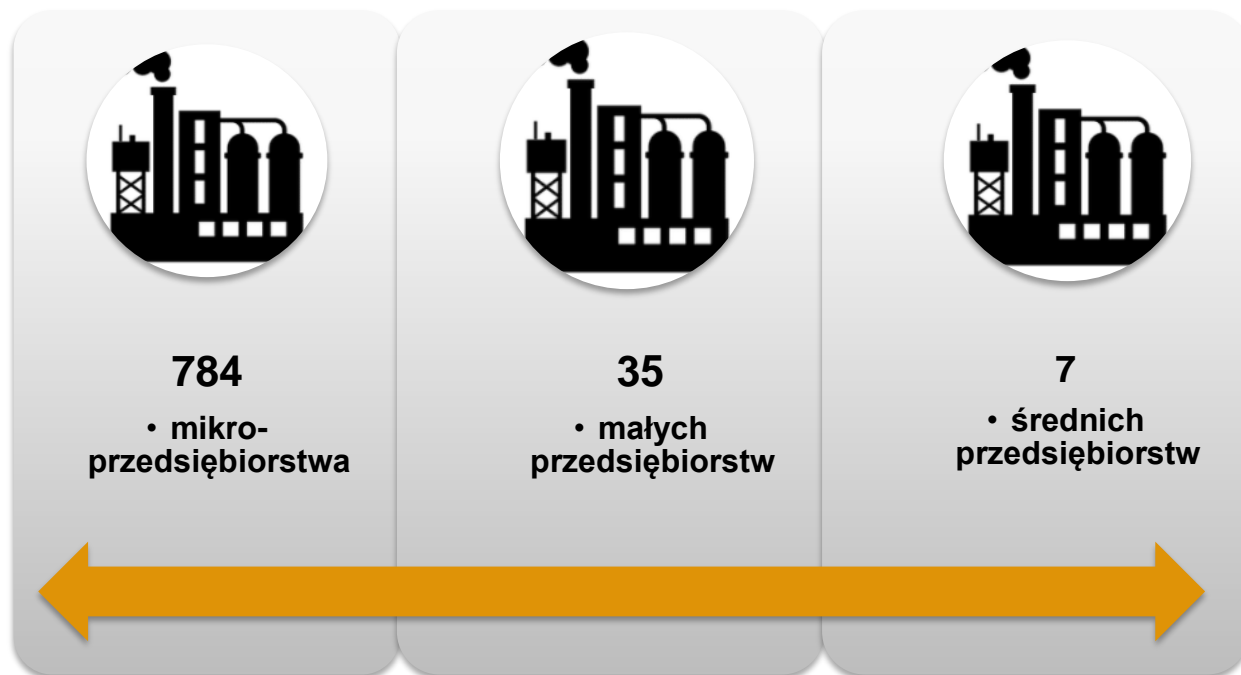
Lp.	sekcja	liczba
1	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – sekcja G	159
2	budownictwo - sekcja F	128
3	transport i gospodarka magazynowa - sekcja H	37
4	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - sekcja M	31
5	przetwórstwo przemysłowe - sekcja C	53
6	pozostała działalność usługowa - sekcja S, T, U	28
7	informacja i komunikacja - sekcja J	11
8	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca - sekcja N	28
9	edukacja - sekcja P	13
10	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - sekcja I	32
11	opieka zdrowotna i pomoc społeczna - sekcja Q	30
12	działalność finansowa i ubezpieczeniowa - sekcja K	17
13	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości - sekcja L	3
14	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo - sekcja A	30
15	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją - sekcja R	6
16	górnictwo i wydobywanie - sekcja B	0
17	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją - sekcja E	2
18	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – sekcja D	1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w gminie Sieraków według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – w 2020 roku było ich **784**. Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników było w gminie **35**. Działalność prowadziło również **7** średnich przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników.

Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Sieraków według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

3. Edukacja i wychowanie

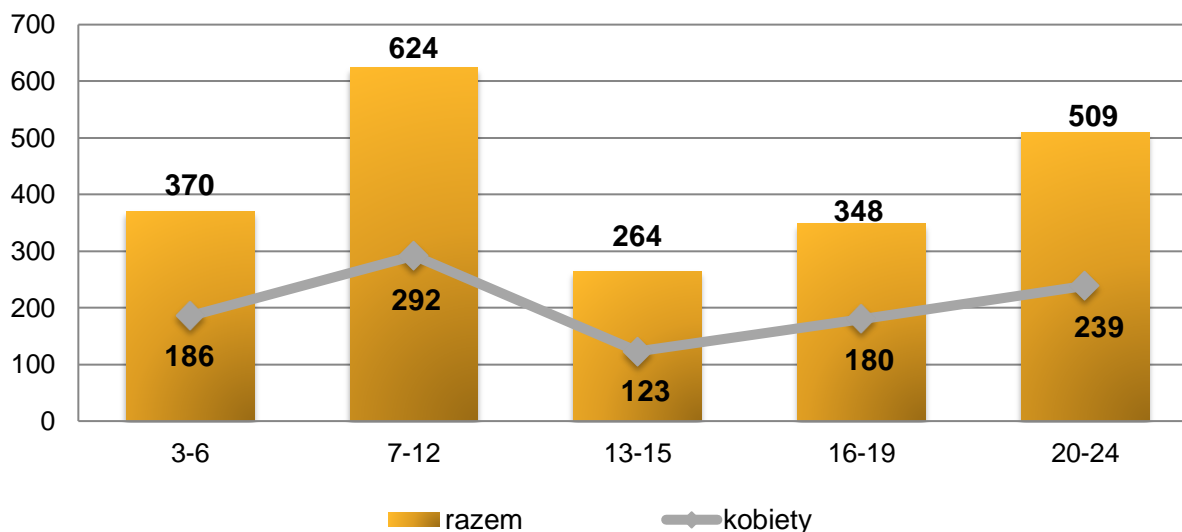
W wieku **potencjalnej nauki** (3-24 lata), w 2020 roku było 2 115 mieszkańców gminy Sieraków, w tym 48% stanowiły kobiety (1 020 osób).

Rozpatrując kwestię ludności gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało, w przedmiotowym roku, 7-12 lat (624 osoby). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lata (509 osób), natomiast na trzecim mające 3-6 lat (370 osób).

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 6. Ludność gminy Sieraków według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie gminy Sieraków w 2020 roku funkcjonowały następujące **jednostki oświatowe**:

- ❖ Szkoła Podstawowa im. mjr. Henryka Sucharskiego w Sierakowie,
- ❖ Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Lutomiu wraz z oddziałami przedszkolnymi w Kaczinie,
- ❖ Zespół Szkół im. prof. Maksymiliana Siły-Nowickiego w Sierakowie (technikum oraz liceum ogólnokształcące),
- ❖ Przedszkole „Przyjaciół Książki” w Sierakowie.

W roku szkolnym 2020/2021 do placówek oświatowych w gminie uczęszczali uczniowie, którzy zgodnie z posiadanym orzeczeniem wydanym przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną korzystali z dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb metod i form kształcenia, takich jak np. zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze, nauczanie specjalne i indywidualne czy wczesne wspomaganie rozwoju.

W roku szkolnym 2020/2021 w szkołach podstawowych działających na terenie gminy naukę podejmowało łącznie **968** uczniów. Z kolei do oddziałów przedszkolnych w omawianym roku szkolnym uczęszczało **282** dzieci.

Na terenie gminy w omawianym roku przy Zespole Szkół w Sierakowie funkcjonował także Internat, który zapewniał miejsce dla 24 adeptów szkoły ponadpodstawowej.

Ponadto w 2020 roku działalność prowadził także jeden **złobek** „Bajkowa Kraina”.

W 2020 roku szkoły podstawowe oraz oddziały przedszkolne realizowały m.in. takie projekty jak: „Aktywna tablica”, „Akademia kompetencji w gminie Sieraków”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Mamo, Tato – co Ty na to?”, czy „Trzymaj Formę”. Zespół Szkół w Sierakowie uczestniczył natomiast w projekcie pn. „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2020” oraz „Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w ZS, w Sierakowie”.

Wszystkie placówki edukacyjne podejmowały wielopłaszczyznową współpracę z Urzędem Gminy, OPS-em, Gminną Biblioteką Publiczną wraz z jej filią, Sierakowskim

Ośrodkiem Kultury, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, placówką wsparcia dziennego „ŚWIETLIKI”, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, GKRPA, placówkami ochrony zdrowia oraz Komendą Powiatową Policji.

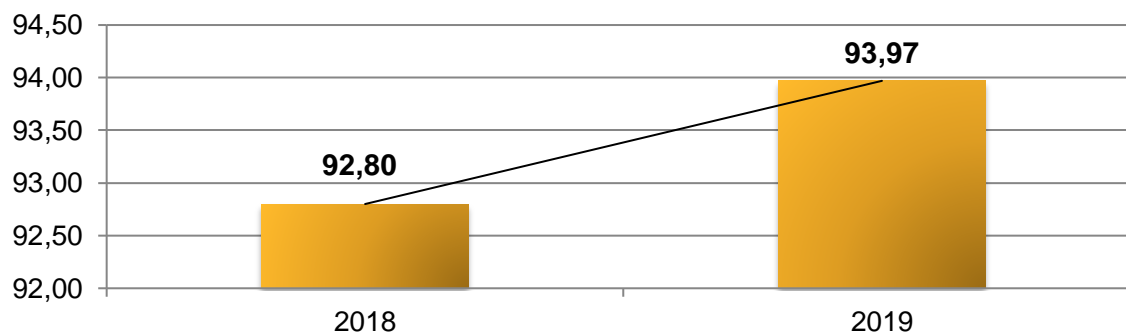
Tabela 6. Liczba osób uczęszczających do jednostek oświatowych na terenie gminy Sieraków w roku szkolnym 2019/2020

Placówka	Liczba uczniów
Szkoła Podstawowa w Sierakowie	653 uczniów
Szkoła Podstawowa w Lutomiu	128 uczniów 35 dzieci w oddziałach przedszkolnych
Przedszkole „Przyjaciół Książki” w Sierakowie	247 dzieci
Zespół Szkół w Sierakowie	technikum – 93 uczniów liceum – 94 uczniów
razem:	1 250 osób

Źródło: Raport o stanie gminy Sieraków za 2020 rok

Współczynnik **skolaryzacji netto**, definiowany jest jako relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. W 2019 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie **93,97%**, co oznacza, że w stosunku do poprzedniego roku uległ zwiększeniu.

Wykres 7. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Sieraków w latach 2018-2019 (w procentach)

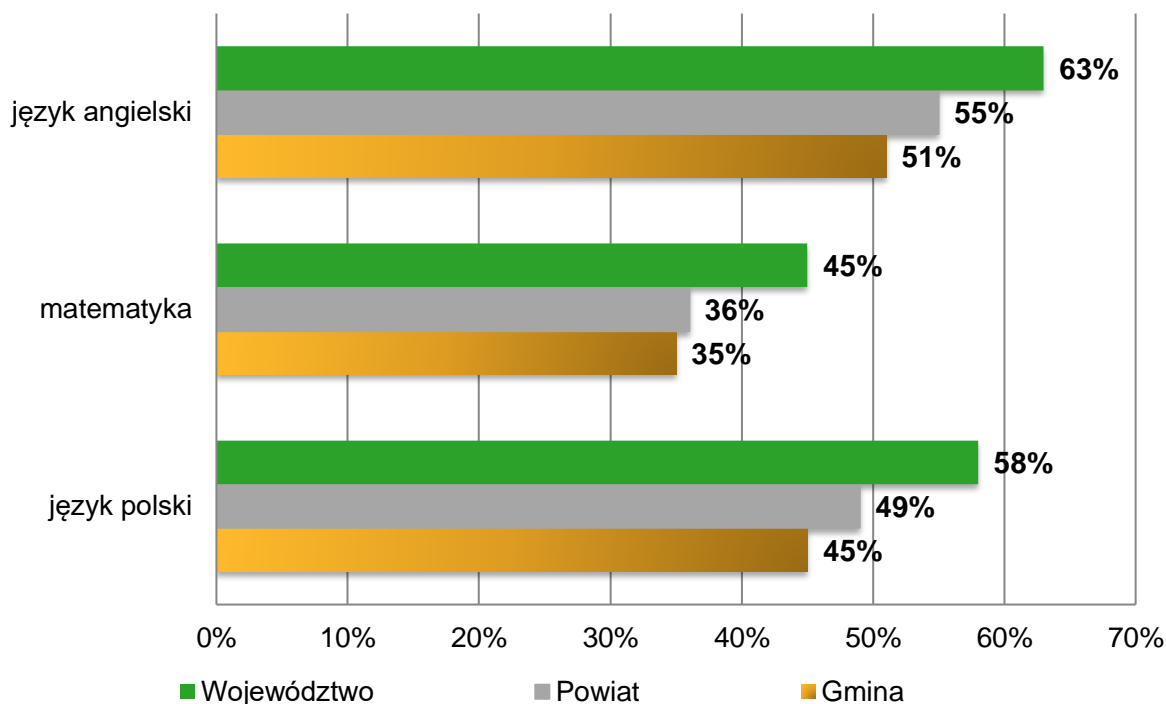

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na poniższym wykresie przedstawione zostały **wyniki egzaminu ósmoklasisty** uczniów z gminy Sieraków, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu i województwa. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z gminy uzyskali niższe wyniki ze wszystkich przedmiotów w porównaniu do ósmoklasistów z powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego. Najmniejszą liczbę punktów uzyskali z części matematycznej, zaś największą z języka angielskiego.

Wykres 8. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku uczniów z terenu gminy Sieraków, powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Usługami z zakresu obsługi ekonomiczno-administracyjnej oraz finansowo-księgowej szkół realizuje Biuro Obsługi Przedszkola i Szkół Samorządowych.

4. Kultura, sport i rekreacja

Edukacja kulturalna wśród mieszkańców polega na ich współdziałaniu w różnorodnych przedsięwzięciach kulturalnych inicjowanych przez Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Sieraków wraz z filią w Lutomiu, Sierakowski Ośrodek Kultury, świetlice wiejskie, Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz liczne obiekty rekreacyjne, w których odbywają się cyklicznie lub okolicznościowo różnotematyczne wydarzenia kulturalne i rekreacyjne, mające niebagatelny wpływ na integrację społeczności lokalnej gminy Sieraków. Uczestnictwo mieszkańców w kulturze odbywa się także poprzez organizowane warsztaty grupowe oraz indywidualne, które rozbudzają ich pasje, uzdolnienia i zainteresowania. Należy podkreślić, iż SOK ma do dyspozycji doskonale wyposażoną salę spotkań i narad, pracownię ceramiki, salę muzyki, plastyki i techniki.

W strukturach SOK działają :

- ❖ Zespoły Taneczne Wisienki,
- ❖ sekcja brydża,
- ❖ sekcja gitarowa,
- ❖ zajęcia fitness,
- ❖ zajęcia ceramiczne,
- ❖ Studio Plastyki,
- ❖ Pracownia Działań Twórczych,
- ❖ Akademia Malucha,
- ❖ Chór im. B. Dembińskiego.

Do największych **wydarzeń kulturalnych**, które cyklicznie odbywają się na terenie Gminy Sieraków, można zaliczyć:

- ❖ Wielkie Branie czyli Sierakowskie Dni Kultury Rybackiej,
- ❖ Beach Time Festival,
- ❖ Sierakowska Wiosna Klasyków,
- ❖ liczne spotkania autorskie, warsztaty, wernisaże i koncerty.

Szczegółową rolę w realizowaniu działalności kulturalnej na terenie gminy Sieraków odgrywa **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Sieraków wraz z filią w Lutomiu**. Wśród jej zadań należy wyszczególnić: gromadzenie, opracowywanie materiałów bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu, udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie do domu oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych, prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej, popularyzacja książki i czytelnictwa, współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa oraz doskonaleniu form i metod pracy bibliotecznej.

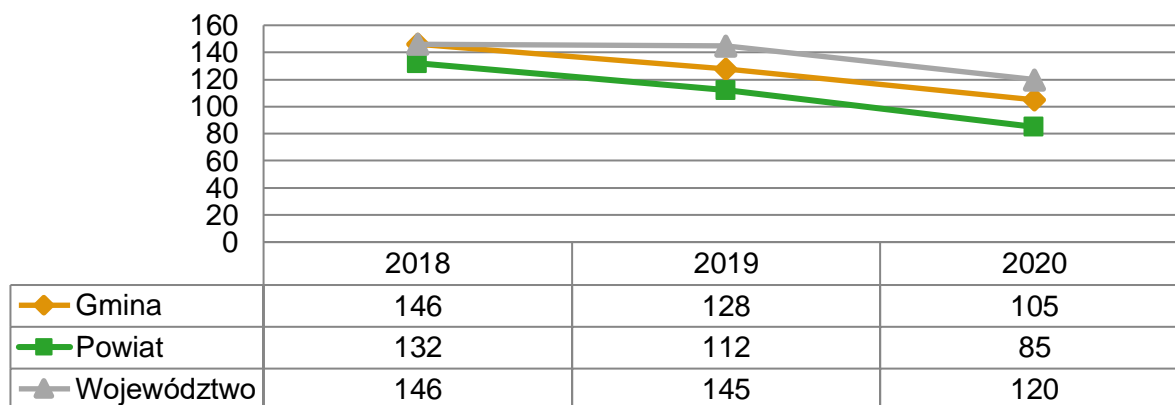
Warto tutaj wspomnieć, iż gmina Sieraków w 2018 roku pozyskała środki z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (Oś priorytetowa 9: Infrastruktura dla kapitału ludzkiego Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych), na rewitalizację budynku dawnego kościoła ewangelickiego i jego otoczenia. W Stworzonym kompleksie swą siedzibę ma dziś BPMiG, przy której w 2023 roku również, w ramach tego programu utworzono Muzeum Rybactwa Śródlądowego i Ochrony Wód. Powstały kompleks pełni w gminie funkcje społeczne, kulturalne i edukacyjne, a co ważne jest dostosowane do osób niepełnosprawnych i spełnia wymagania dostępności. W ramach utworzonego przy BPMiG muzeum „...zostaną stworzone wystawy stałe, które opowiedzą o lokalnych tradycjach rybackich, historii kościoła oraz bogactwie sierakowskich jezior.”¹⁵

Kolejny wykres prezentuje liczbę czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Sieraków, w porównaniu do powiatu międzychodzkiego oraz województwa wielkopolskiego, w latach 2018-2020. Na podstawie danych statystycznych widzimy, że wskaźnik ten przyjmował w 2020 roku wartość **105**, która była wyższa niż w całym powiecie, jednocześnie mniejsza niż w województwie. Jednocześnie na poziomie gminnym, powiatowym i ogólnopolskim zaobserwować można trend spadkowy w zakresie liczby czytelników na 1000 ludności.

¹⁵ <https://samorzad.pap.pl/konkurs-inwestycja-z-zperspektywa/kategoria/inwestycja-z-perspektywa/sierakow-muzeum-rybactwa>

Wykres 9. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem oraz województwie wielkopolskim, w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Gmina posiada rozbudowaną **bazę sportowo-rekreacyjną**. Na jej terenie funkcjonują pełnowymiarowe boiska piłkarskie, boiska wielofunkcyjne zlokalizowane przy szkołach, kompleks sportowy „Orlik” oraz Sierakowskie Centrum Sportowo-Szkoleniowe Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej. Do dyspozycji mieszkańców pozostaje także Ośrodek Sportu i Rekreacji, a w nim hala sportowo-widowiskowa, siłownia, strefa cardio, bowling, bilard, boisko do beach soccer i siatkówki plażowej. Ponadto, gmina posiada siłownie zewnętrzne, ciąg pieszo-rowerowy i place zabaw. Wśród istotnych zasobów gminy Sieraków znajdują się także tereny rekreacyjne zagospodarowane wokół Jeziora Jaroszewskiego, tj. strzeżone, bezpłatne kąpielisko, plaża, łowisko, czy wypożyczalnia sprzętu wodnego. Mieszkańcy mogą korzystać także z hipodromu i strzelnicy. Wymienione obiekty stanowią doskonałą bazę służącą rozwojowi kultury fizycznej mieszkańców, a także wpływają na rozwój potencjału turystycznego gminy Sieraków, która wychodząc naprzeciw oczekiwaniom turystów stale rozwija bazę noclegowo-gastronomiczną.

Wszelkie informacje na temat gminy Sieraków, jej historii, zasobów przyrodniczych i turystycznych udzielane są w dwóch **Punktach Informacji Turystycznej** w Sierakowie, które wyposażone są w bezpłatne materiały promocyjne oraz gadżety.

Na terenie gminy funkcjonują liczne **kluby i sekcje sportowe**, których zawodnicy osiągają wysokie wyniki sportowe zarówno na szczeblu rejonowym, ogólnopolskim, jak również europejskim. Wśród drużyn sportowych wymienić można m.in. Basketball Club Sieraków, UKS Kormoran Sieraków, czy Klub Kręglarski WRZOS.

Dzięki rozwiniętej infrastrukturze sportowej i zapleczu noclegowym na terenie miasta Sieraków cyklicznie odbywają się duże wydarzenia sportowe, m.in.:

- ❖ Triathlon Sieraków,
- ❖ Spartakiada UTW,
- ❖ Letnie turnieje siatkówki plażowej,
- ❖ Turnieje kręglarskie,
- ❖ Cross Sierakowski,
- ❖ Jeździeckie Mistrzostwa Polski.

W gminie funkcjonuje **Rada Sportu**, która każdego roku podejmuje decyzje o wyróżnieniach najlepszych sportowców, działaczy, czy osób zasłużonych dla lokalnego sportu. Za wybitne osiągnięcia i działania w tej dziedzinie wręczane są Nagrody Rady Sportu.

5. Opieka zdrowotna

W zakresie podstawowej **opieki zdrowotnej** dla mieszkańców gminy usługi świadczy Ośrodek Zdrowia NZPOZ Med.-Lamp Sp. z o.o. w Sierakowie.

Najbliższy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, znajduje się w mieście powiatowym Międzychód, który świadczy usługi z zakresu:

- Podstawowej Opieki Zdrowotnej.
- Ambulatoryjnej Opieki specjalistyczne – Poradnie Specjalistyczne.
- Leczenia Szpitalnego (Oddziały Szpitalne)
- Poradni Zdrowia Psychicznego
- Rehabilitacji Leczniczej
- Pracowni Diagnostycznych
- Hospicjum Domowego
- Długoterminowej Opieki Zdrowotnej.¹⁶

W ramach SPZOZ w Sierakowie działa Poradnia ginekologiczno - położnicza oraz Stacja Pogotowia Ratunkowego.

Ponadto, w gminie funkcjonują także, m.in: 4 apteki, dwa niepubliczne gabinety stomatologiczne oferujące również leczenie finansowane w ramach NFZ, prywatne gabinety lekarza pierwszego kontaktu, pediatry, 3 gabinety protetyczne itp.

Mieszkańcy gminy Sieraków chętnie włączają się w cykliczne, charytatywne inicjatywy z zakresu profilaktyki zdrowia, jak np. zbiórki krwi, czy akcją pn. „Pomóż innym – oddaj włosy”.

Z danych GUS wynika, iż w gminie Sieraków w 2019 roku na 1 przychodnię przypadało **2 904** mieszkańców. Jest to, nieco wyższa wartość od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła, w omawianym roku 2 827. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono **4,7** porady w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest większą wartością w stosunku do całego powiatu międzychodzkiego (3,3).

Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Sieraków w porównaniu do powiatu międzychodzkiego w 2019 roku

Lp.	wyszczególnienie	Powiat	Gmina
1	liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2 827	2 904
2	porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	3,3	4,7

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

¹⁶ <https://www.spzoz-miedzychod.com.pl>

6. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. W gminie Sieraków o bezpieczeństwo i porządek dbają Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie, w tym z Komisariatu Policji w Sierakowie. Ochronę przeciwpożarową w gminie Sieraków zapewniają przede wszystkim jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, tj.: 9 jednostek terenowych, 9 strażnic, 14 wozów bojowych, spośród których trzy jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego są to: OSP Sieraków, OSP Chorzępowo i OSP Kaczlin oraz Strażacy z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Międzychodzie

7. Działalność organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku¹⁷. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizację grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”¹⁸.

Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem¹⁹.

Na obszarze gminy Sieraków funkcjonuje blisko 60 **organizacji pozarządowych**, które prowadzą działalność na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich między innymi:

¹⁷ <https://poradnik.ngo.pl/>

¹⁸ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

¹⁹ M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje, s. 15.

- Fundacja „MILLENIUM UNA VIVENDI”,
- Koło Przyjaciół Schönberga,
- Krajowe Towarzystwo Przyjaciół Szkół Rybackich w Sierakowie,
- Sierakowskie Centrum Sportowo-Szkoleniowe Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej,
- Sierakowskie Towarzystwo Edukacyjne,
- Stowarzyszenie Dla Ludzi i Środowiska,
- Stowarzyszenie Historyczne Kultur Dorzecza Warty i Noteci „MIR”,
- Stowarzyszenie na rzecz Integracji Osób Starszych i Niepełnosprawnych „Wieś Bez Barrier”,
- Klub Tańca Sportowego Zespołów Tanecznych Wisienki,
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Sierakowie,
- Polski Związek Wędkarski Koło Sieraków,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Sieraków,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej Wielkopolski Zarząd Wojewódzki,
- Caritas.

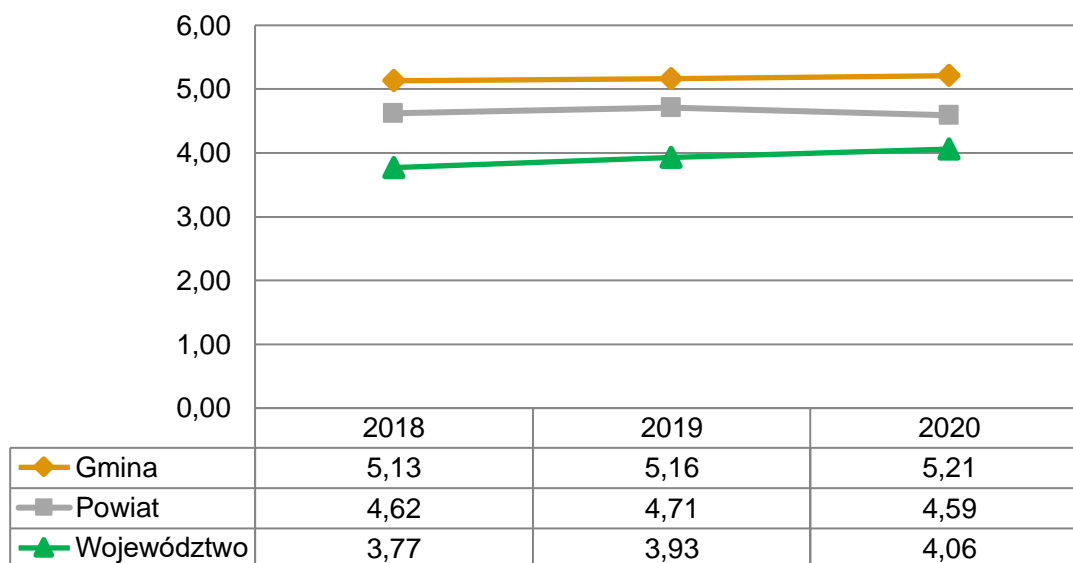
Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi określone zostały w *Programie współpracy gminy Sieraków z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku*. Celem nadrzędnym współpracy gminy z NGO jest poprawa jakości życia oraz zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy, wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną, organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²⁰.

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Sieraków w 2020 roku wyniósł **5,21** i tym samym był wyższy od wartości, które przyjmował w 2018 i 2019 roku. W odniesieniu do danych wojewódzkich i powiatowych wskaźnik ten na przestrzeni analizowanych lat przyjmował wyższe wartości.

²⁰*Program współpracy Gminy Sieraków z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2022 roku*

Wykres 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem i województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (m.in. OPS, jednostek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej. Podstawą wdrożenia w życie założeń Strategii będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

8. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Sieraków jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania Ośrodka z zakresu ustawy o pomocy społecznej polegają w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez Ośrodek należą:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

- 18) utworzenie i utrzymanie ośrodka, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy realizowanych przez „Ośrodek”, należą:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Ośrodek należą:

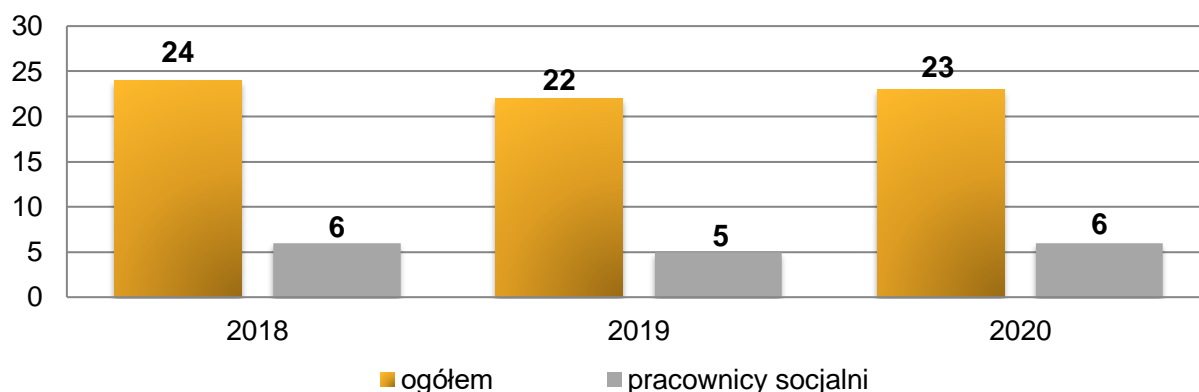
- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Ośrodek realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. OPS realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wojewody oraz uchwałami Rady Miejskiej w Sierakowie.

W 2020 roku kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie składała się z 23 pracowników, w tym 6 pracowników socjalnych. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba osób zatrudnionych w strukturach OPS uległa zmniejszeniu.

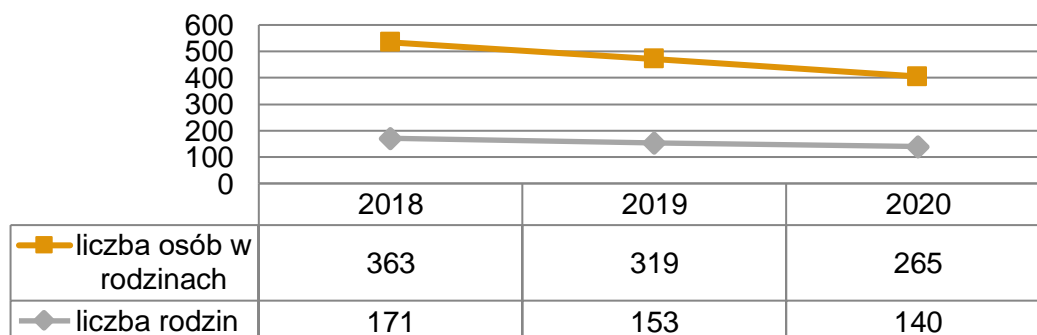
Wykres 11. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie opisowe z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie za 2018,2019,2020 rok

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Sieraków uległa zmniejszeniu. W 2020 roku z pomocy skorzystało **265** rodzin – to o 17% mniej niż w roku ubiegłym i jednocześnie o 27% mniej niż w roku 2018. W stosunku do 2018 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej – z 171 osób w 2018 roku do 140 w 2020 roku. Dynamikę zmian obrazuje zastosowany wykres liniowy.

Wykres 12. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Sieraków w latach 2018-2020

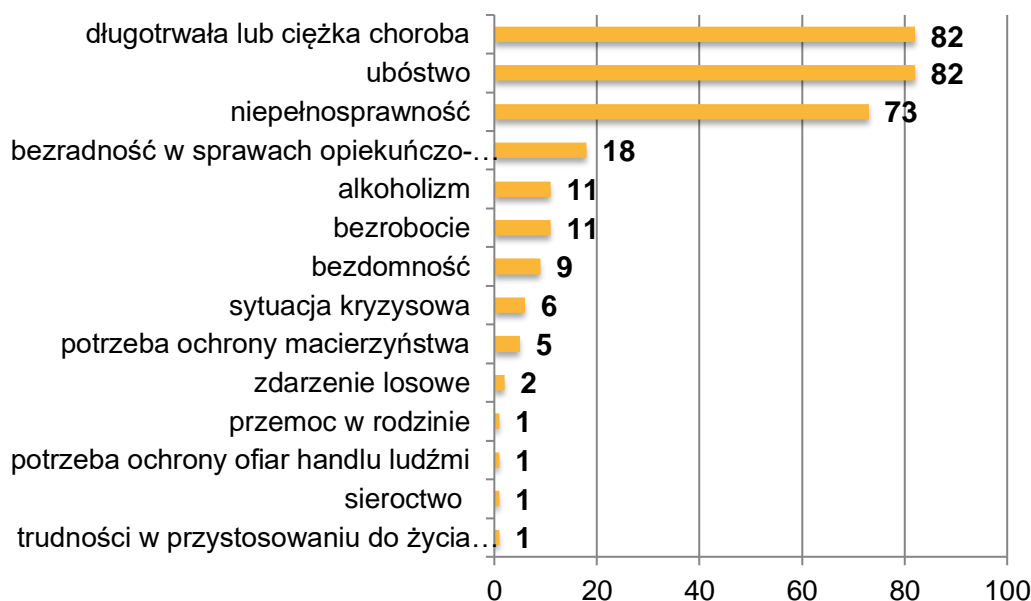

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Sieraków było **ubóstwo** oraz **długotrwała lub ciężka choroba** – z tego powodu pomoc otrzymały po 82 rodziny. Wśród powodów udzielania świadczeń charakteryzujących się znaczną ilością rodzin je otrzymujących, znajduje się także niepełnosprawność – wsparcie ze wskazanego powodu w omawianym roku otrzymały 73 rodziny.

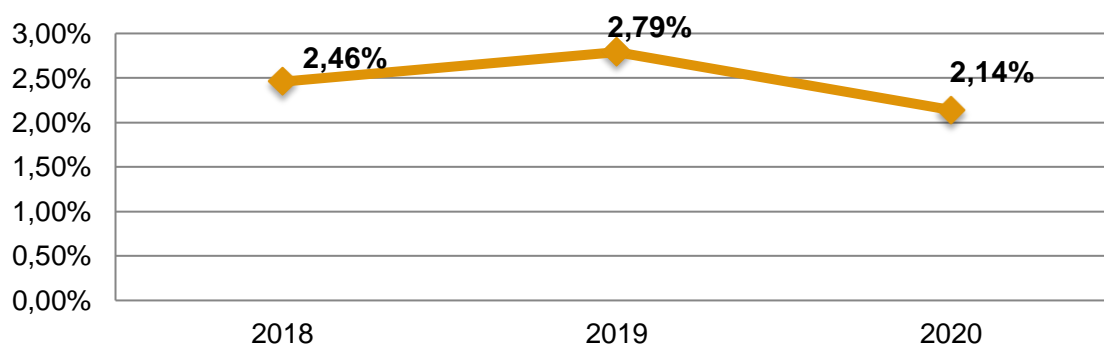
Wykres 13. Powody udzielania świadczeń w 2020 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako **wskaźnik deprivacji lokalnej**. Na przestrzeni lat 2018-2020 wartość tego wskaźnika uległa zmniejszeniu. W 2020 roku wyniosła **2,14%**, w 2019 roku – 2,79%, natomiast w 2018 roku – 2,46%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 14. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone **83** mieszkańcom gminy Sieraków, natomiast świadczenie niepieniężne – **141**. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba osób, które otrzymały świadczenie pieniężne zmniejszyła się, natomiast liczba mieszkańców gminy otrzymujących świadczenia niepieniężne ulegała wahaniom, przyjmując w 2020 roku najmniejszą wartość. Dane statystyczne w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2018-2020

Lp.	pleć	2018	2019	2020
1	świadczenie pieniężne	104	92	83
2	świadczenie niepieniężne	155	160	141

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie zmniejszyła się ze 115 w 2018 roku do 100 w 2019 roku, a następnie do **94** w 2020 roku. Oznacza to spadek kolejno o 18% i 6%. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2020 roku są widoczne – mężczyźni stanowili 45% ogółu, a kobiety 55%.

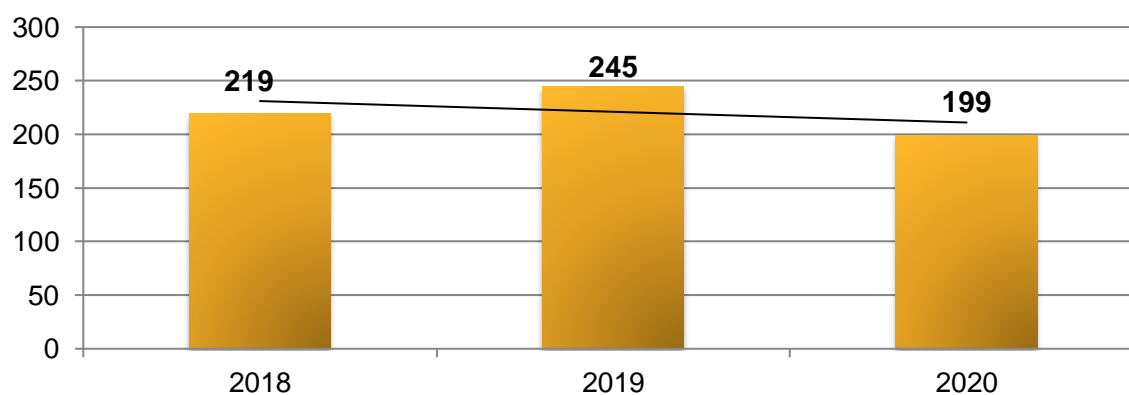
Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2018-2020

Lp.	pleć	2018	2019	2020
1	kobiety	59	49	52
2	mężczyźni	56	51	42
3	ogółem	115	100	94

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin, z którymi przeprowadzono **wywiady środowiskowe** w okresie ostatnich trzech lat. W 2020 roku zrealizowano je z **199** rodzinami, w 2019 roku – z 245, a w 2018 roku – z 219. Na przestrzeni omawianych lat liczba rodzin ulegała wahaniom przyjmując w 2019 roku najniższą wartość. Dynamikę zmian obrazuje naniesiona linia trendu.

Wykres 15. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

9. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały **zasoby instytucjonalne** w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Sieraków. Należą do nich:

- ❖ Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ❖ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ❖ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ❖ Punkt Konsultacyjno-Informacyjny,
- ❖ jednostki oświatowe,
- ❖ dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie, Komisariat Policji w Sierakowie,
- ❖ Dzienny Dom Pomocy (Senior+),
- ❖ Centrum Integracji Społecznej,
- ❖ Sierakowski Ośrodek Kultury,
- ❖ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy wraz z filią w Lutomiu,
- ❖ Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- ❖ Placówka Wsparcia Dziennego – Świetlica „Świetliki”,
- ❖ świetlice wiejskie,
- ❖ organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

III. Diagnoza problemów społecznych

Analiza wyników badań wśród dorosłych mieszkańców

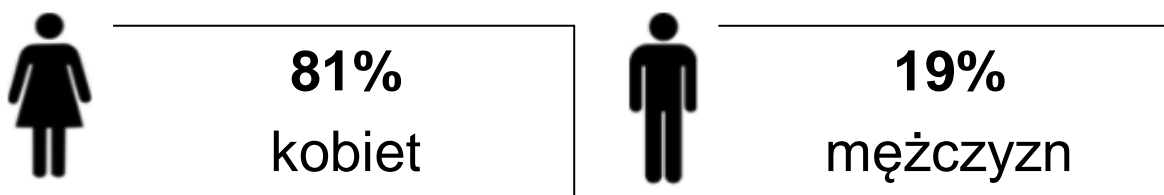
W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków, a także skala zjawiska przemocy. Zbadaniu poddana została ponadto opinia respondentów na temat działań profilaktycznych podejmowanych na terenie gminy, rynku pracy, ubóstwa, wykluczenia społecznego, niepełnosprawności, osób starszych, zdrowia psychicznego, a także bezpieczeństwa publicznego.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Sieraków wzięło udział **160** mieszkańców mających powyżej 18 lat. Pod względem liczby wypełnionych kwestionariuszy ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 81% próby badawczej, natomiast mężczyźni wypełnili 19% kwestionariuszy ankiet.

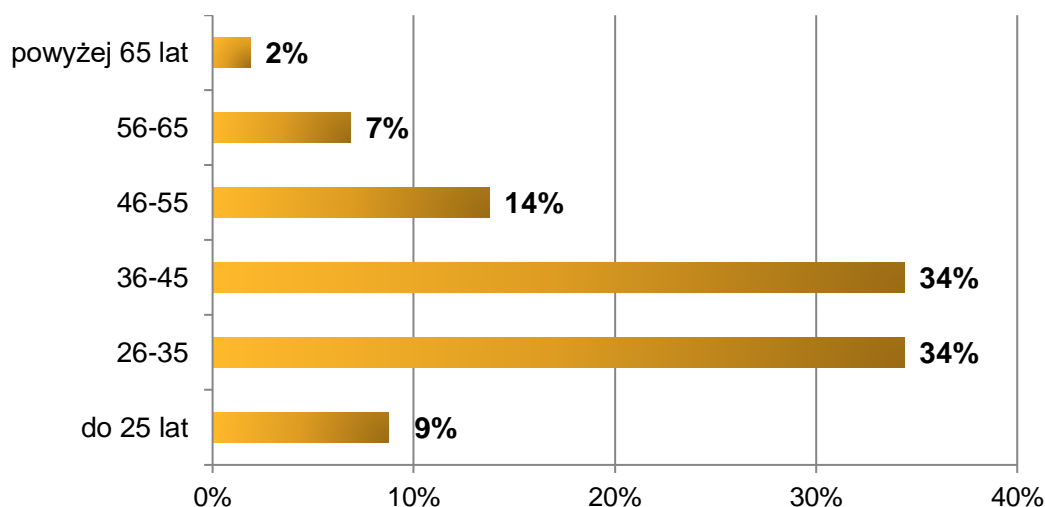
Rysunek 4. Płeć: N=160

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli mocno zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 26-35 lat oraz będący w przedziale wiekowym 36-45 lat (po 34%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 46-55 lat (14%), respondenci w wieku od 56 do 65 lat (7%), badani mający powyżej 65 lat (2%), a także osoby przed 25 rokiem życia (9%).

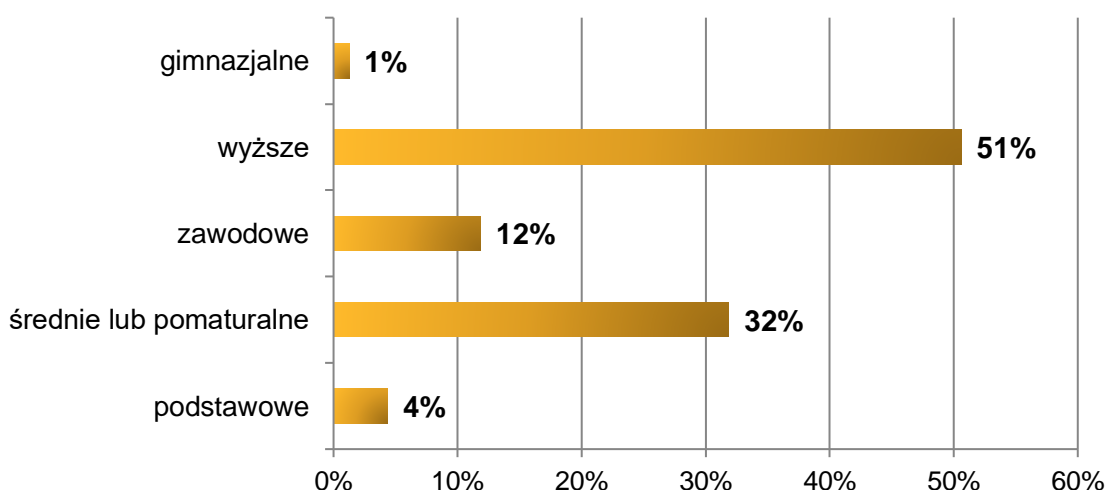

Wykres 16. Wiek. N=160

Na kolejnym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (51%). 32% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, 12% z wykształceniem zawodowym, natomiast 4% ankietowanych zakończyło swoją edukację na poziomie podstawowym, a 1% – na poziomie gimnazjalnym.

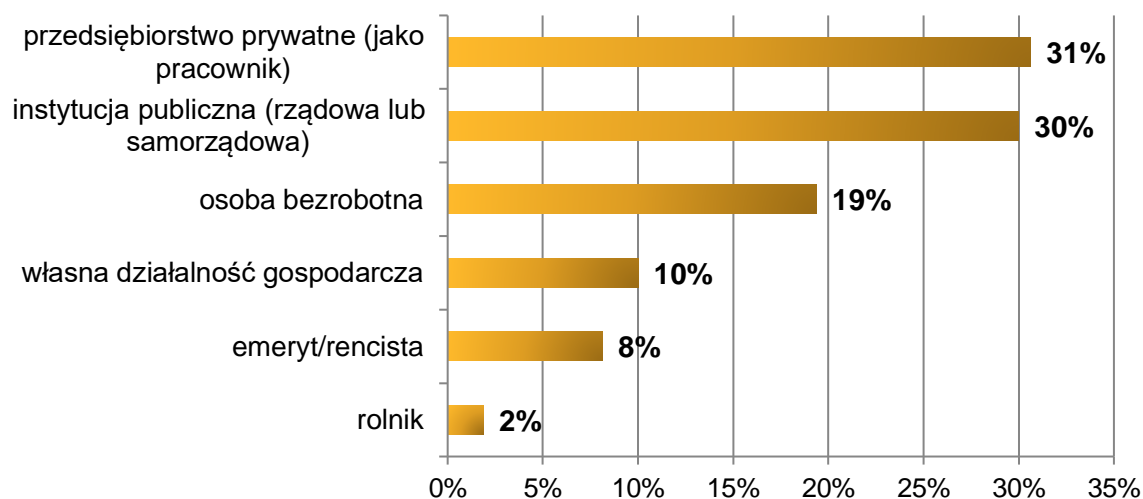
Wykres 17. Wykształcenie. N=160

Respondenci zostali także poproszeni o wskazanie miejsca pracy. Co trzeci badany jako miejsce zatrudnienia wskazał przedsiębiorstwo prywatne - jako pracownik (31%) oraz instytucje publiczną – rządową lub samorządową (30%). Co dziesiąty ankietowany prowadził własną działalność gospodarczą (10%), 8% badanej próby badawczej stanowili emeryci/ renciści, 2% badanych było zatrudnionych w rolnictwie, natomiast 19% osób nie posiadało stałego miejsca pracy.

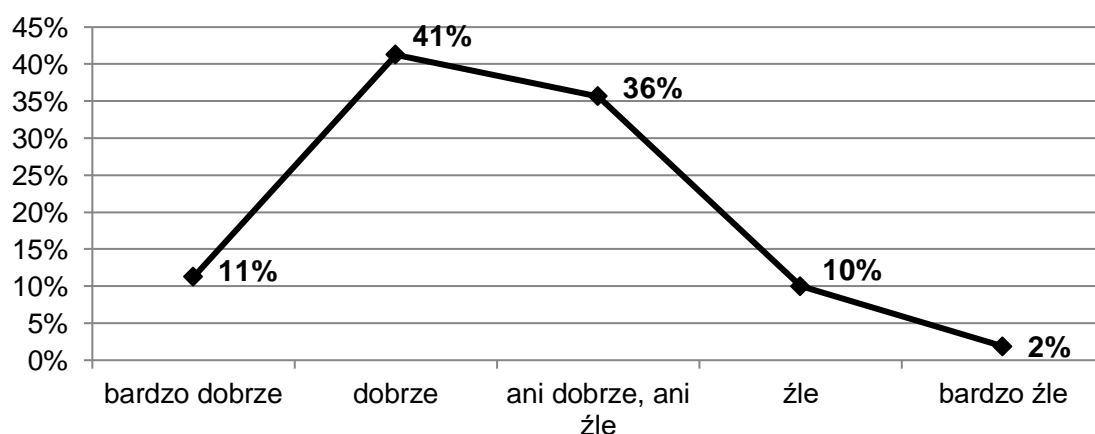

Wykres 18. Miejsce zatrudnienia. N=160

Analiza sytuacji materialnej badanej grupy pokazuje, że ponad połowa dorosłych mieszkańców gminy jest z niej zadowolona – 41% ocenia ją dobrze, a 11% bardzo dobrze. 36% określiło swoją sytuację materialną jako ani dobrą, ani złą, z kolei posiadanie złej sytuacji materialnej dotyczyło 10% respondentów, a bardzo złej – 2%.

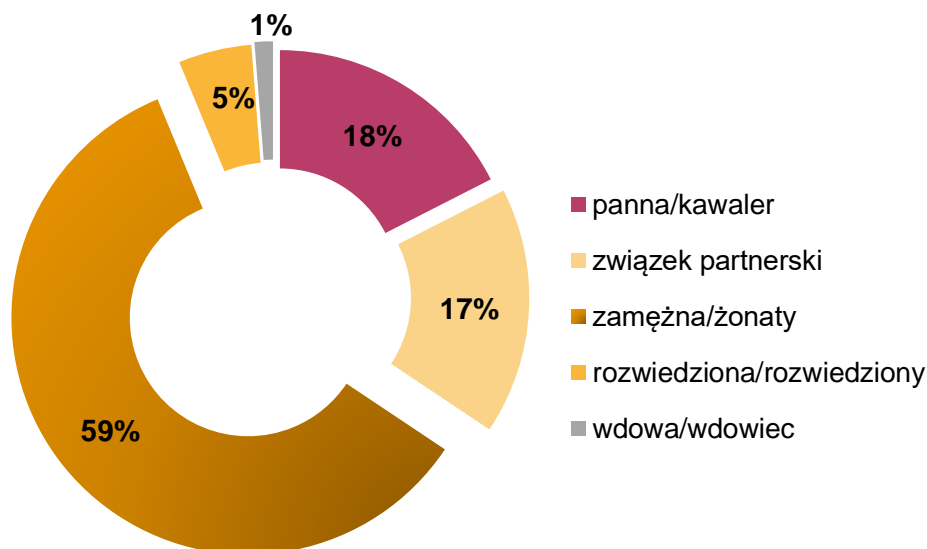
Wykres 19. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną? N=160

Stan cywilny osób biorących udział w badaniu przedstawiała się następująco: największy odsetek respondentów było zamężnych/żonatych (59%), średnio co szósty badany był panną/kawalerem (18%) oraz był w nieformalnym związku partnerskim (17%). 5% ankietowanych było rozwiedzionych, z kolei 1% próby badawczej stanowili wdowcy/wdowy.

Wykres 20. Stan cywilny. N=160

Problem alkoholowy

Nadużywanie alkoholu staje się coraz większym problemem i wyraźnie zmienia swoje oblicze – częściej niż kiedykolwiek wcześniej sięgają po niego kobiety, a liczne kampanie reklamowe napojów alkoholowych spowodowały, iż alkohol, a zwłaszcza piwo, czyli z pozoru niegroźny napój, jest istotnym elementem życia towarzyskiego. Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w naszym kraju żyje około 800 tysięcy osób uzależnionych od alkoholu, co stanowi około 2% całej populacji. Do osób pijących szkodliwie zaliczyć można natomiast 2-2,5 miliona osób, tj. 5-7% populacji²¹. Co niepokojące, na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest wzrost średniego spożycia alkoholu przeliczanego w litrach na jednego mieszkańca. Osoby nadużywające alkoholu oprócz tego, że sami narażeni są na różnego rodzaju problemy, stwarzają zagrożenie dla innych osób. Ze względu na skalę, jak i obserwowane negatywne konsekwencje, alkoholizm uznaje się w Polsce za problem społeczny. Oprócz skutków związanych ze sferą zdrowia fizycznego i psychicznego, nadużywanie i uzależnienie od alkoholu niesie za sobą również inne konsekwencje, które ponoszą nie tylko same osoby pijące, ale także osoby w ich otoczeniu. Wśród negatywnych następstw spożywania alkoholu, jego nadużywania i uzależnienia w sferze społecznej wymienić można: cierpienie rodzin, wykluczenie społeczne, negatywny wpływ na wychowanie dzieci, problemy osób

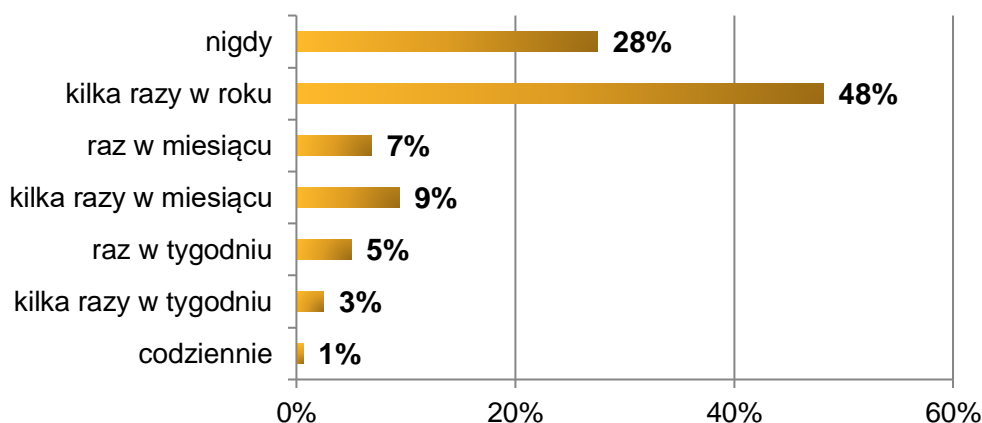
²¹ <http://www.parpa.pl/index.php/33-analizy-badania-raporty/132-statystyki>

dorastających w rodzinach alkoholowych, cierpienie ofiar wypadków drogowych i przestępstw, zaburzone relacje społeczne, obniżenie jakości i wydajności pracy, czy też destrukcyjny wpływ alkoholu na rozwój dziecka w okresie prenatalnym. Konsekwencje problemu alkoholowego są wieloaspektowe, mają szeroki zasięg i wymagają podejmowania systemowych, interdyscyplinarnych działań zaradczych, skierowanych na czynniki ryzyka tkwiące zarówno w samej jednostce, jak i w jej otoczeniu społecznym²².

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Możemy zauważyć, iż do codziennego picia przyznał się 1% mieszkańców, 3% sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, 5% - raz w tygodniu, 9% - kilka razy w miesiącu, a 7% - raz w miesiącu. W sposób okazjonalny, tj. kilka razy w roku, po alkohol sięga 48% respondentów, z kolei 28% zadeklarowało abstynencję.

Wykres 21. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=160

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy spożywali alkohol, tj. **116 osób**.

Następne pytanie zadane respondentom dotyczyło rodzajów napojów alkoholowych, po które dorośli mieszkańcy najczęściej sięgali. Możemy zauważyć dosyć zróżnicowany rozkład odpowiedzi. Najwięcej ankietowanych pije wino (60 osób, tj. 52%) oraz piwo (49 osób, tj. 43%). Nieco mniej popularne w wyborze dorosłych mieszkańców są: whisky (24 osoby, tj. 21%), wódka (19 osób, tj. 17%), nalewki (15 osób, tj. 13%) oraz likiery (8 osób, tj. 7%). Niewielka część odpowiedzi padła także na alkohol własnej roboty (2 osoby, tj. 2%) i alkohol spoza legalnego źródła (1 osoba, tj. 1%). Wśród innych odpowiedzi badani wskazywali na *piwo zawierające od 0 do 2% alkoholu* oraz *rum* (3%).

²² Włodarczyk E., *Społeczne konsekwencje problemu alkoholowego w Polsce*, Pedagogika Społeczna 2018, Nr 2 (68), str. 241-251.

Tabela 10. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej? N=116

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>wino</i>	52%	60
<i>piwo</i>	43%	49
<i>whisky</i>	21%	24
<i>wódka</i>	17%	19
<i>nalewki</i>	13%	15
<i>likieri</i>	7%	8
<i>inne</i>	3%	3
<i>alkohol własnej roboty</i>	2%	2
<i>alkohol spoza legalnego źródła</i>	1%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu. Przeprowadzone badania wykazały, że zdarzyło się to 2 osobom (2%), z czego jednej jednokrotnie, a kolejnej zdarza się to sporadycznie.

Tabela 11. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu? N=116

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>nigdy mi się to nie zdarzyło</i>	98%	114
<i>raz mi się to zdarzyło</i>	1%	1
<i>zdarza mi się to sporadycznie</i>	1%	1
<i>zdarza mi się to często</i>	0%	0

Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Wyniki badań wykazały, że 3% respondentów kierowało pojazdem pod wpływem alkoholu. 2 osobom zdarzyło się to jednokrotnie (2%), a 1 badany przyznał, że sporadycznie kieruje pojazdem po spożyciu alkoholu (1%).

Tabela 12. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=116

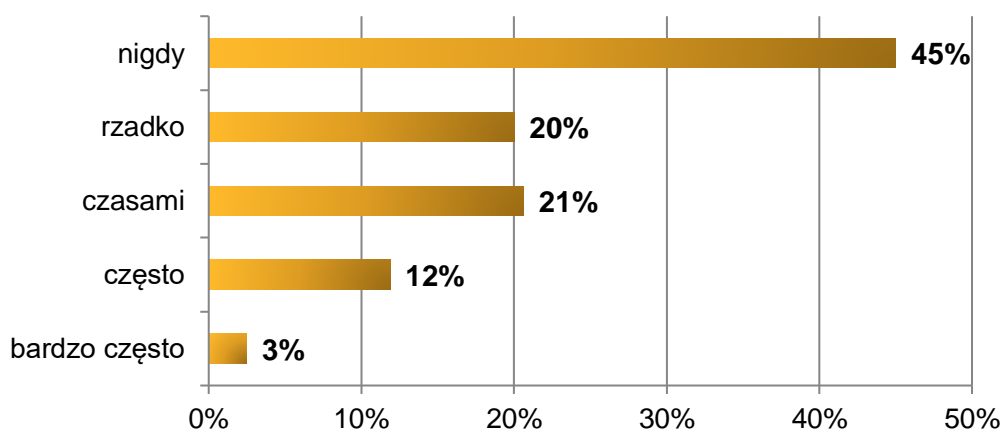
Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>nigdy mi się to nie zdarzyło</i>	97%	113
<i>raz mi się to zdarzyło</i>	2%	2
<i>zdarza mi się to sporadycznie</i>	1%	1
<i>zdarza mi się to często</i>	0%	0

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy,
tj. **160 osób**.

Następnym etapem badania było sprawdzenie skali problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu w gminie Sieraków. Jak wynika z zebranych danych problem ten występuje na alarmującym poziomie, ponieważ aż 56% respondentów było świadkiem prowadzenia pojazdu przez osoby nietrzeźwe na terenie swojej miejscowości w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. 20% badanych wskazało na odpowiedź „rzadko”, 21% stwierdziło, że było tego świadkiem czasami, 12% – często, natomiast 3% – bardzo często.

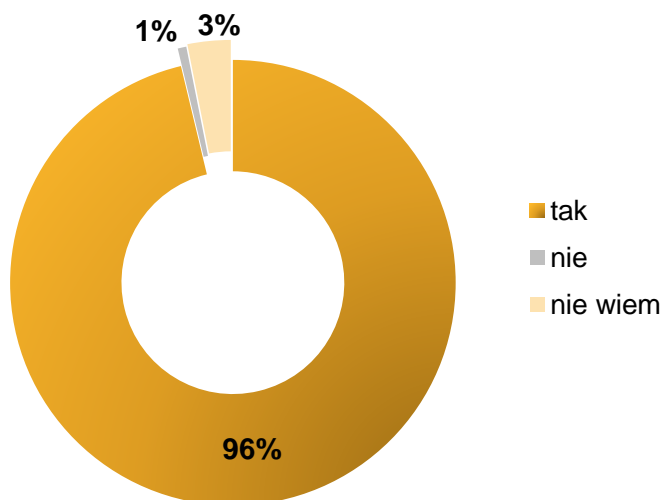
Wykres 22. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=160

W jednym z pytań poprosiliśmy ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że 3% dorosłych mieszkańców nie ma wiedzy na ten temat, natomiast w opinii 1% respondentów alkohol spożywany podczas ciąży nie ma wpływu na rozwój płodu.

Wykres 23. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?
N=160

Problem nikotynowy

Palenie papierosów jest aktualnie jednym z najpoważniejszych przyczyn problemów zdrowotnych współczesnego świata. Do negatywnych konsekwencji tego zaliczyć można choroby układu sercowo-naczyniowego, oddechowego oraz zwiększone ryzyko wystąpienia nowotworów. Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w konsekwencji palenia papierosów co roku umiera ponad 7 milionów ludzi na całym świecie²³. W Polsce w 2016 roku z tego powodu zmarło aż 66 tys. osób, co stanowiło 17% wszystkich zgonów²⁴. Wyniki badań dotyczące aktualnej sytuacji w zakresie palenia tytoniu, w Polsce, przeprowadzone przez Centrum Badania Opinii Społecznej w 2019 roku pokazują, iż po papierosy regularnie sięga co piąty Polak²⁵. Pomimo stopniowo zmniejszającej się w ostatnich latach liczby palaczy papierosów, problem ten nadal stanowi powszechne i wymagające podejmowania działań zapobiegawczych zjawisko. Konieczna jest zatem realizacja systematycznych zadań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia ograniczających popularność palenia tytoniu.

Drugi z analizowanych w Diagnostyce obszarów, miał na celu zweryfikowanie skali palenia papierosów przez dorosłych mieszkańców gminy Sieraków. Spośród wszystkich badanych osób, papierosy pali 29%, przy czym 4% sięga po nie kilka razy w roku, 1% – kilka razy w miesiącu, a 3% – kilka razy w tygodniu. Do codziennego palenia papierosów przyznało się 21% respondentów.

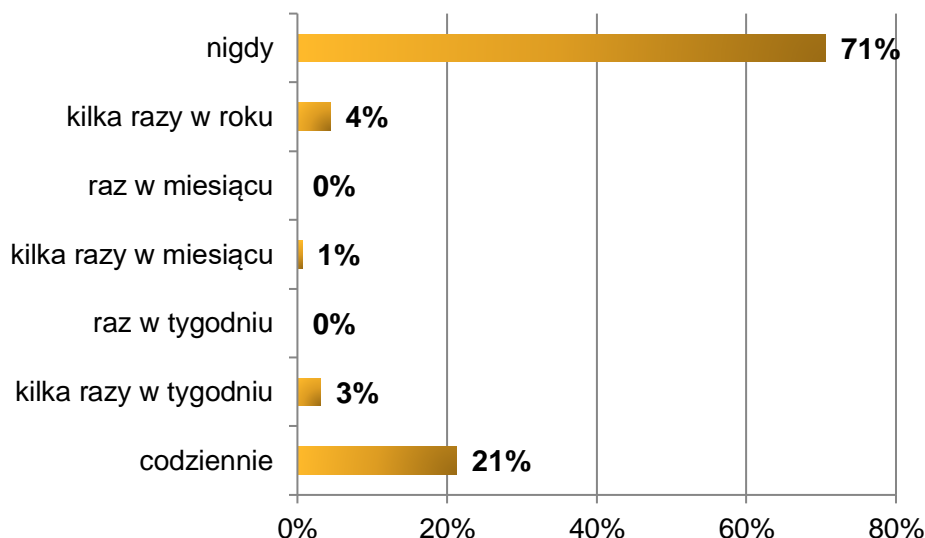
²³WHO report on the global tobacco epidemic: monitoring tobacco use and prevention policies, World Health Organization, Geneva 2017.

²⁴Zgliczyński, W. S., *Palenie tytoniu w Polsce*, Biuro Analiz Sejmowych 2017, nr 14(237).

²⁵CBOS, *Palenie papierosów*, Komunikat z badań 2019, Nr 104/2019.

Wykres 24. Jak często pali Pan/i papierosy? N=160

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy palili papierosy, tj. **47 osób**.

W tabeli poniżej przedstawiona została ilość dziennie wypalanych przez dorosłych mieszkańców sztuk papierosów. Na podstawie zebranych danych możemy zauważyć, że 12 osób (26%) nie wie ile dziennie papierosów wypala, ponieważ nie pali codziennie, a 7 ankietowanych nie wie, ponieważ nie liczy ich ilości (15%). 14 respondentów deklaruje, iż sięga po papierosa od 6 do 15 razy (30%), 5 osób od 16 do 25 razy (11%), natomiast 9 badanych wskazało, że codziennie wypala mniej niż 5 sztuk papierosów (19%).

Tabela 13. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=47

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>trudno powiedzieć, nie palę codziennie</i>	26%	12
<i>poniżej 5 sztuk</i>	19%	9
<i>6-15 sztuk</i>	30%	14
<i>16-25 sztuk</i>	11%	5
<i>nie wiem, nie liczę</i>	15%	7

Kolejna tabela przedstawia rozkład odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące podejmowanych prób rzucenia przez nich palenia. Z zebranych danych wynika, że zerwać z nałogiem próbowało 31 osób (67%), w tym 11 respondentów podjęło się tego raz (24%), natomiast 20 osób wiele razy (43%). 6 badanych zadeklarowało, że zamierza podjąć próby rzucenia palenia (13%).

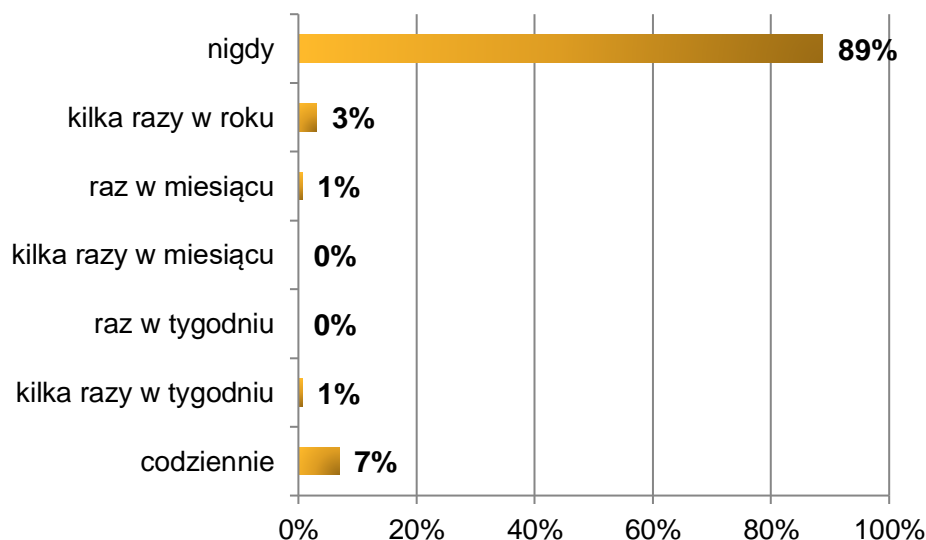
Tabela 14. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=47

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>nigdy nie próbowałem/am</i>	20%	9
<i>nie, ale zamierzam spróbować</i>	13%	6
<i>tak, raz, ale nie udało mi się</i>	24%	11
<i>tak, wiele razy, ale nie udało mi się</i>	43%	20

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy,
tj. 160 osób.

Kolejne pytanie zadane respondentom dotyczyło palenia elektronicznych papierosów. Zebrany materiał badawczy wykazał, że e-papierosy są mniej popularne wśród dorosłych ankietowanych – do ich palenia przyznało się 12% badanych. 3% pali je kilka razy w roku, 1% – raz w miesiącu, kolejny 1% – kilka razy w tygodniu, natomiast codzienne palenie papierosów elektronicznych zadeklarowało 7% respondentów.

Wykres 25. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=160

Problem narkotykowy

Problem narkomanii stanowi duże zagrożenie, degradująco wpływa zarówno na zdrowie fizyczne, psychiczne, jak i relacje społeczne. Wiąże się z wysokimi kosztami poniesionymi nie tylko przez samą jednostkę uzależnioną, ale także całe społeczeństwo. Pomimo tego, że zażywanie narkotyków i dopalaczy jest w Polsce o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych, zjawisko to wciąż stanowi poważny problem. Według badań przeprowadzonych w 2018 roku odsetek osób w wieku 15-34 lata używających narkotyków w ciągu ostatniego roku wyniósł 10,4%, przy czym najczęściej stosowaną nielegalną substancją psychoaktywną okazała się marihuana²⁶. Wśród negatywnych skutków wywołanych narkomanią wymienia się zarówno szkody zdrowotne, jak i społeczne, między innymi osłabienie i rozpad więzi rodzinnych, wykluczenie społeczne, utrata zdolności do samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania, czy też konflikty z prawem. Zagrożeniem są również nowe substancje psychoaktywne, tzw. dopalacze. Ze względu na wysoką toksyczność oraz zmieniający się, nieznaną skład, ich jednokrotne zażycie może doprowadzić do nieodwracalnych skutków zdrowotnych, a nawet śmierci. Jak wynika z raportu Głównego Inspektora Sanitarnego, w 2018 roku zarejestrowanych zostało 4 260 przypadków interwencji medycznych związanych z zatruciem/podejrzeniem zatrucia nowymi substancjami psychoaktywnymi²⁷. Biorąc pod uwagę ryzyko szkód, konsekwencji prawnych, zdrowotnych oraz społecznych związanych z używaniem narkotyków i dopalaczy, konieczne jest realizowanie działań w obszarze profilaktyki, leczenia, rehabilitacji, ograniczania szkód zdrowotnych i reintegracji społecznej osób uzależnionych, a także systematyczne prowadzenie badań i monitoringu używania substancji psychoaktywnych.

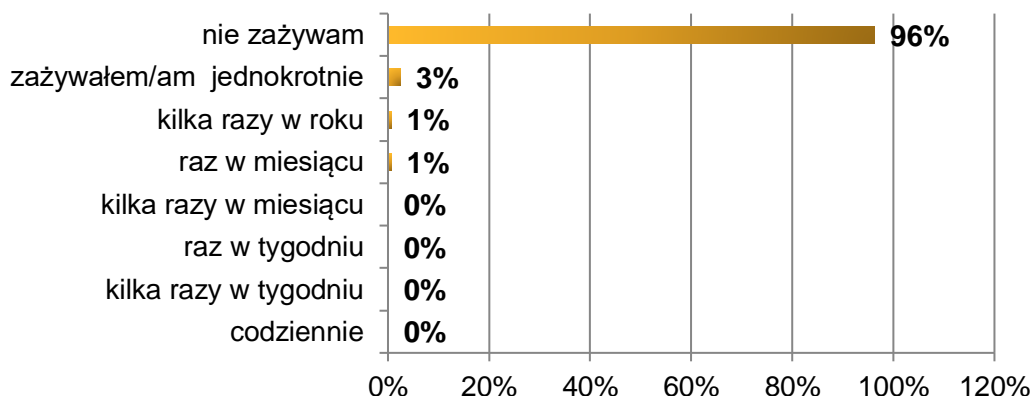
Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali spożywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców gminy. Sięgnięcie po tego typu substancje zadeklarowało 5% badanych, z czego 3% zażywało je jednokrotnie, 1% – kilka razy w roku, a kolejny 1% – raz w miesiącu.

²⁶ Raport o stanie narkomanii w Polsce 2019, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2018.

²⁷ Raport Głównego Inspektora Sanitarnego: Nowe narkotyki w Polsce 2017-2018, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Warszawa.

Wykres 26. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=160

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy zażywali substancje psychoaktywne, tj. **6 osób**.

W celu pogłębionej analizy określono, które substancje psychoaktywne zażywali mieszkańcy gminy. Wyniki badań wskazują, że respondenci najczęściej sięgali po marihuanę (4 osoby, tj. 67%) oraz środki nasenne (2 osoby, tj. 33%). Pojedyncze odpowiedzi padły na amfetaminę, kokainę oraz dopalacze (po 17%).

Tabela 15. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a: N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>marihuana</i>	67%	4
<i>środki nasenne</i>	33%	2
<i>amfetamina</i>	17%	1
<i>kokaina</i>	17%	1
<i>dopalacze</i>	17%	1
<i>LSD</i>	0%	0
<i>grzyby halucynogenne</i>	0%	0
<i>mefedron</i>	0%	0
<i>ekstazy</i>	0%	0
<i>sterydy anaboliczne</i>	0%	0
<i>leki w celu odurzania się</i>	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Interesowało nas także to, czy respondenci doświadczyli przykrych konsekwencji w związku z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Odpowiedzi badanych świadczą

o tym, iż negatywnych następstw doświadczyło 33% z nich. Najczęściej były to problemy w pracy (2 osoby, tj. 33%), z kolei pojedyncze odpowiedzi ankietowanych wskazywały na problemy ze zdrowiem i problemy finansowe (po 17%).

Tabela 16. Czy doznał/a Pan/i przykrych konsekwencji związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>nie doznałem/am żadnych konsekwencji</i>	67%	4
<i>problemy w pracy</i>	33%	2
<i>problemy ze zdrowiem</i>	17%	1
<i>problemy finansowe</i>	17%	1
<i>inne</i>	17%	1
<i>wypadek lub uszkodzenie ciała</i>	0%	0

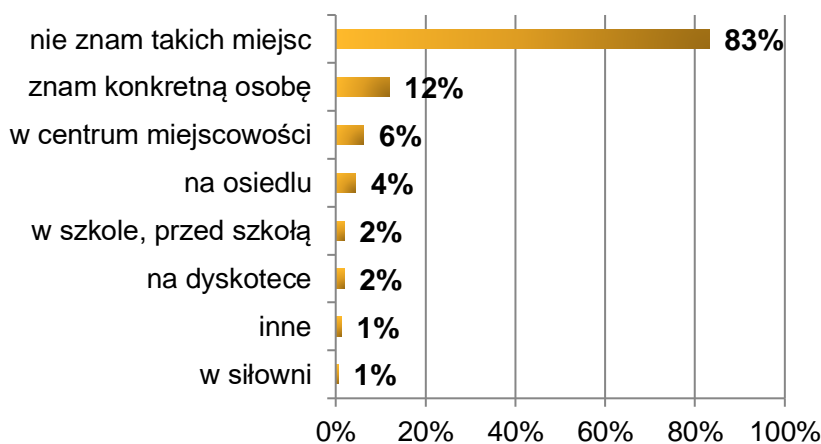
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy,
tj. 160 osób.

Respondentom zostało zadane pytanie również o znajomość konkretnych miejsc na terenie swojej miejscowości, gdzie można pozyskać narkotyki lub dopalacze. Badania wykazały, że 17% ankietowanych deklaruje znajomość takich miejsc. 12% wskazało na konkretną osobę, 6% – na centrum miejscowości, 4% – na osiedle, kolejno po 2% – na szkołę i jej otoczenie oraz dyskotekę, a 1% na siłownię. Wśród innych odpowiedzi 1% badanych wskazało na *przystań za Wartą, teren za torami kolejowymi, tj. boisko i teren przy hipodromie*.

Wykres 27. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

N=160

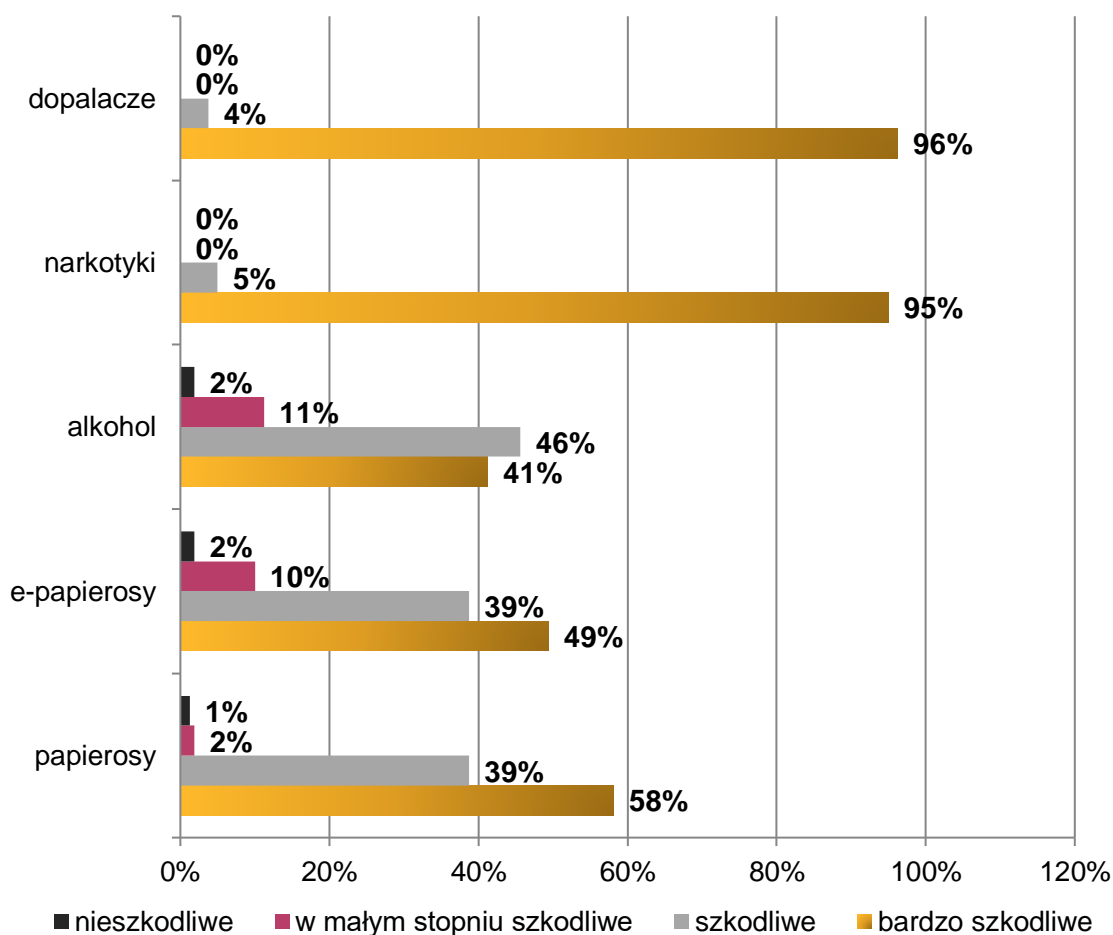
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Opinia respondentów dotycząca szkodliwości dla zdrowia dopalaczy, narkotyków, alkoholu, e-papierosów i papierosów przedstawia się następująco:

- szkodliwość dopalaczy i narkotyków dostrzega 100% respondentów;
- alkohol jest szkodliwy dla 87% ankietowanych, o jego niskiej szkodliwości przekonanie ma 11%, natomiast za nieszkodliwy uznaje go 2% respondentów;
- e-papierosy są szkodliwe dla 88% badanych mieszkańców, o ich niskiej szkodliwości przekonanie ma 10%, natomiast w opinii 2% są one w ogóle nieszkodliwe;
- szkodliwość papierosów dostrzega 97% respondentów, w opinii 2% badanych są one mało szkodliwe, a o ich nieszkodliwości przekonanie ma 1% respondentów.

Wykres 28. Jak ocenia Pan/i szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia?
N=160

Problem przemocy

Przemoc jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. Może przybierać różne formy. Wyróżnia się przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną i zaniedbanie. Skutki przemocy są dla osób jej doznających długotrwałe i istotnie wpływają na ich codzienne funkcjonowanie. Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem ten dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Warto przy tym pamiętać, że jest to bardzo wrażliwy temat i ludzie nierzadko boją się lub wstydzą przyznać, że dotyczy ich bezpośrednio. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy w rodzinie gromadzonych przez policję, w 2019 roku ogólna liczba osób doznających przemocy kształtowała się na poziomie 88 032²⁸. O skali problemu przemocy świadczą również badania przeprowadzone w 2014 roku na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach projektu „Diagnoza i porównanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz ocena efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Wynika z nich, że co trzeci respondent zna osobiście w swoim otoczeniu/sąsiedztwie takie rodziny, o których słyszał lub wie, że dochodzi w nich do różnych form przemocy wobec kobiet. Przypadki przemocy wobec mężczyzn zna natomiast co piąty ankietowany. Z deklaracji osób biorących udział w badaniu wynika, że odsetek osób doświadczających przemocy w ciągu całego swojego życia kształtował się na poziomie 24,7%²⁹. Przemoc w rodzinie stanowi jeden z poważniejszych problemów współczesnych państw na całym świecie. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno zajmować więc priorytetowe miejsce wśród zadań realizowanych zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym.

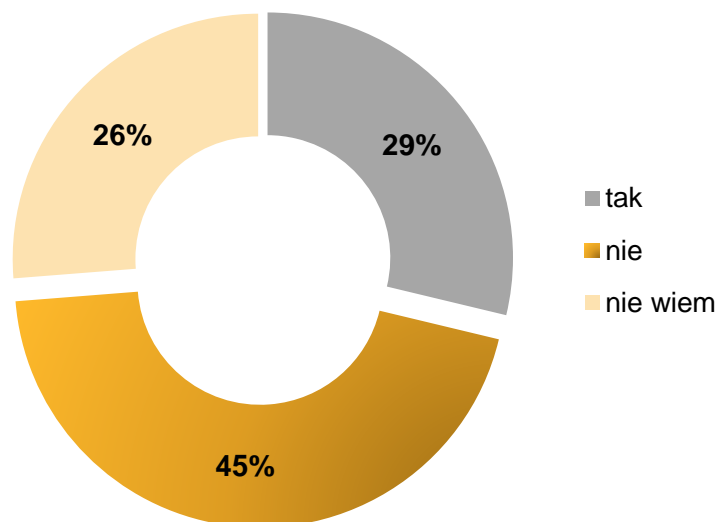
Dalsza część Diagnozy stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków. Poniższy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 29% badanych.

²⁸ <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,Przemoc-w-rodzinie.html>

²⁹ Miedzik M., Godlewska-Szurkowska J., *Badania porównawcze oraz diagnoza skali występowania przemocy w rodzinie wśród osób dorosłych i dzieci, z podziałem na poszczególne formy przemocy wraz z opisem charakterystyki ofiar przemocy i sprawców. Raport częściowy, wyniki badań PSDB dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2014.*

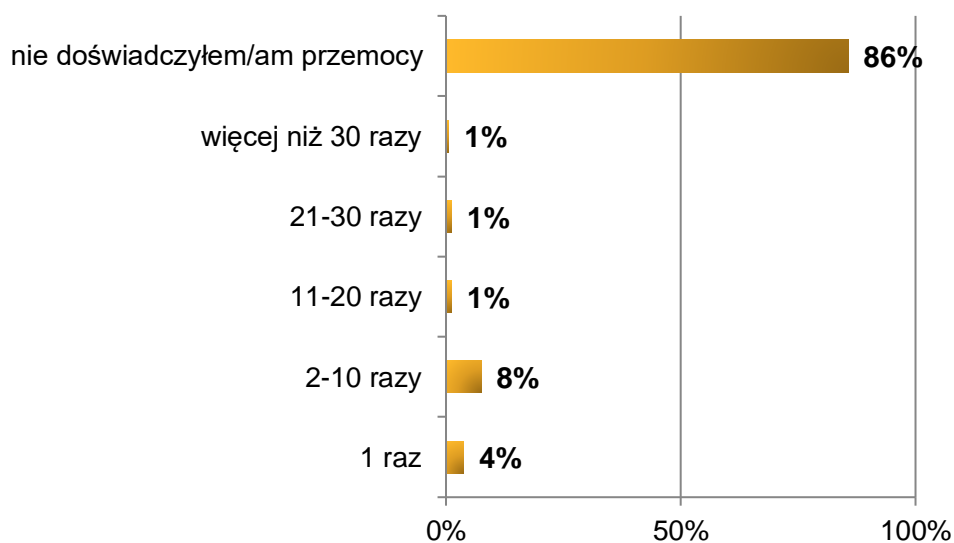

Wykres 29. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu? N=160

Skala problemu przemocy w gminie Sieraków została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, jak często zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w tym okresie przemocy doznało 15% mieszkańców, wśród których 4% jednokrotnie, 8% – od 2 do 10 razy, a kolejno po 1% od 11 do 20 razy, od 21 do 30 razy oraz więcej niż 30 razy.

Wykres 30. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=160

Na kolejne pytania odpowiadali tylko dorośli mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy, tj. **23 osoby**.

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji większości ankietowanych wynika, że doświadczyli oni przemocy psychicznej (18 osób, tj. 78%). Znaczna część odpowiedzi wskazywała także na przemoc fizyczną (8 osób, tj. 35%) oraz mobbing (6 osób, tj. 26%). Czterokrotne odpowiedzi padły na przemoc ekonomiczną i zaniedbanie (po 17%), a trzykrotne na przemoc seksualną (13%). Jeden z ankietowanych miał trudność z określeniem rodzaju doznanej przemocy (4%).

Tabela 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=23

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>przemoc psychiczna</i>	78%	18
<i>przemoc fizyczna</i>	35%	8
<i>mobbing</i>	26%	6
<i>przemoc ekonomiczna</i>	17%	4
<i>zaniedbanie</i>	17%	4
<i>przemoc seksualna</i>	13%	3
<i>nie wiem</i>	4%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Spytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że 7 ankietowanych doznało przemocy ze strony partnera/ partnerki (30%), 6 osób – ze strony nieznanego (26%), kolejno 4 osoby wskazały na pracodawcę oraz męża/żonę (po 17%). 3 respondentów wskazało na kolegę/koleżankę z pracy (13%), 2 badanych – na tatę (9%), a jednokrotnie odpowiedzi dotyczyły kolejno siostry i dziecka/dzieci (po 4%). Wśród innych odpowiedzi 1 osoba wymieniła *ojczyrna*.

Tabela 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=23

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>partner/partnerka</i>	30%	7
<i>nieznajomy/a</i>	26%	6
<i>pracodawca</i>	17%	4
<i>mąż/żona</i>	17%	4
<i>kolega/koleżanka z pracy</i>	13%	3
<i>tata</i>	9%	2
<i>siostra</i>	4%	1
<i>dziecko/dzieci</i>	4%	1
<i>inne osoby</i>	4%	1
<i>mama</i>	0%	0
<i>dziadkowie</i>	0%	0
<i>brat</i>	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na pytanie o miejsce doświadczenia przemocy 15 respondentów wskazało na dom (65%), 8 osób doznało przemocy w pracy (35%), 4 badanych – w miejscu publicznym (17%), a 2 ankietowanych – w innych, nieokreślonych bliżej miejscach (9%).

Tabela 19. Gdzie doświadczył/a Pan/i przemocy? N=23

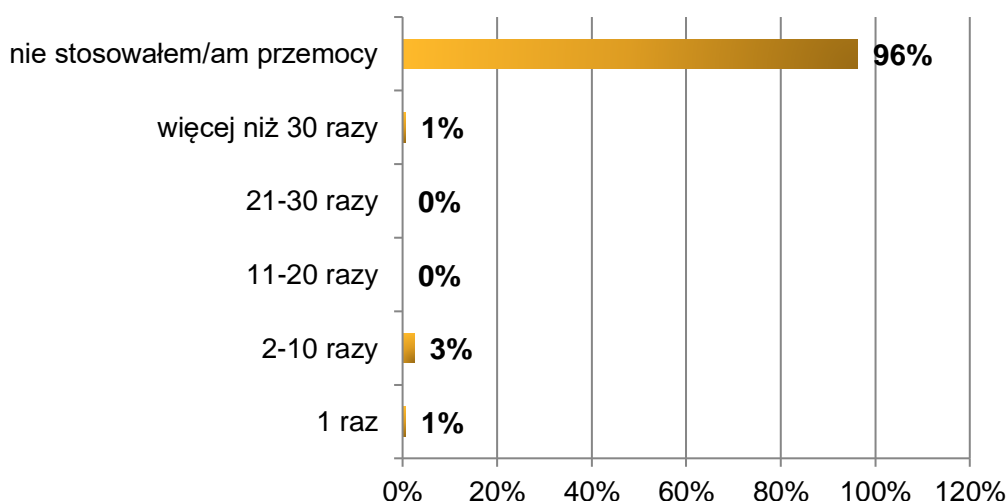
Odpowiedź	%	Liczba odp.
w domu	65%	15
w pracy	35%	8
w miejscu publicznym	17%	4
inne	9%	2
na uczelni	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy,
tj. 160 osób.

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznała się mniejsza część badanych, niż w przypadku doznawania jej – na pytanie „czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby” twierdzącej odpowiedzi udzieliło 5% ankietowanych, w tym 1% osób stwierdziło, iż miało to miejsce tylko raz, kolejny 1% wskazało na więcej niż 30 razy, natomiast 3% badanych przyznało, iż zastosowało przemoc od 2 do 10 razy.

Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=160

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy,
którzy stosowali przemoc, **tj. 6osób.**

W dalszej kolejności poprosiliśmy badanych mieszkańców o określenie rodzaju przemocy, jaki został przez nich zastosowany. Wśród najczęstszych deklaracji znalazła się przemoc fizyczna (2 osoby, tj. 33%), a 1 osoba przyznała się do stosowania przemocy psychicznej (17%). 3 ankietowanych nie wiedziało jaki rodzaj przemocy zastosowali.

Tabela 20. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosowa/a? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>nie wiem</i>	50%	3
<i>przemoc fizyczna</i>	33%	2
<i>przemoc psychiczna</i>	17%	1
<i>przemoc seksualna</i>	0%	0
<i>przemoc ekonomiczna</i>	0%	0
<i>zaniedbanie</i>	0%	0
<i>mobbing</i>	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Respondenci przyznali, iż stosowali przemoc kolejno wobec partnera/partnerki, dziecka/dzieci, kolegi/koleżanki z pracy, nieznanego oraz męża/żony (po 1 osobie, tj. 20%).

Tabela 21. W stosunku do kogo zastosowa/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
<i>partner/partnerka</i>	20%	1
<i>dziecko/dzieci</i>	20%	1
<i>kolega/koleżanka z pracy</i>	20%	1
<i>nieznajomy/a</i>	20%	1
<i>mąż/żona</i>	20%	1
<i>rodzice</i>	0%	0
<i>rodzeństwo</i>	0%	0
<i>dziadkowie</i>	0%	0
<i>inne osoby</i>	0%	0

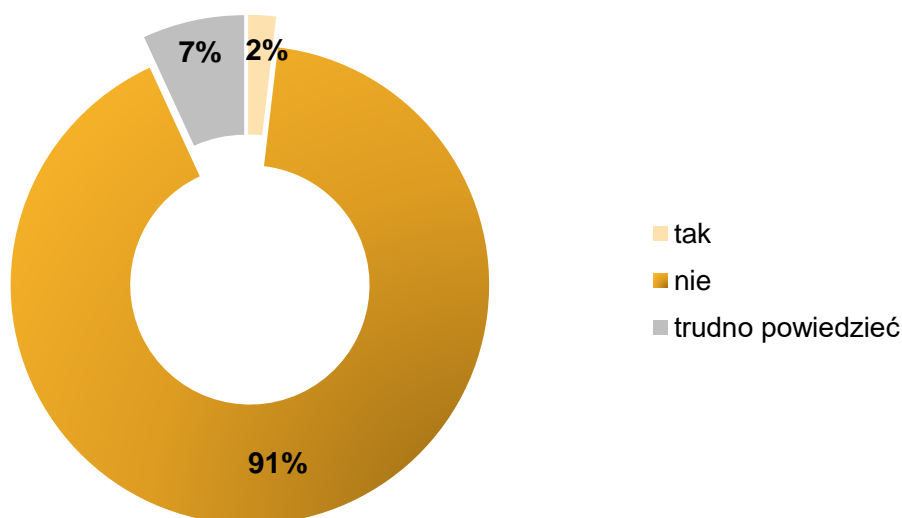
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

**Na kolejne pytania odpowiadali tylko wszyscy dorośli
mieszkańcy, tj. 160 osób.**

Odpowiedzi respondentów na następane pytanie pokazują aktualną skalę przemocy występującej wśród rodzin na terenie gminy Sieraków. Jak wynika z uzyskanych danych, przemoc domowa dotyczy 2% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu. Wśród respondentów znalazły się jednak osoby, które miały trudność w jednoznacznym określeniu, czy w ich domu występuje ten problem – stanowiły one 7% ogółu.

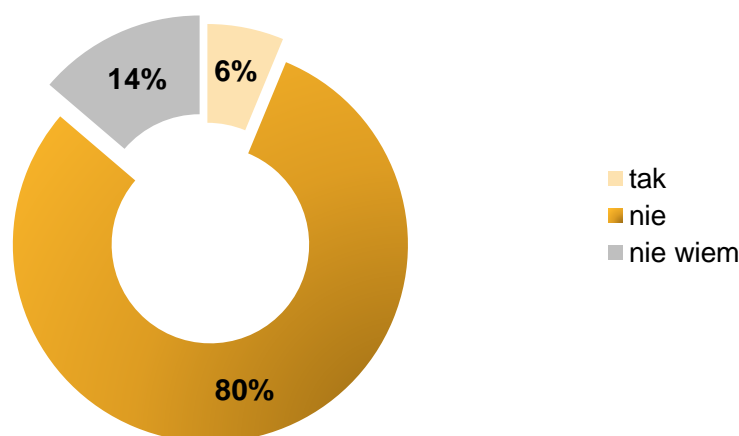

Wykres 32. Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy? N=160

Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią była opinia dorosłych mieszkańców gminy, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kary fizyczne popiera 6% badanych, z kolei 14% stwierdziło, że nie ma na ten temat wiedzy. Jednoznacznie negatywnie ocenia tego typu zachowanie 80% mieszkańców.

Wykres 33. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=160

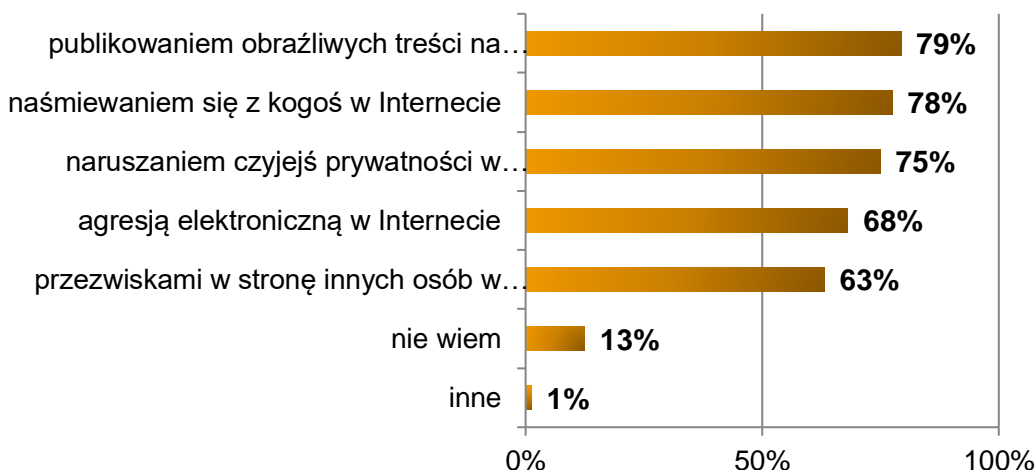

W dalszej kolejności respondenci zostali zapytani o zjawisko cyberprzemocy – mieszkańcy zostali poproszeni o określenie tego, czym omawiane zjawisko dla nich jest. Najwięcej odpowiedzi padło kolejno na: publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (79%), naśmiewanie się z kogoś w Internecie (78%) oraz naruszanie czyjejś prywatności w sieci (75%). Co ósmy badany nie miał wiedzy w tym obszarze (13%).

Wśród innych odpowiedzi 1% ankietowanych wymieniło: *gry i filmiki pokazujące przemoc i nakłaniające do przemocy oraz umieszczanie przerobionych zdjęć bez zgody osoby, która jest na zdjęciu.*

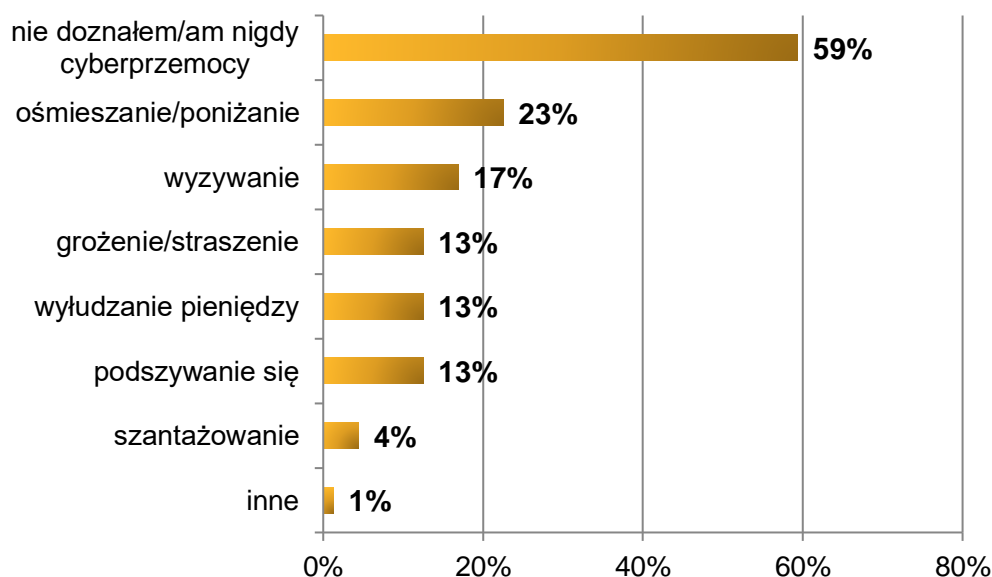
Wykres 34. Czym według Pana/i jest cyberprzemoc? N=160

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie ankietowani mieli odpowiedzieć na pytanie, czy kiedykolwiek doznali cyberprzemocy. Twierdzącej odpowiedzi na to pytanie udzieliło 41% badanych, spośród których 23% doświadczyło ośmieszania/poniżania, 17% – wyzywania, kolejno po 13% – grożenia/ straszenia, wyłudzenia pieniędzy i podszywania się, a 4% – szantażowania. Wśród innych odpowiedzi 1% respondentów wymieniło *publikację nieprawdziwych informacji.*

Wykres 35. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, którejś z niżej wymienionych form cyberprzemocy? N=160

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Działania profilaktyczne

Jak wynika ze statystyk Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii dotyczących wydatkowania środków finansowych na realizację zadań związanych z profilaktyką uzależnień, samorządy często realizują nieskuteczne strategie profilaktyczne, które nie przynoszą żadnych efektów. Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „w 2018 roku aż 46 318 078.30 zł zostało wydane na jednorazowe festyny i inne imprezy plenerowe, spektakle profilaktyczne, imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp.), czyli działania, które nie pełnią funkcji profilaktycznej, o nieznannej skuteczności, a o części z nich wręcz wiadomo, że nie są efektywne”³⁰. Do czynników wzmacniających jakość profilaktyki należą: obowiązujący system prawny, współpraca pomiędzy samorządem a placówkami realizującymi programy profilaktyczne poprzez finansowe wspieranie programów profilaktycznych oraz rozwój kadr zajmujących się profilaktyką (szkolenia, superwizje), monitorowanie sytuacji epidemiologicznej związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, diagnozowanie problemu przemocy, a także zwiększenie czasu przeznaczanego na działania profilaktyczne w placówkach oświatowych. Szczególnie ważne jest, aby wszystkie podmioty zaangażowane w realizację zadań profilaktycznych stworzyły spójny system, opierający się na trzech poziomach: centralnym, wojewódzkim i gminnym³¹. Skuteczność działań profilaktycznych będzie większa w przypadku realizacji modelu profilaktyki zintegrowanej opartej na: współpracy na poziomie instytucjonalnym i wspólnotowym, dbałości o wzorce i spójny przekaz, przede wszystkim ze strony rodziny i szkoły, wypracowaniu autonomicznych dla danego środowiska lokalnego strategii i metod oddziaływań profilaktycznych, które będą stosowane systematycznie, konsekwentnie i długookresowo oraz doskonaleniu kompetencji wychowawczych i organizacyjnych twórców, a także realizatorów działań profilaktycznych³².

W pierwszym pytaniu bloku tematycznego dotyczącego działań profilaktycznych, respondenci zostali poproszeni o ocenę stopnia zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców. Możemy zauważyć, że zaledwie 1% ankietowanych uważa, iż działania prowadzone są bardzo dobrze, zdaniem 4% – dobrze, 26% respondentów ocenia poczynania w tym zakresie jako

³⁰Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2020 roku, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2019.

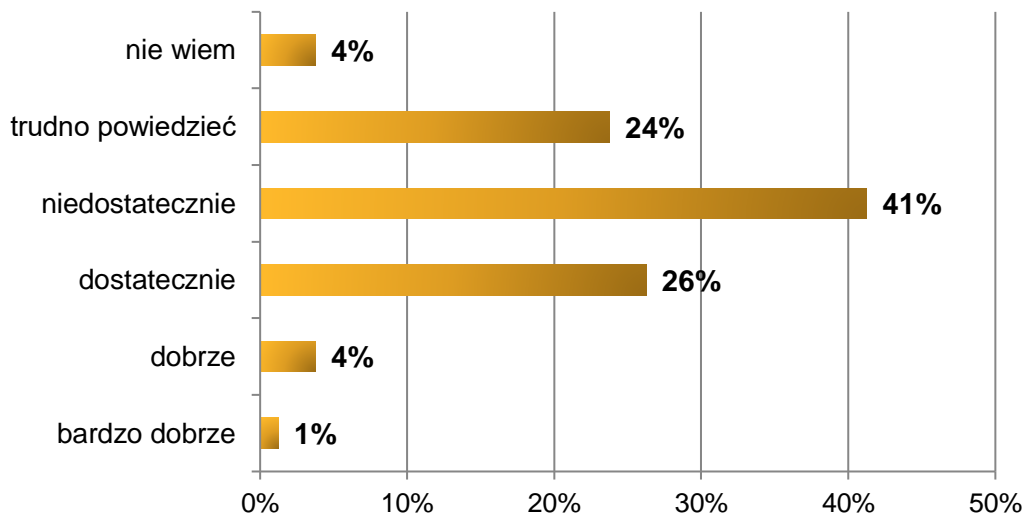
³¹Pietrzak S., Sukcesy i wyzwania w implementacji dobrej profilaktyki, Świat Problemów.

³²Kmieciak-Jusięga K., Profilaktyka zachowań ryzykownych w środowisku lokalnym, [w:] Tradycje i perspektywy optymalizowania profilaktyki społecznej oraz resocjalizacji, red. D. Kowalczyk, A. Szczówka, P. Kwiatkowski, Wrocław 2015, s. 293.

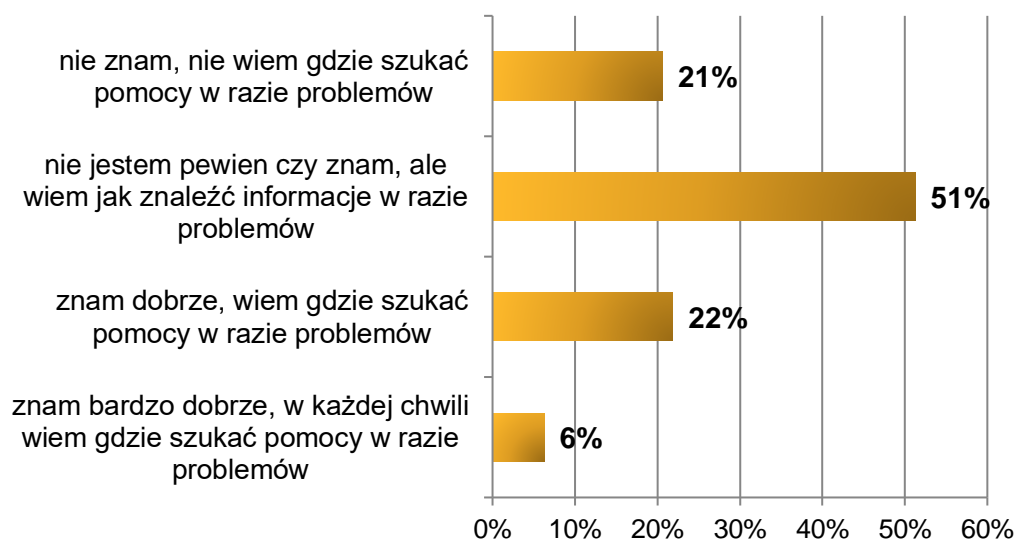
dostateczne, a 24% mieszkańców miało trudność w odpowiedzi na to pytanie. Stopień zaangażowania władz lokalnych niedostatecznie ocenia co trzeci badany, tj. 41%.

Wykres 36. Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców? N=160

W kwestii znajomości danych kontaktowych do instytucji, gdzie można się zgłosić w razie problemów wyniki kształtują się na względnie zadowalającym poziomie. 51% mieszkańców biorących udział w badaniu nie jest pewnych, czy zna takie dane kontaktowe, ale wie gdzie znaleźć informacje na ten temat, 22% zna dobrze tego typu dane i wie gdzie szukać pomocy, a 6% w każdej chwili ma do nich dostęp. Co piąty badany stwierdził, że nie zna adresów, ani telefonów do miejsc, w których można uzyskać pomoc i nie wie gdzie ich szukać (21%).

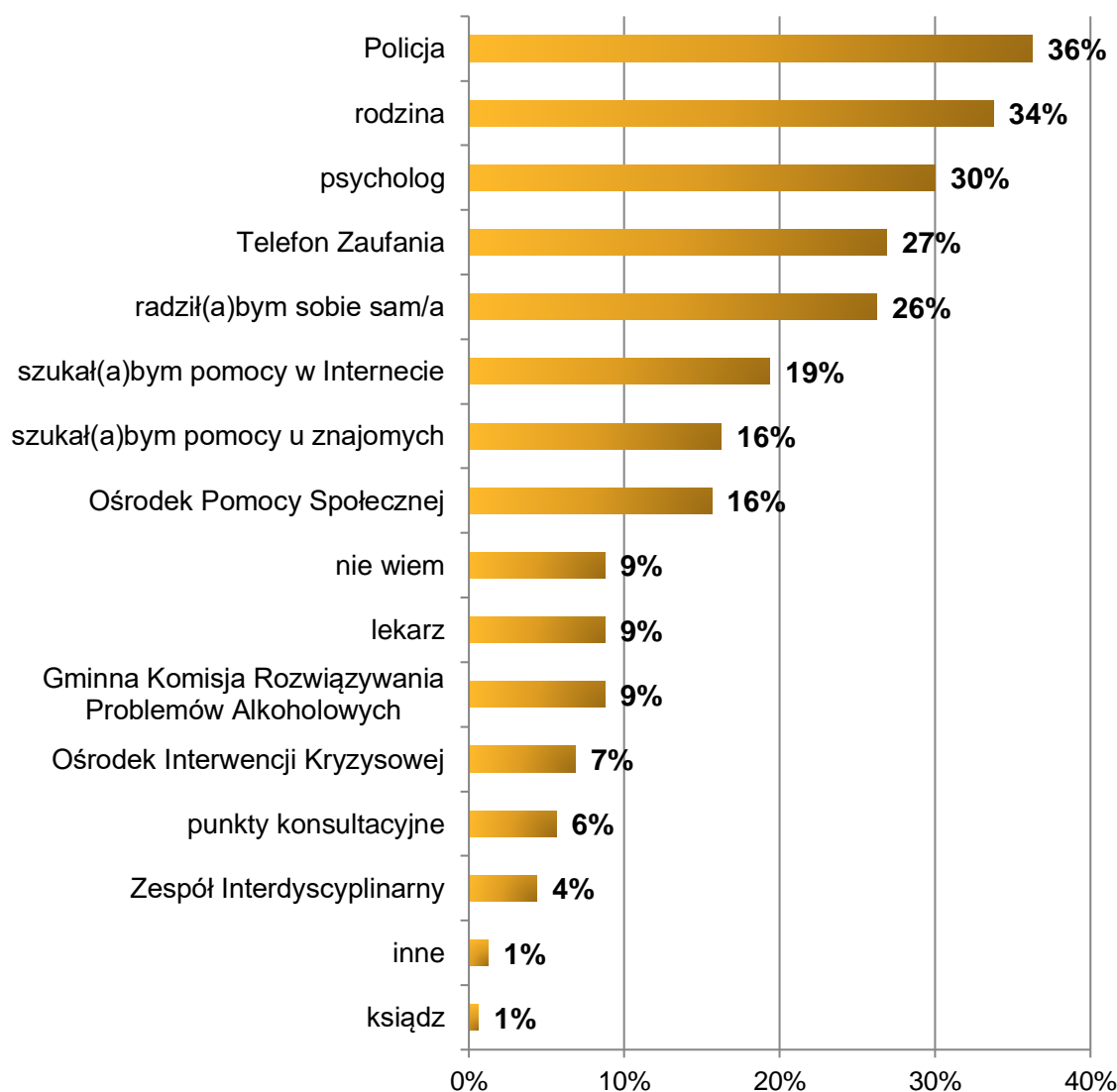
Wykres 37. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów? N=160

W ankiecie pojawiło się również pytanie o miejsca/osoby, do których mieszkańcy zgłosiliby się w przypadku problemu uzależnień lub przemocy w rodzinie. Jak wynika z prezentowanych danych, większość badanych udałoby się po pomoc do Policji (36%), rodziny (34%) oraz psychologa (30%). Co czwarty ankietowany skorzystałby z telefonu Zaufania (27%). Znaczna część badanych uznała, że w takiej sytuacji radziłoby sobie sami (26%), natomiast 9% osób nie wiedziałoby do kogo zwrócić się o pomoc.

Wykres 38. Do kogo zwrócił(a)by się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień lub/i przemocy w rodzinie? N=160

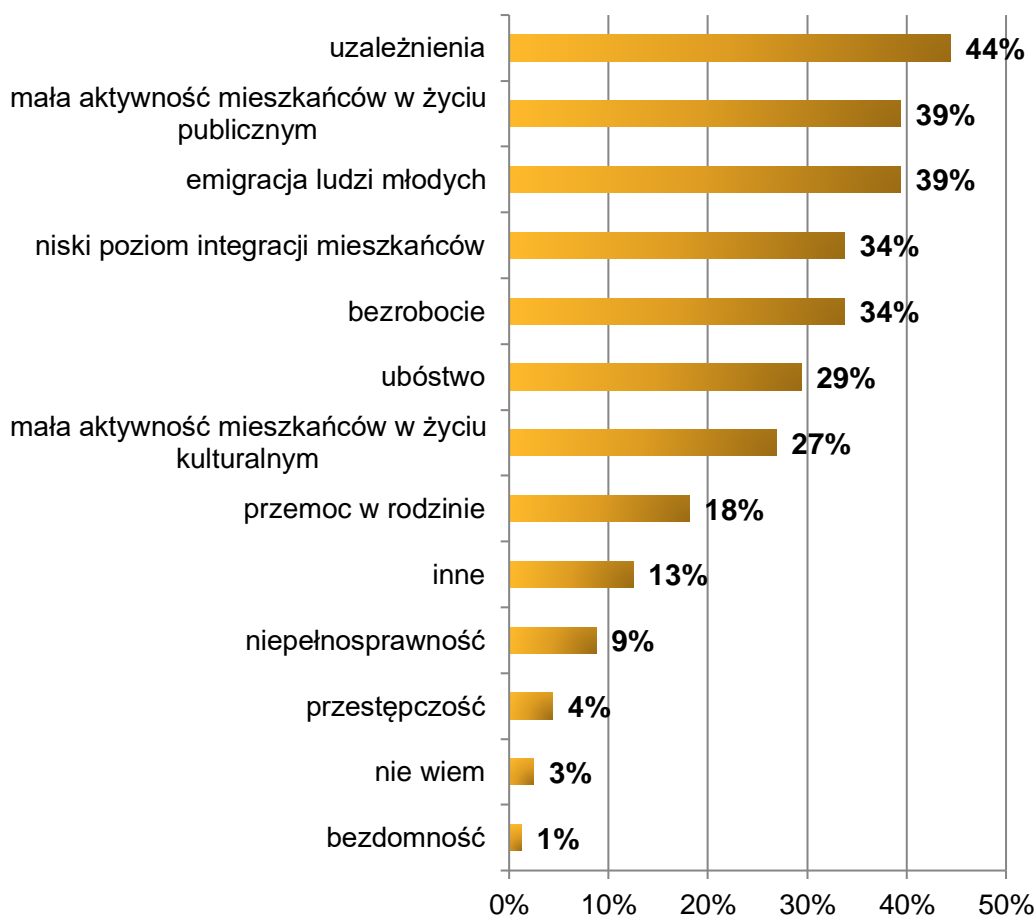
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Mieszkańcy zostali także poproszeni o wskazanie najważniejszych ich zdaniem problemów społecznych występujących na terenie gminy Sieraków. Najczęściej respondenci wskazywali: uzależnienia (44%), małą aktywność mieszkańców w życiu publicznym i emigrację ludzi młodych (po 39%), niski poziom integracji mieszkańców oraz

bezrobocie (po 34%). Najmniej wskazań padło natomiast na przestępczość (4%) oraz bezdomność (1%). Znaczna część respondentów wśród innych odpowiedzi wskazała także na *utrudniony dostęp do opieki medycznej na terenie gminy, niewystarczającą ilość wydarzeń kulturalnych dla wszystkich mieszkańców, a także słabo rozwiniętą komunikację publiczną umożliwiającą dojazd do centrum gminy z okolicznych sołectw* (13%).

Wykres 39. Jakie są Pana/i zdaniem najważniejsze problemy społeczne gminy?
N=160

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

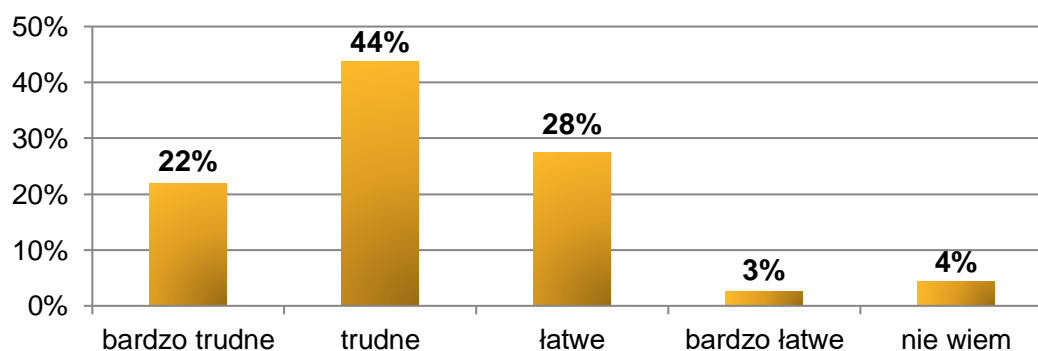

Rynek pracy

W 2020 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 1046,4 tys. osób (w tym 561,6 tys. kobiet). Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2020 roku wyniosła 6,2% cywilnej ludności aktywnej zawodowo i była o 0,01 pp. wyższa niż w III kwartale 2020 roku, natomiast w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku była wyższa o 1,0 pp. W omawianym roku utrzymywało się bardzo duże zróżnicowanie bezrobocia. Najwyższą stopę odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (10,1%), podkarpackim (9,1%), kujawsko-pomorskim (8,9%) i świętokrzyskim (8,5%). Z kolei najniższa stopa bezrobocia występowała w województwie wielkopolskim (3,7%), śląskim (4,9%), mazowieckim (5,2%) oraz małopolskim (5,3%). W 2020 roku bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych – odsetek osób w wieku 25-24 lata w ogólnej licznie bezrobotnych wyniósł 27,1%. Analizując problem bezrobocia z podziałem na płeć można zauważyć, że bezrobotne kobiety charakteryzowały się odmienną strukturą niż mężczyźni, ponieważ 58,2% kobiet pozostających bez pracy posiadało wykształcenie wyższe i średnie, podczas gdy odsetek mężczyzn o tym poziomie wykształcenia wyniósł 38,0%.³³

W niniejszym bloku tematycznym została poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy. Celem było zbadanie opinii respondentów na temat rynku pracy, szans na znalezienie zatrudnienia oraz form wsparcia na jakie mogą liczyć. W pierwszym pytaniu badani mieli określić, czy znalezienie nowej pracy na terenie gminy sprawi im trudności. 3% mieszkańców uważa, że znalezienie nowej pracy na terenie gminy Sieraków jest bardzo łatwe, a w opinii 28% jest to łatwe. Jednakże większość respondentów uznała to za bardzo trudne (44%), a 22% za trudne.

Wykres 40. Czy Pana/i zdaniem znalezienie nowej pracy na terenie gminy jest:
N=160

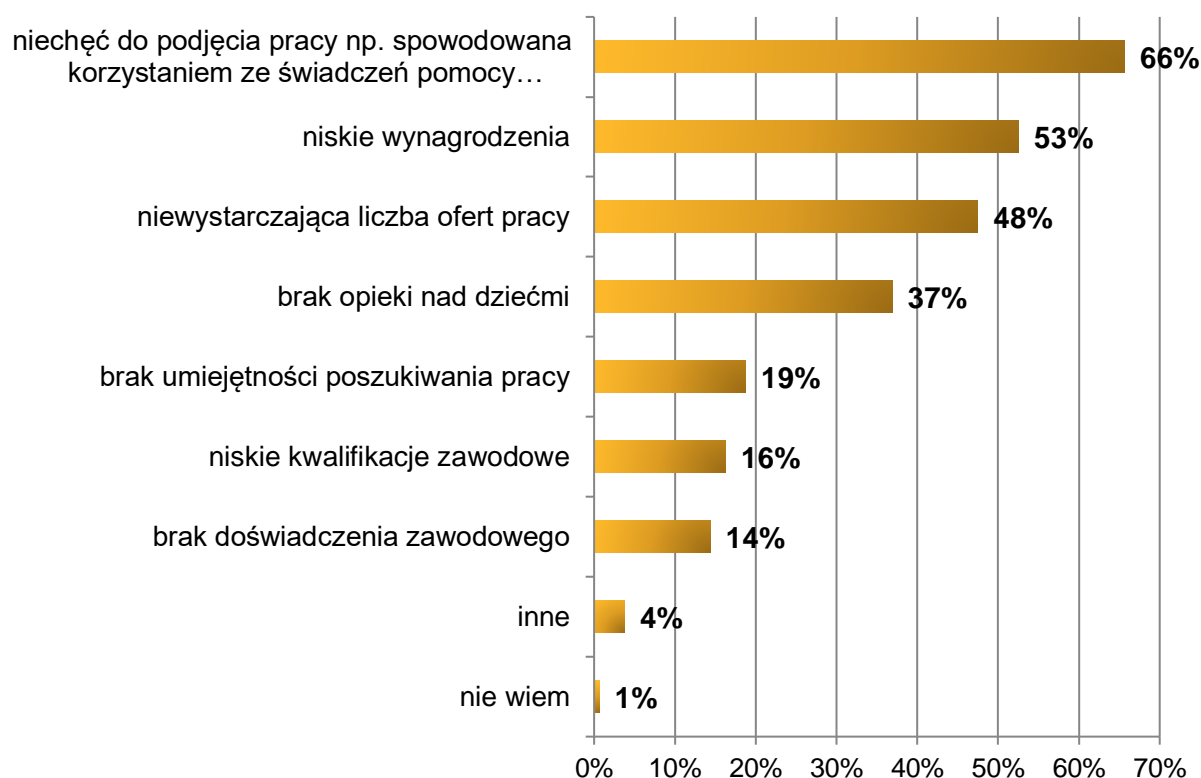

³³ Bezrobocie rejestrowane I-IV kwartał 2020 r. GUS, Warszawa 2021

W dalszej kolejności poprosiliśmy badanych mieszkańców o wskazanie głównych powodów bezrobocia w gminie. Wśród najczęściej wybieranych powodów znalazło się kolejno: niechęć do podjęcia pracy np. spowodowana korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej (66%), niskie wynagrodzenia (53%) oraz niewystarczająca liczba ofert pracy (48%). Wśród innych odpowiedzi respondenci wymienili także m.in. *brak ofert pracy dla ludzi wykształconych i specjalistów, małą liczbę zakładów pracy oraz trudności z dojazdem do miejsc pracy.*

Wykres 41. Jaki według Pana/i jest główny powód bezrobocia w gminie? N=160

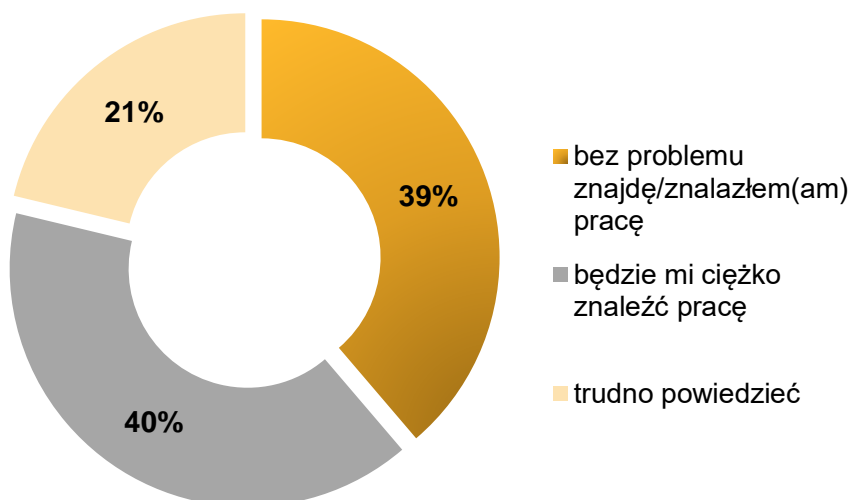

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnym pytaniu mieszkańcy gminy dokonali oceny swoich szans na rynku pracy. Z materiału badawczego wynika, że 40% ankietowanych źle ocenia swoje szanse twierdząc, że ciężko będzie znaleźć im zatrudnienie. 39% badanych odpowiedziało, że bez problemu znajdzie pracę, a co piąta osoba nie potrafiła jednoznacznie określić swoich szans na rynku pracy (21%).

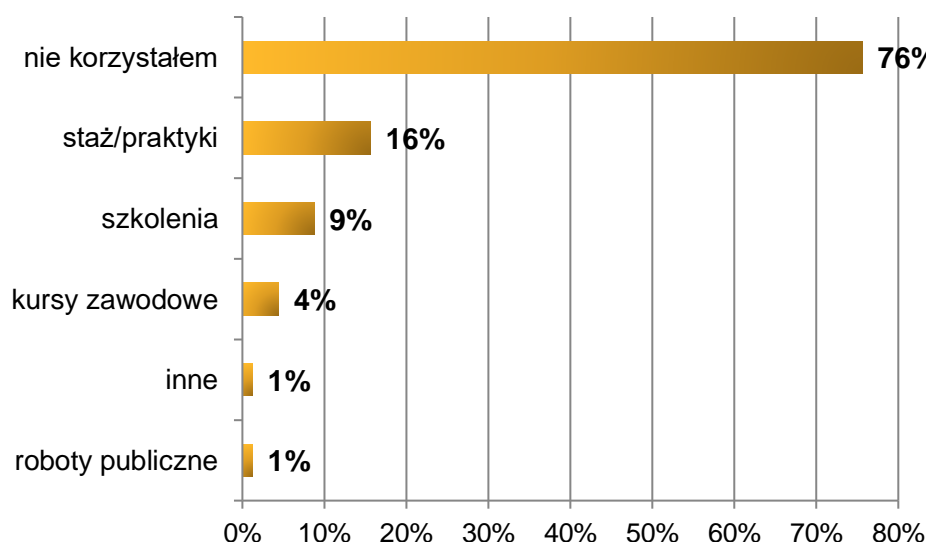

Wykres 42. Jak ocenia Pan/i swoje szanse na rynku pracy? N=160

W ostatnim pytaniu, badana populacja mieszkańców miała określić z jakich form aktywizacji zawodowej korzystała do tej pory. Jak wynika z analizy materiału badawczego z różnorodnych form aktywizacji korzystało 24% respondentów, w tym 16% brało udział w stażu/praktykach, 9% w szkoleniach, 4% w kursach zawodowych, a 1% w robotach publicznych. Jednakże większość badanych nie korzystała z żadnej formy aktywizacji zawodowej (76%). Wśród innych odpowiedzi 1% ankietowanych podzieliło się opinią, iż *liczba form aktywizacji zawodowej oferowanej przez Urząd Pracy jest zbyt mała oraz, że są one nieadekwatne do możliwości i umiejętności posiadanych przez osobę bezrobotną.*

Wykres 43. Z jakich form aktywizacji zawodowej proponowanej przez Urząd Pracy korzystał/a Pan/i do tej pory? N=160

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Wykluczenie społeczne

Wykluczenie społeczne dotyczy osób, rodzin lub grup ludności, które:

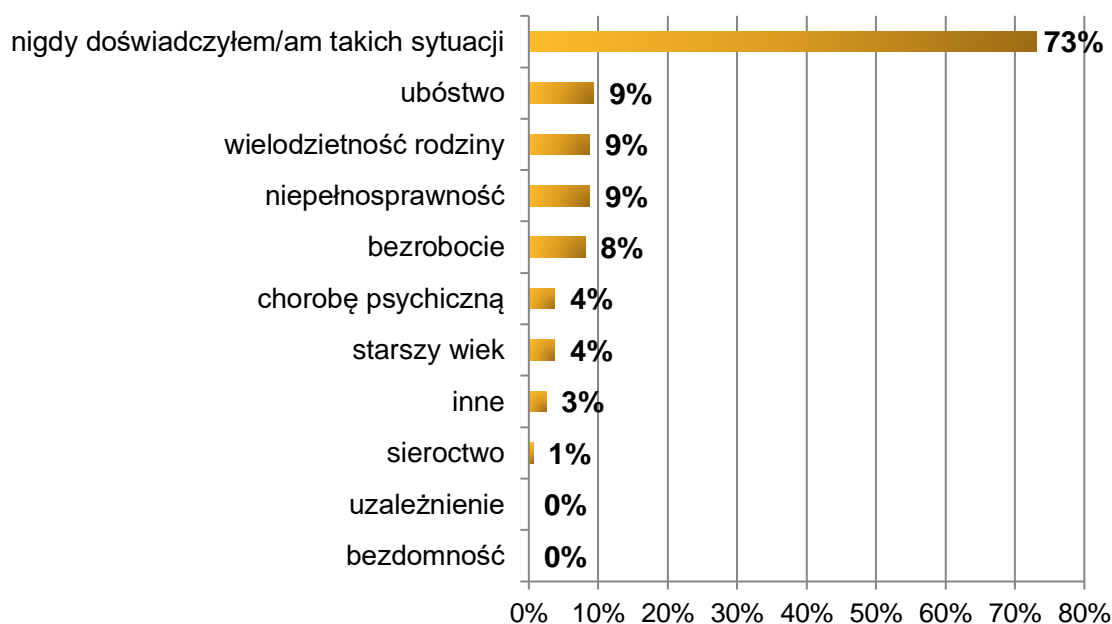
- *żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych (bieda, ubóstwo materialne);*
- *zostają dotknięte niekorzystnymi procesami społecznymi, wynikającymi z masowych i dynamicznych zmian rozwojowych, np. dezindustrializacji, kryzysów, gwałtownego upadku branż czy regionów;*
- *nie zostały wyposażone w kapitał życiowy umożliwiający im zdobycie normalnej pozycji społecznej, odpowiedniego poziomu kwalifikacji, wejście na rynek pracy lub założenie rodziny, co dodatkowo utrudnia dostosowywanie się do zmieniających się warunków społecznych i ekonomicznych;*
- *nie mają dostępu do odpowiednich instytucji pozwalających na wyposażenie w kapitał życiowy, jego rozwój i pomnażanie, co wynika z niedorozwoju tych instytucji spowodowanego brakiem priorytetów, brakiem środków publicznych, niską efektywnością funkcjonowania; doświadczają przejawów dyskryminacji, zarówno wskutek niedorozwoju właściwego ustawodawstwa, jak i kulturowych uprzedzeń oraz stereotypów;*
- *mają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych ze względu na zaistnienie niesprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby albo innych cech indywidualnych;*
- *są przedmiotem niszczącego działania innych osób, np. przemocy, szantażu, indoktrynacji³⁴*
- *wykluczenie społeczne jest powiązane w sposób istotny z występowaniem ubóstwa. choć nie jest z nim równoznaczne. Osoby wykluczone nie muszą być ubogie, natomiast osoby ubogie nie muszą być wykluczone. W 2020 roku odnotowano wzrost odsetka osób skrajnie ubogich z ok. 4% osób w 2019 roku do ok. 5% przy wyraźnym spadku poziomu wydatku gospodarstw domowych.*

Z analizy materiału badawczego wynika, że 27% respondentów doświadczyło w swoim życiu odrzucenia społecznego. Respondenci wskazywali, iż doznali go kolejno ze względu na: ubóstwo, wielodzietność rodziny i niepełnosprawność (po 9%), bezrobocie (8%), chorobę psychiczną i starszy wiek (po 4%) oraz sieroctwo (1%).

³⁴ Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski – jest dokumentem przygotowanym przez Zespół Zadaniowy do Spraw Reintegracji Społecznej, któremu przewodniczył Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Jerzy Hausner.

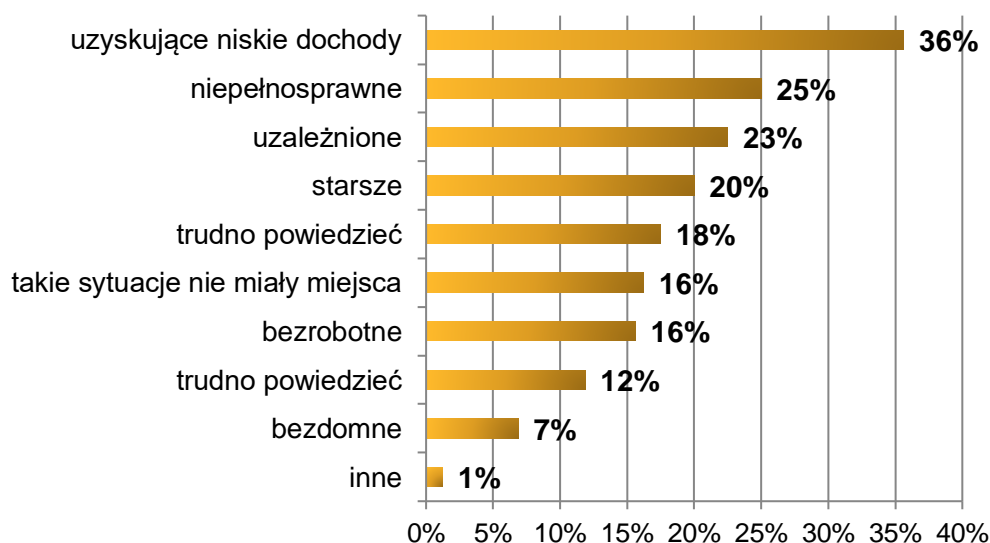
Wykres 44. Czy doświadczył/a Pan/i osobiście odrzucenia ze względu na: N=160

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli odnieść się do stwierdzenia, czy w ich środowisku są osoby, które z powodu swojej sytuacji życiowej doznały wykluczenia społecznego. 16% ankietowanych odpowiedziało, że takie sytuacje nie miały miejsca, a 12% miało trudności w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie. Średnio co czwarty mieszkaniec gminy zna w swoim środowisku osobę z niepełnosprawnością, która doznała z tego powodu odrzucenia, 23% – osobę uzależnioną, a 20% – osobę starszą. Ponadto 16% odpowiedzi padło na osobę bezrobotną, a 7% – na bezdomną.

Wykres 45. Czy w Pana/i środowisku, któreś z niżej wymienionych osób, doznały z powodu swojej sytuacji życiowej wykluczenia/odrzućenia ze społeczności lokalnej? N=160

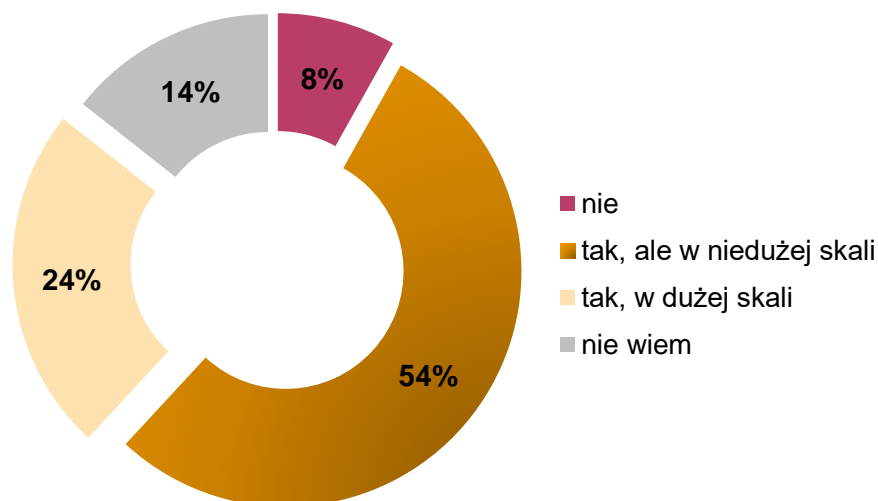

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

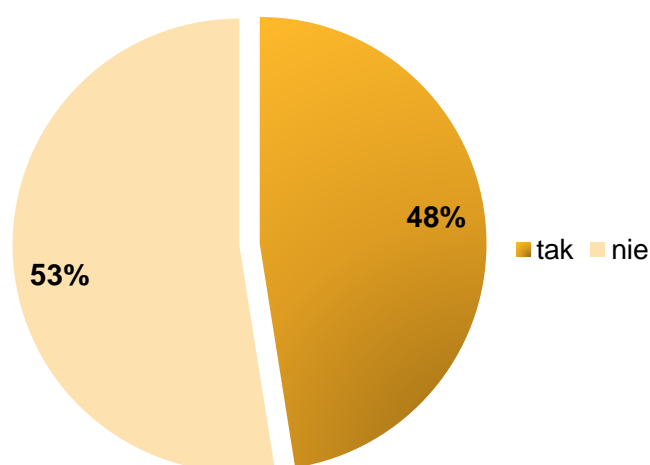
W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli określić, czy problem ubóstwa występuje w ich gminie. Jak wynika z badań ankietowanych, ponad połowa mieszkańców uważa, że problem ubóstwa występuje w niedużej skali (54%), a aż 24% ankietowanych uważa, że występuje ono w dużej skali. W opinii 8% mieszkańców ubóstwo w Gminie nie występuje. Z kolei 14% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 46. Czy problem ubóstwa jest obecny w Pana/i gminie? N=160

Następnie mieszkańcy gminy Sieraków zostali zapytani o to, czy kiedykolwiek osobiście doświadczyli ubóstwa. Twierdzącej odpowiedzi na to pytanie udzieliło 48% badanych.

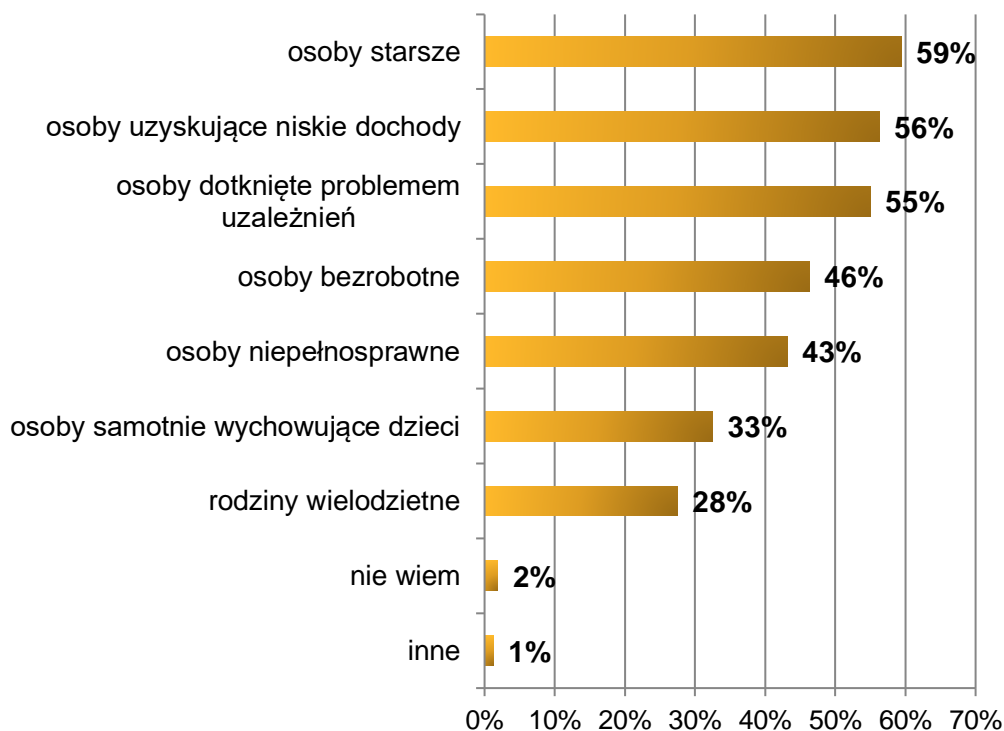
Wykres 47. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek ubóstwa w życiu? N=160

Ostatnie pytanie dotyczyło tego, kto zdaniem respondentów jest najbardziej zagrożony ubóstwem na terenie gminy Sieraków. Badani najczęściej wskazywali kolejno na osoby starsze (59%), osoby uzyskujące niskie dochody (56%) oraz osoby dotknięte problemem uzależnień (55%). Znaczna część odpowiedzi respondentów padła także na osoby bezrobotne (46%) oraz osoby z niepełnosprawnościami (43%).

Wykres 48. Kto według Pana/i jest najbardziej zagrożony ubóstwem w gminie?
N=160

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Niepełnosprawność

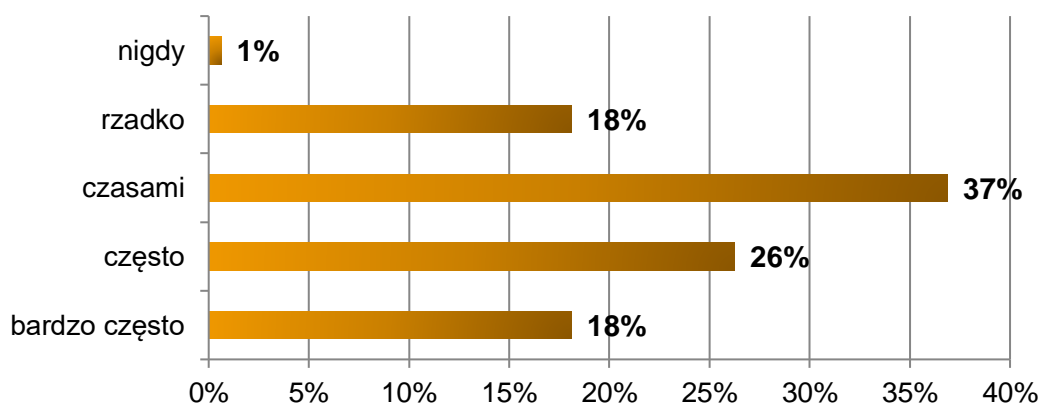
Dla potrzeb Diagnozy wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej. Osoby niepełnosprawne dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby niepełnosprawne tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji. Z powyższych względów w niniejszej Diagnozie wydzielono obszar zdrowia psychicznego jako osobne zagadnienie. Według danych

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w grudniu 2018 roku w Polsce było 2,5 mln osób, pobierających świadczenia emerytalno-rentowe i/lub ubezpieczonych przez płatników składek, które posiadały orzeczenie o niepełnosprawności (wydane przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności) lub orzeczenie o niezdolności do pracy (wydane przez ZUS). Pod względem płci w badanej zbiorowości osób z orzeczeniem nieznacznie przeważali mężczyźni, którzy stanowili 55,4%. Biorąc pod uwagę wiek w zbiorze osób niepełnosprawnych lub niezdolnych do pracy najczęściej występowały mężczyźni w wieku 63 lat. Najwięcej kobiet z orzeczeniem o niepełnosprawności lub niezdolności do pracy było w wieku 59 lat, 58 lat oraz 60 lat. Najwyższa wartość wskaźnika liczby osób z orzeczeniem na 10 tys. ludności wystąpiła w województwie lubuskim (933), zaś najmniej w województwie opolskim (466)³⁵.

W pierwszej kolejności respondenci zostali zapytani o to jak często spotykają osoby z niepełnosprawnościami na terenie gminy. Największy odsetek badanych (37%) odpowiedział, że czasami, 18% – rzadko, kolejne 18% – bardzo często, a 26% – często. Z kolei 1% mieszkańców gminy nigdy nie spotkało na jej terenie osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 49. Jak często spotyka Pan/i na terenie gminy osoby niepełnosprawne?
N=160

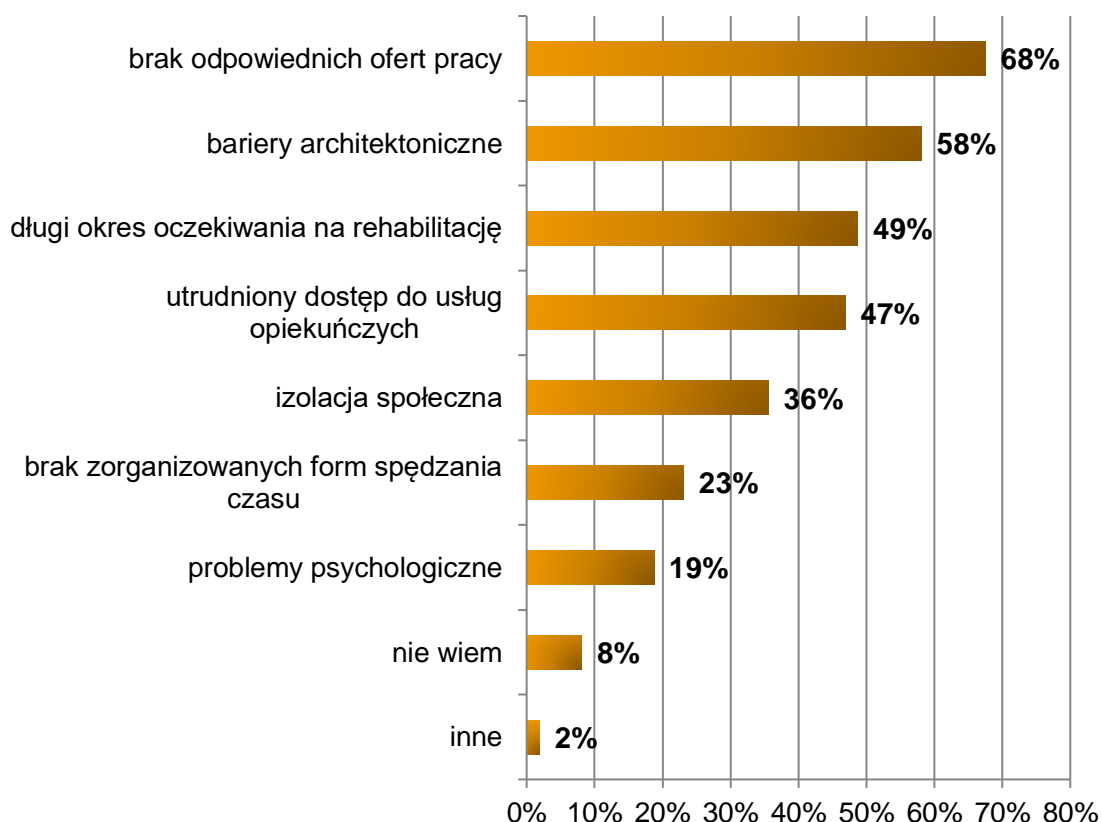

Następnie ankietowani mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie najczęstszych problemów dotyczących niepełnosprawnych mieszkańców gminy Sieraków. Największy odsetek ankietowanych wskazał kolejno na: brak odpowiednich ofert pracy (68%), bariery architektoniczne (58%), długi okres oczekiwania na rehabilitację (49%) oraz utrudniony dostęp do placówek opiekuńczych (47%).

³⁵ Osoby niepełnosprawne w 2018 roku, GUS.

Wykres 50. Jakie problemy najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne w Pani/a gminie? N=160

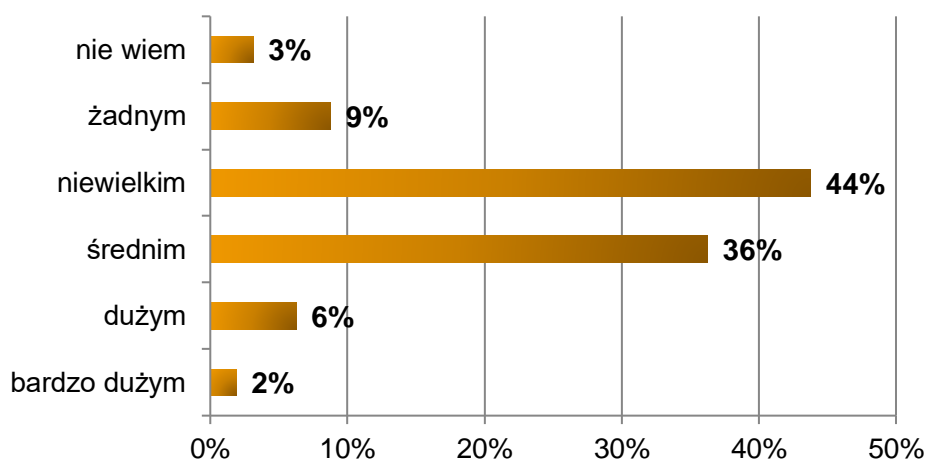

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu ankietowani mieli ocenić stopień dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do osób z niepełnosprawnościami. Za ledwie 2% badanych uważa, że jest ona dostosowana w bardzo dużym stopniu do osób z niepełnosprawnościami, a w opinii 6% respondentów jej stopień dostosowania jest duży. Odmiennie zdanie posiadało 44% ankietowanych, którzy ocenili go jako niewielki, a także 9%, zdaniem których infrastruktura techniczna nie jest w żadnym stopniu dopasowana. Stopień dostosowania jako średni ocenił z kolei co trzeci badany (36%).

Wykres 51. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób niepełnosprawnych tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=160

Osoby starsze

Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. W ostatnich latach obserwuje się nasilający się proces starzenia się społeczeństwa. Udział osób starszych w populacji mieszkańców Polski systematycznie rośnie. Na koniec 2019 roku liczba osób w wieku 60 lat i więcej przekroczyła 9,7 mln i w stosunku do roku wcześniejszego zwiększyła się o 2,1%. Odsetek osób starszych w populacji Polski osiągnął poziom 25,3%. Według prognozy GUS, liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w Polsce w roku 2030 wzrośnie do poziomu 10,8 mln, a w 2050 roku wyniesie 13,7 mln. Osoby te będą stanowiły około 40% ogółu ludności. Starzenie się społeczeństwa obserwowane jest z różnym natężeniem w poszczególnych województwach. W 2019 roku najwyższym odsetkiem osób w wieku 60 lat i więcej charakteryzowało się województwo łódzkie (27,8%), natomiast najniższym – małopolskie (23,5%)³⁶

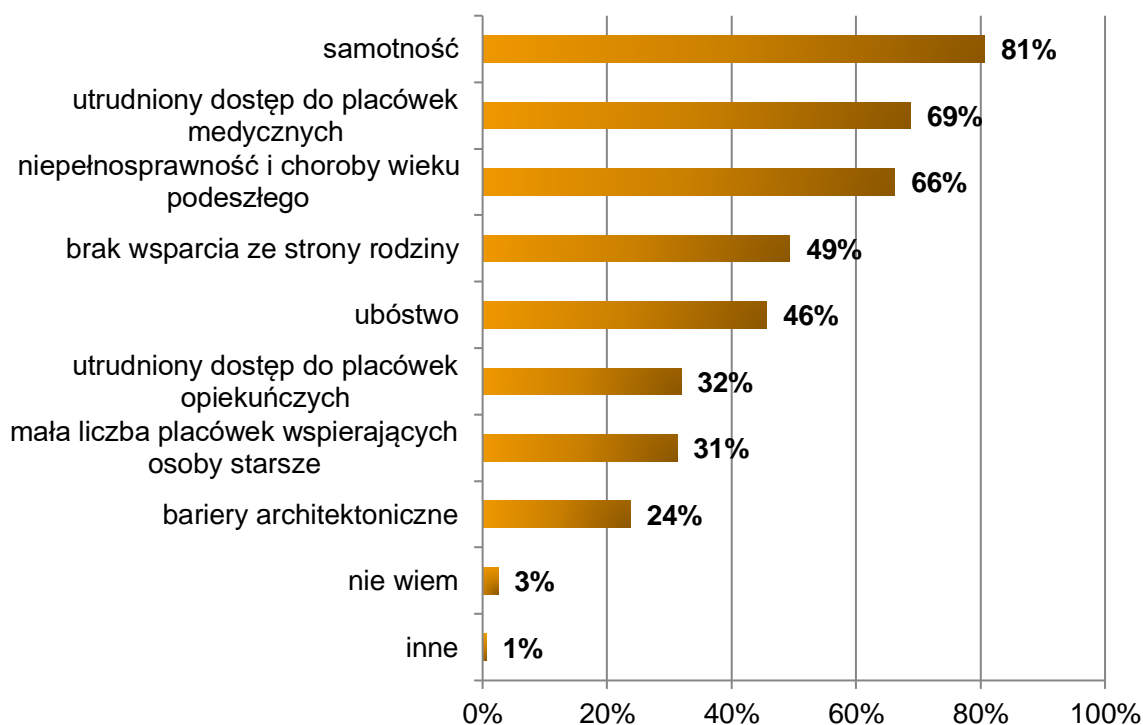
W niniejszym bloku tematycznym ankietowali zostali poproszeni o wskazanie najistotniejszych problemów seniorów w środowisku lokalnym respondentów. Największa

³⁶ Sytuacja osób starszych w Polsce w 2019 roku, GUS.

liczba badanych wskazała na samotność (81%). W dalszej kolejności znaczna część odpowiedzi padała kolejno także na: utrudniony dostęp do placówek medycznych (69%), niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego (66%), brak wsparcia ze strony rodziny (49%) oraz ubóstwo (46%). Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 3% respondentów.

Wykres 52. Jakie problemy według Pana/i dotyczą najczęściej osoby starsze?
N=160

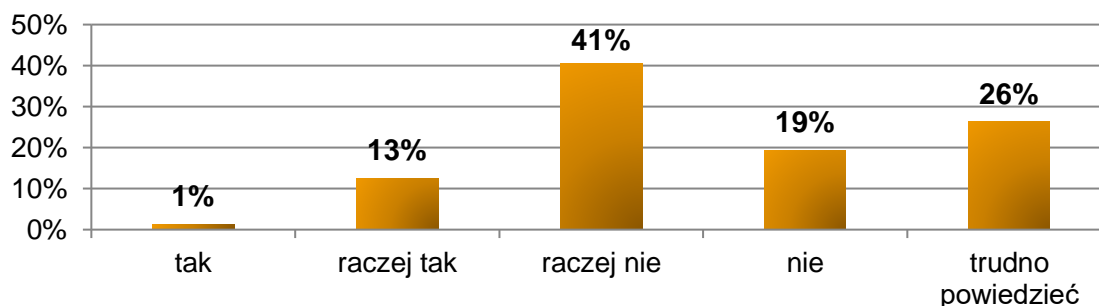

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu dotyczącym niniejszego bloku tematycznego, mieszkańcy gminy Sieraków mieli ocenić, czy oferta pomocy osobom starszym, tj. opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze jest w gminie wystarczająca. 41% badanych jest zdania, że oferowana pomoc osobom starszym jest raczej niewystarczająca, a 19% uważa, że nie wystarcza. Tylko 1% twierdzi, że oferta pomocowa skierowana do najstarszych osób jest w pełni wystarczająca, natomiast 13% uważa, że jest raczej wystarczająca. Co czwarty mieszkaniec nie potrafił określić swojego stanowiska w tej sprawie (26%).

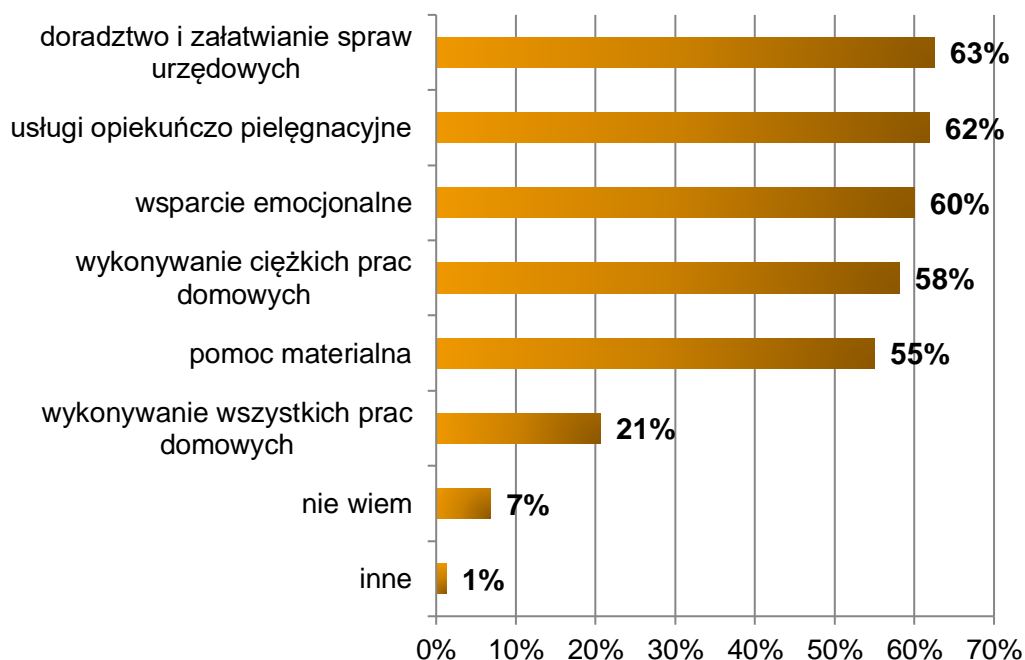

Wykres 53. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie? N=160

Respondenci wśród dominujących potrzeb osób starszych wskazali kolejno na doradztwo i załatwianie spraw urzędowych (63%), usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne (62%), wsparcie emocjonalne (60%), wykonywanie ciężkich prac domowych (58%), pomoc materialną (55%) oraz wykonywanie wszystkich prac domowych (21%). Wśród innych odpowiedzi 1% ankieterowanych wskazał na *kontynuowanie działań prowadzonych przez Dzienny Dom Senior+ oraz poprawę dostępu do opieki medycznej*.

Wykres 54. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym? N=160

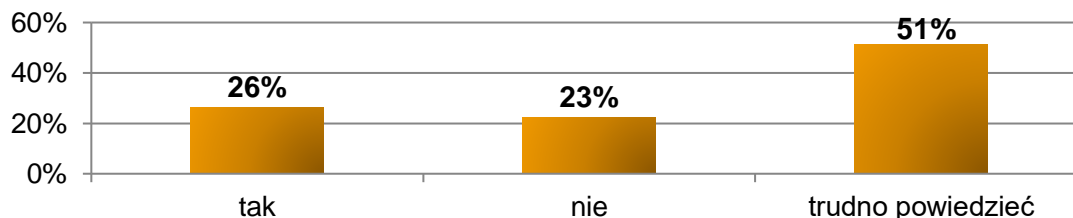

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W opinii 26% badanych osoby starsze na terenie gminy są marginalizowane, a przeciwnego zdania jest 23%.

Wykres 55. Czy w Pana/i opinii osoby starsze w Państwa gminie są marginalizowane? N=160

Bezpieczeństwo publiczne

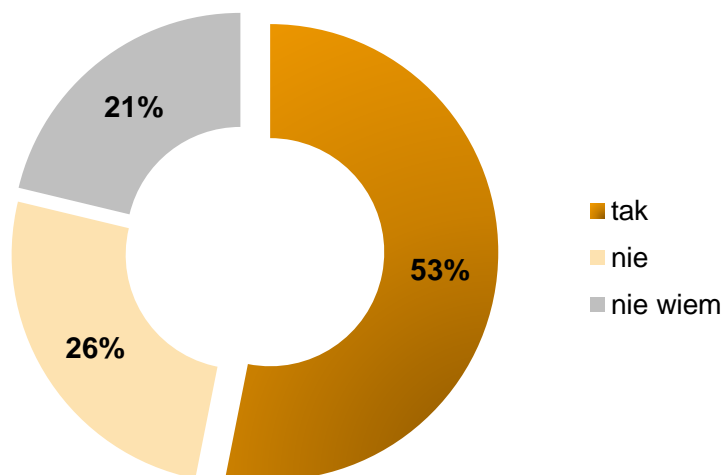
Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. Według badań CBOS „Poczucie bezpieczeństwa i zagrożenia przestępczością” z 2018 roku wskaźniki poczucia bezpieczeństwa uległy nieznacznemu pogorszeniu, ale nadal zdecydowana większość Polaków uważa, że Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie. Większość badanych nie obawia się, że może stać się ofiarą przestępstwa, jednak połowa wyraża obawę o bezpieczeństwo członków swojej rodziny. Co piąty badany deklaruje, że w ciągu ostatnich pięciu lat padła ofiarą jakiegoś przestępstwa. Odsetki osób, które doświadczyły kradzieży, włamania, pobicia, napaści lub innego przestępstwa, są niemal takie same jak w 2017 roku³⁷.

W celu oceny poczucia bezpieczeństwa występującego wśród mieszkańców gminy Sieraków ankietowani zostali zapytani o to, czy oceniają swoją okolicę jako bezpieczną – takie zdanie posiada 53% mieszkańców gminy. Jako niebezpieczną swoją okolicę oceniło 26% respondentów, a co piąty ankietowany nie potrafił udzielić odpowiedzi na to pytanie (21%).

³⁷ „Poczucie bezpieczeństwa i zagrożenia przestępczością”, CBOS 2018.

Wykres 56. Czy ocenia Pan/i swoją okolicę jako bezpieczną? N=160

Zdrowie psychiczne

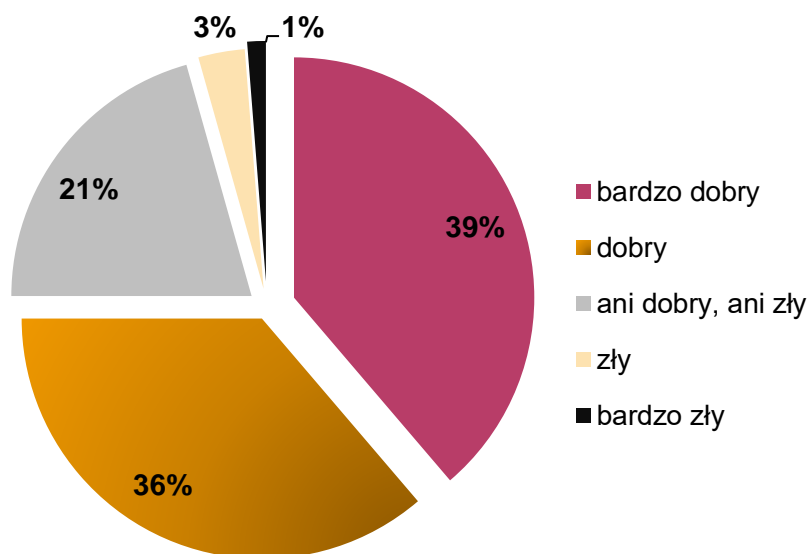
Definicja zdrowia psychicznego Światowej Organizacji Zdrowia to: „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty”. Najnowszy raport Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) i Komisji Europejskiej pt. „Health at a Glance: Europe 2018” wskazuje, że ponad jedna na sześć osób w krajach UE (17,3%) miała problem ze zdrowiem psychicznym w 2016 roku, czyli około 84 mln mieszkańców Unii zmagало się z zaburzeniami psychicznymi takimi jak depresja, zaburzenia lękowe oraz zaburzenia związane z używaniem alkoholu i narkotyków. Z raportu wynika, że aż 25 milionów Europejczyków (5,4% populacji) cierpiało na stany lękowe, 21 mln (4,5%) miało depresję lub stany depresyjne, 11 mln (2,4%) zmagало się z uzależnieniem od alkoholu i/ lub narkotyków, ok. 1,5 mln (0,3%) ludzi miało zaburzenia ze spectrum schizofrenii. Ciężkie choroby psychiczne, takie jak zaburzenia afektywne dwubiegunowe, dotyczyły prawie 5 mln ludzie (1% populacji)³⁸.

W ostatnim bloku tematycznym badani mieszkańcy gminy zostali poproszeni o ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Większość mieszkańców oceniło swoją kondycję psychiczną jako bardzo dobrą (39%), a w opinii 36% jest ona dobra. Źle swój stan zdrowia psychicznego ocenia 3% ankietowanych, a w opinii 1% jest on bardzo zły. 21% twierdzi, że ich zdrowie psychiczne nie jest w ani dobrej, ani złej kondycji.

³⁸ Zdrowie psychiczne w Unii Europejskiej, Warszawa 2019.

Wykres 57. Jak ocenia Pan/i stan swojego zdrowia psychicznego? N=160

IV. Diagnoza sytuacji społecznej w gminie Sieraków

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowie, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Policji, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne. Wyznaczono także główne obszary problemowe i przedstawiono analizę SWOT³⁹.

³⁹ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

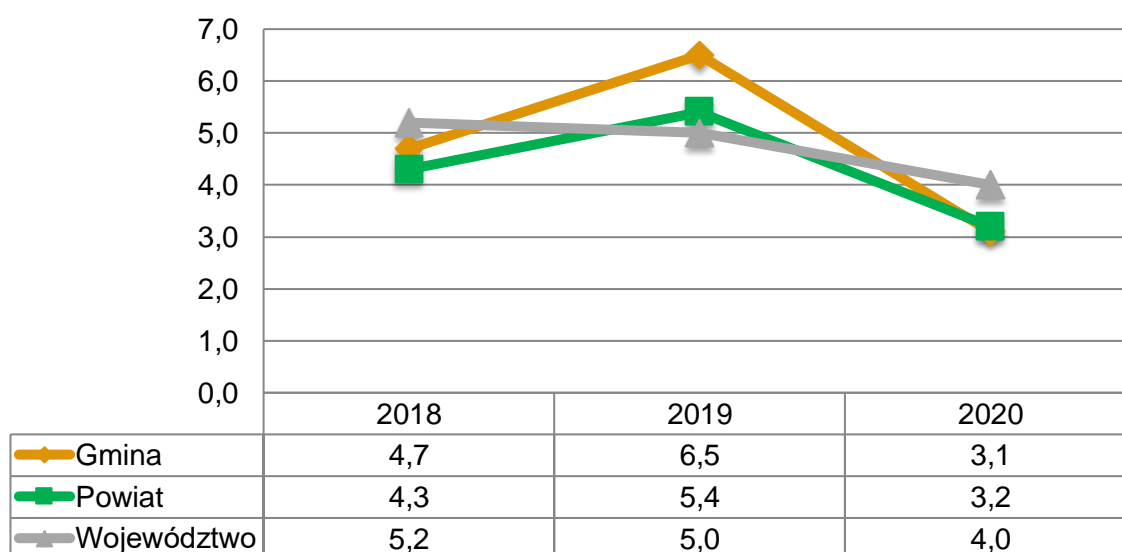
|| Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Analiza obszaru jakim jest wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej została rozpoczęta od przedstawienia **wskaźnika dotyczącego małżeństw** mieszkańców gminy Sieraków, w porównaniu do wartości w całym województwie wielkopolskim oraz powiecie międzychodzkiem. W 2020 roku na terenie gminy wskaźnik małżeństw kształtował się najniższym poziomem w porównaniu do powiatu (3,2) jak i całego województwa (4,0). Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba małżeństwa zawartych na 1000 ludności na terenie Gminy, powiatu i województwa ulegała wahaniom, przyjmując w 2020 roku najmniejszą wartość.

Wykres 58. Liczba małżeństw na 1000 ludności w gminie Sieraków w porównaniu do powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego w latach 2018-2020

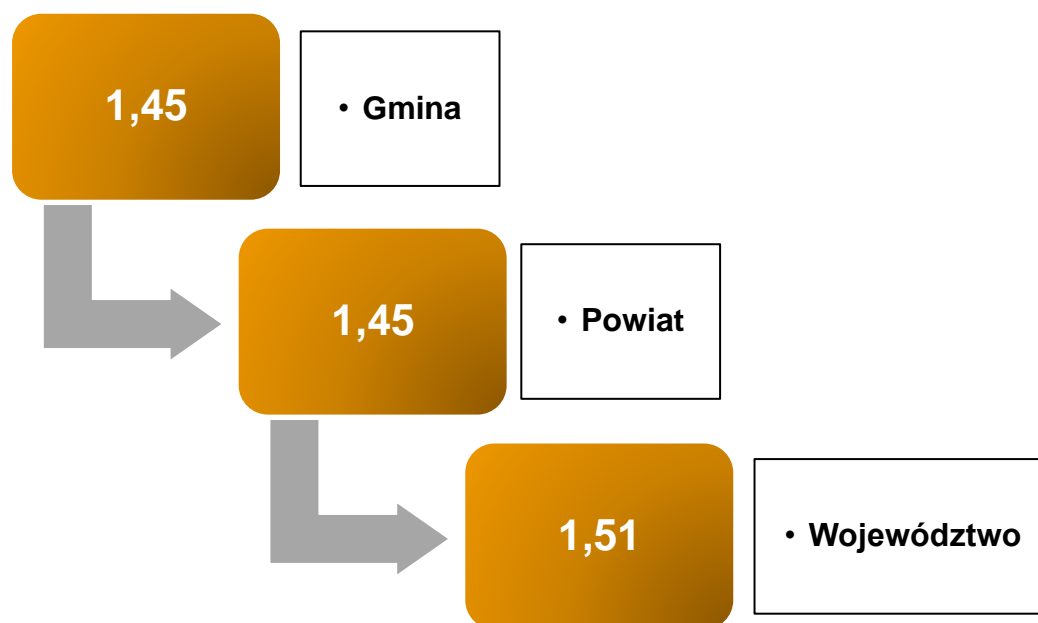

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Współczynnik dzietności określający przeciętną liczbę dzieci, które urodziłyby kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat), przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną wśród kobiet w badanym roku, wyniósł w gminie Sieraków **1,45**. Oznacza to, że współczynnik ten w 2019 roku przyjął taką samą wartość jak w powiecie międzychodzkiem, a tym samym niższą niż w województwie wielkopolskim. Uznaje się, że aby zapewniona była prosta zastępowalność pokoleń, omawiany współczynnik powinien przyjmować wartość między 2,10, a 2,15.

Rysunek 5. Współczynnik dzietności w Gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem oraz województwie wielkopolskim (stan na koniec 2019 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania, których projektowanie i wdrażanie opiera się na założeniach zawartych w *Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Sieraków na lata 2021-2023* przyjętym Uchwałą Nr XXVI/188/2020 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 17 grudnia 2020 roku.

W 2020 roku przyznane zostały łącznie **1 942** świadczenia rodzinom posiadającym jedno dziecko, **2 978** świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, **4 009** świadczeń rodzinom z trójką dzieci oraz **1 929** świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniężnych przedstawia kolejna tabela.

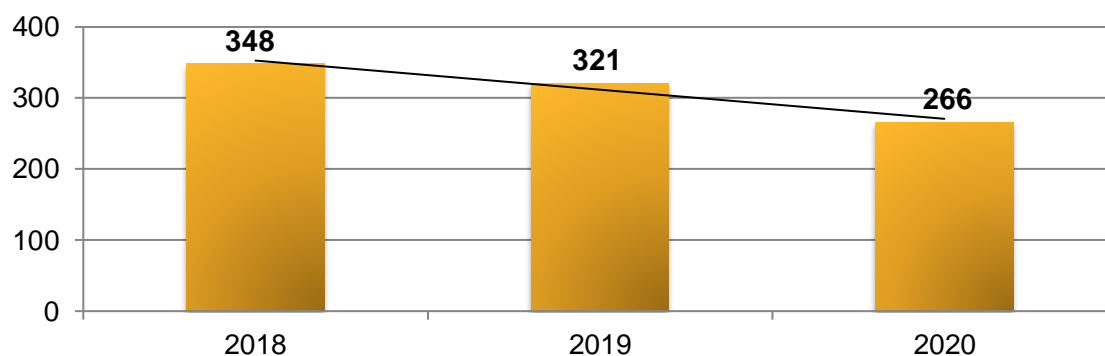
Tabela 22. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku

Lp.	liczba dzieci	ogółem	świadczenia pieniężne	świadczenia niepieniężne
1	jedno dziecko	1 942	26	1 916
2	dwoje dzieci	2 978	15	2 963
3	troje dzieci	4 009	8	4 001
4	czworo i więcej dzieci	1 929	0	1 929

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2020 roku skorzystało średnio **266** rodzin, czyli o 17% rodzin mniej niż w roku 2019 oraz o 24% mniej niż w roku 2018. W latach 2018-2020 dostrzegalny jest zatem spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń.

Wykres 59. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”. Program Rodzina 500+ został wprowadzony ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i funkcjonuje od 1 kwietnia 2016 roku. Świadczenie wychowawcze przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W 2018 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało 967 dzieci z 611 rodzin, w 2019 roku (w okresie 1.07-31.12.2019 r.) w związku z rozszerzeniem programu na każde dziecko) – 1 648 dzieci z 1027 rodzin, natomiast w 2020 roku zostało nim objętych 1 717 dzieci z **1 044** rodzin⁴⁰.

W stosunku do 2018 roku nastąpił znaczny wzrost liczby rodzin, pobierających omawiane świadczenie.

⁴⁰ Sprawozdanie opisowe z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie za 2018, 2019 i 2020 rok

Tabela 23. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2018–2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	Liczba uczniów	611	1 043	1 717
2	Liczba rodzin	967	654	1044

Źródło: Sprawozdanie opisowe z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie za 2018, 2019 i 2020 rok

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał do realizacji nowe zadanie z dniem 01.07.2018 roku. Było nim ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, które przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2020 roku w ramach programu „Dobry start” świadczenie wypłacono **788** rodzinom, w których przebywało 1 121 dzieci, a wydatkowano na ten cel kwotę w wysokości 346 270,00 zł.

Tabela 24. Liczba wypłaconych świadczeń w ramach programu „Dobry start” oraz środki przeznaczone na jego realizację w latach 2018–2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	Liczba uczniów	1 064	1 132	1 121
2	Liczba rodzin	726	780	788
3	wydatkowana kwota (w złotych)	329 840,00	350 300,00	346 270,00

Źródło: Sprawozdanie opisowe z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie za 2018, 2019 i 2020 rok

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z **funduszu alimentacyjnego**. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego ulegała wahaniom, podobnie jak kwota wypłacanych świadczeń. W 2020 roku omawiane świadczenie zostało przyznane **28** rodzinom, a kwota wydatkowana na ten cel wynosiła 243 270,00 zł.

Tabela 25. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2018-2020

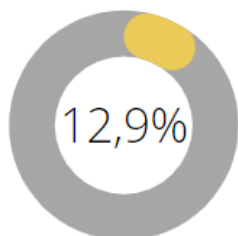
wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	33	36	28
Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w złotych)	255 408,00	270 620,00	243 270,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 roku z tytułu wypłacanych zaliczek alimentacyjnych i funduszu alimentacyjnego odnotowano zaległości od **82** dłużników alimentacyjnych w ogólnej kwocie w wysokości 2 871 778,71 zł.

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

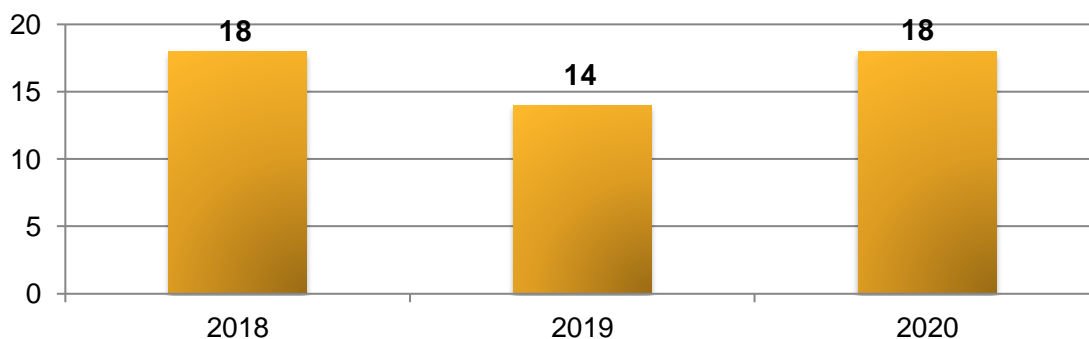
W 2020 roku rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego stanowiły **12,9%** wszystkich rodzin, które otrzymały pomoc.

W omawianym roku bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **czwartym** miejscu pod względem liczby rodzin je otrzymujących.

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ulegała wahaniom. W 2020 roku z omawianego powodu pomoc otrzymało 18 rodzin, z których 13 stanowiły rodziny niepełne.

Wykres 6060. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020

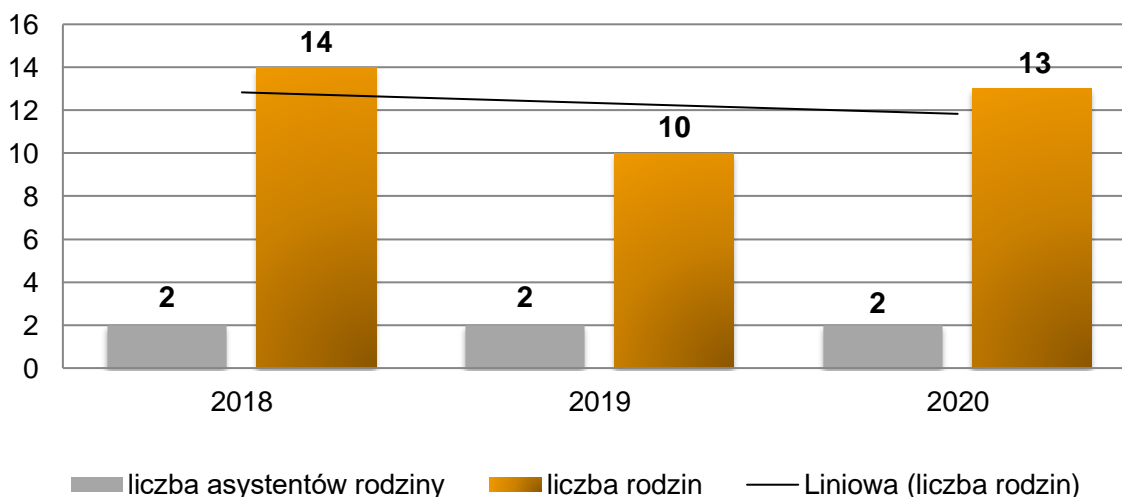
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku. Kładzie ona nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W 2020 roku w OPS w Sierakowie zatrudnionych było 2 **asystentów rodziny**. W omawianym roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadzili oni pracę w 13 rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na przestrzeni ostatnich lat liczba zatrudnionych asystentów utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast liczba rodzin objętych ich wsparciem ulegała wahaniom.

Wykres 61. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Rodziny z gminy Sieraków korzystają także z **Karty Dużej Rodziny**, przysługującej rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od uzyskiwanego dochodu. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania

z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej i transportowej na terenie całego kraju. W 2018 roku posiadaczami Karty Dużej Rodziny było 18 sierakowskich rodzin, w 2019 roku – 130, natomiast w 2020 roku – 47, w których przebywało 41 dzieci.

Tabela 26. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba KDR	86	300	110
liczba rodzin	18	130	47
liczba dzieci	52	75	41

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Sieraków na lata 2021-2023

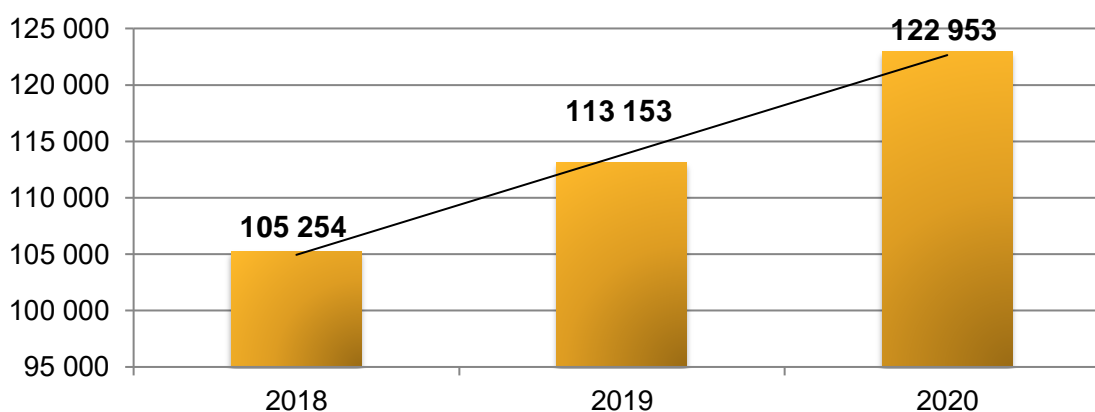

Od 2020 roku na terenie gminy Sieraków realizowany jest także program **Wielkopolska Karta Dużej Rodziny**, która zapewnia rodzinom wielodzietnym korzystanie na preferencyjnych warunkach z katalogu oferty kulturalnej, oświatowej, rekreacyjnej i transportowej poprzez system zniżek wprowadzony przez Podmioty przystępujące do programu WKDR. W przedmiotowym roku jego beneficjentami były 2 rodziny, w których przebywało 11 osób (w tym 9 dzieci), natomiast w 2021 roku – 5 rodzin składających się z 28 członków (w tym 18 dzieci).

W przedmiotowym roku w gminie Sieraków nie było **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 122 953 zł. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018-2020 uległa wzrostowi.

Wykres 62. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018-2020 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zwiększyła się o 2 osoby – w 2018 roku przebywało w niej 14 dzieci, w latach 2019-2020 ich liczba zwiększyła się do 16.

Tabela 27. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	14	16	16

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Sieraków na lata 2021-2023

Organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży zajmują się świetlice wiejskie, Placówka Wsparcia Dziennego – Świetlica „Świetliki”, a także instytucje prowadzące działalność w zakresie kultury, sportu i rekreacji.

W 2020 roku gmina Sieraków w partnerstwie z m.in. Stowarzyszeniem na rzecz integracji Osób Starszych i Niepełnosprawnych realizuje projekt pn. „Wysoka jakość usług społecznych w Gminie Sieraków”, którego celem jest poszerzenie lokalnej oferty usług społecznych dla rodzin z dziećmi o treningu skutecznego rodzica oraz poradnictwo prawne i psychologiczne.

W ramach wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi instytucjami takimi jak: jednostki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Zespół Interdyscyplinarnej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe oraz placówki ochrony zdrowia.

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

**OBSZARY
PROBLEMOWE**

- niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich oraz samotnego rodzicielstwa;
- niski współczynnik dzietności;
- zmniejszająca się liczba zawieranych małżeństw,
- zaniedbania wychowawcze dzieci i młodzieży oraz rozpad więzi rodzinnych;
- znaczny wzrost odpłatności OPS za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

2. Wsparcie osób z niepełnosprawnością

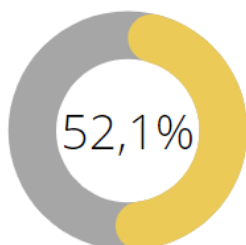
|| Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych,*

a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej. Niepełnosprawność można rozpatrywać według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

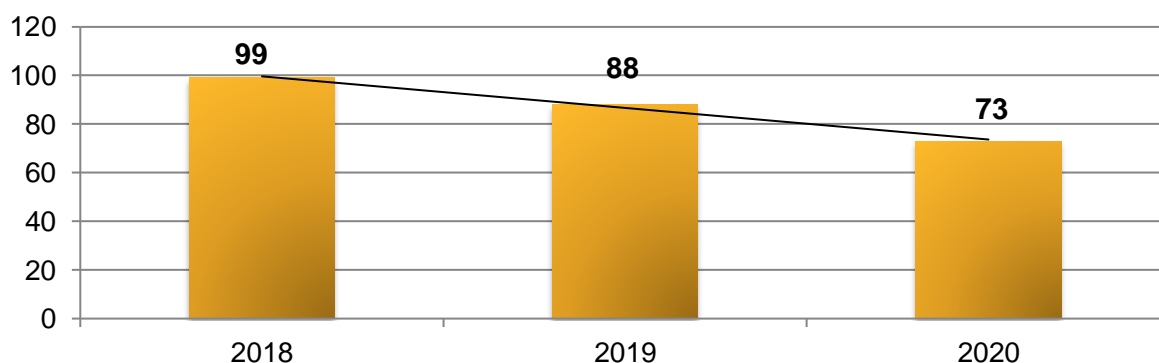
W 2020 roku rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności stanowiły **52,1%** wszystkich rodzin, które otrzymały pomoc.

W omawianym roku niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **drugim** miejscu pod względem liczby rodzin je otrzymujących.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie **73**. Z prezentowanych danych wynika, że w porównaniu do 2018 roku liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu uległa zmniejszeniu.

Wykres 63. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2018-2020. W 2018 roku przyznano 1701 świadczeń na łączną kwotę 268 674,00 zł, w 2019 roku liczba świadczeń wyniosła 1593 na kwotę 301 165,00zł, z kolei w 2020 roku kształtowała się na poziomie 1392 świadczenia na kwotę 300 261,00zł. W odniesieniu do 2018 roku liczba przyznanych świadczeń uległa zmniejszeniu.

Tabela 248. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba świadczeń	1 701	1 593	1 392
2	kwota świadczeń (zł)	268 674,00	301 165,00	300 261,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Od 2018 roku liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności uległa zmniejszeniu. W 2018 roku przyznano 2 811 świadczeń, w 2019 roku – 2 674, natomiast w 2020 roku – 2 551.

Tabela 25. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba świadczeń	2 811	2 674	2 551
2	kwota świadczeń (zł)	444 505,00	506 493,00	550 545,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2018 roku przyznano 1 088 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2019 roku – 1 070, natomiast w 2020 roku – 988. W porównaniu do 2018 i 2019 roku obserwowalny jest spadek liczby przyznanych zasiłków w tym zakresie, natomiast znacznie wzrosła przeznaczana na ten cel kwota pieniężna.

Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba świadczeń	1 088	1 070	988
2	kwota świadczeń (zł)	172 088,00	202 608,00	213 250,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W 2020 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 188 świadczeń na łączną kwotę 115 874,00 zł. Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba udzielonych świadczeń w tym zakresie uległa zwiększeniu.

Tabela 27. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba świadczeń	150	160	188
2	kwota świadczeń (zł)	80 200,00	97 667,00	115 874,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osoby z niepełnosprawnościami zamieszkujące gminę Sieraków mają możliwość uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Kwilczu oraz w zajęciach odbywających się Środowiskowym Domu Samopomocy w Chrzypsku Wielkim. W 2020 roku gmina wydatkowała 25 056,00 zł na dowóz osób z niepełnosprawnościami do wyżej wymienionych placówek.

Ponadto w latach 2018-2021 na terenie gminy realizowany był projekt skierowany m.in. do osób z niepełnosprawnościami, w tym również dzieci, pn. „Wsparcie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych”.

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

W 2021 roku w gminie Sieraków przeprowadzona została diagnoza problemów społecznych, w której wzięło udział 160 dorosłych mieszkańców. W poniższej tabeli przedstawione zostały wnioski z badania w zakresie skali problemu niepełnosprawności na terenie gminy oraz najczęstszych problemów dotyczących osoby z niepełnosprawnościami.

Tabela 32. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków w 2021 roku dotyczące osób z niepełnosprawnościami.

Obszar tematyczny	Wnioski
Skala niepełnosprawności	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Częste spotkanie osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Sieraków zadeklarował co trzeci badany (37%). ▪ Do problemów, które najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne w gminie należą według większości ankietowanych: brak odpowiednich ofert pracy, bariery architektoniczne, długi okres oczekiwania na rehabilitację oraz utrudniony dostęp do usług opiekuńczych. ▪ Co trzeci ankietowany uważa, iż infrastruktura techniczna na terenie gminy jest w niewielkim stopniu dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Problemy osób z niepełnosprawnościami	

Źródło: Diagnoza problemów społecznych gminy Sieraków. Raport z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

**OBSZARY
PROBLEMOWE**

- wysoka liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności;
- znaczne zapotrzebowanie na zasiłki opiekuńcze i pielęgnacyjne;
- niepełnosprawność jako jeden z głównych powodów udzielania pomocy społecznej rodzinom zamieszkującym Gminę Sieraków;
- trudności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych;
- infrastruktura techniczna dostosowana w niewielkim stopniu do potrzeb osób niepełnosprawnych (wynik badania ankietowego).

3. Zdrowie psychiczne

||| Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian⁴¹.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

Problemy w zakresie zdrowia psychicznego mogą nasilać się w najbliższych latach ze względu na pandemię COVID-19. Pandemia wiąże się z poczuciem zagrożenia, lękiem, niepewnością oraz niepokojem. W skrajnych przypadkach mogą pojawić się stany paniki oraz poczucie beznadziei. Konsekwencją tego mogą być narastające zaburzenia

⁴¹ www.psychiatriapolska.pl

psychiczne, począwszy od teraz, po ustąpieniu zagrożenia, a nawet ujawniające się przez kolejne lata.

Biorąc pod uwagę to, że już przed wybuchem pandemii statystyki dotyczące problemów ze zdrowiem psychicznym były dramatyczne, a obecna sytuacja może je znacznie pogorszyć, istnieje pilna potrzeba podejmowania szerokich działań w tym zakresie.

Na przestrzeni lat 2018-2020 żaden z mieszkańców gminy nie korzystał z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie gminy Sieraków mieszkańcy mogą uzyskać wsparcie psychologiczne w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym, w którym dyżuruje psycholog.

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia wnioski z badania ankietowego w zakresie subiektywnej oceny kondycji psychicznej przez dorosłych mieszkańców gminy Sieraków.

Tabela 28. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące kondycji psychicznej

Obszar tematyczny	Wnioski
Ocena kondycji psychicznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Swoją kondycję psychiczną jak dobrą lub bardzo dobrą ocenia zdecydowana większość ankietowanych.

Źródło: Diagnoza problemów społecznych gminy Sieraków. Raport z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

OBSZARY PROBLEMOWE

- zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi;
- nasilenie się problemów ze zdrowiem psychicznym osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży, będące konsekwencją pandemii COVID-19.

4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych

|| Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny⁴². Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z przyjętego Uchwałą Nr XXV/177/2020 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 26 listopada 2020 roku *Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021* oraz przyjętego Uchwałą Nr XXV/178/2020 z dnia 26 listopada 2020 roku *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021*.

⁴²Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, w których na terenie gminy Sieraków mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnienia.

Ośrodek Pomocy Społecznej

**Gminna Komisja Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych**

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

**Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
(w Rodzinie)**

Komenda Powiatowa Policji

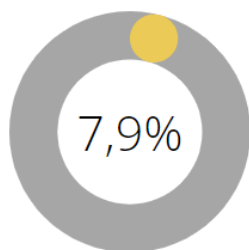
placówki kulturalne i oświatowe

stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym

ALKOHOLIZM

W 2020 roku rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu stanowiły **7,9%** wszystkich rodzin, które otrzymały pomoc.

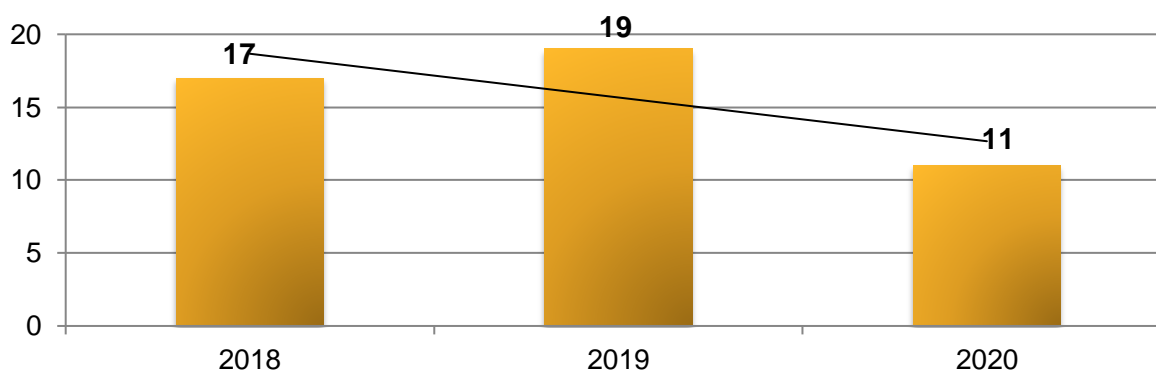
W omawianym roku alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdował się na **piątym** miejscu pod względem liczby rodzin je otrzymujących.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu kształtowała się na poziomie 11. Z prezentowanych danych wynika, że w porównaniu do 2018 roku liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu uległa zmniejszeniu.

Tabela 29. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowie działania, w ramach przysługujących jej uprawnień. Według stanu na koniec 2020 roku Komisja liczyła 6 członków. W 2020 roku przeprowadzili oni rozmowy z 25 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz z 11 członkami rodzin osób uzależnionych. Jednocześnie w omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 3 osób uzależnionych od alkoholu, natomiast członkowie GKRPA nie wystąpili do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia wobec żadnej osoby. W stosunku do 2018 roku odnotowany został spadek liczby członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy, liczby osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia. Analiza danych dotyczących działań GKRPA w Sierakowie podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020 przedstawionych w poniższej tabeli pozwoliła stwierdzić nasilenie się zjawiska uzależnienia, o czym świadczy znaczny wzrost liczby osób uzależnionych, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy – w porównaniu do 2018 roku liczba ta wzrosła ponad czterokrotnie.

Tabela 30. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020

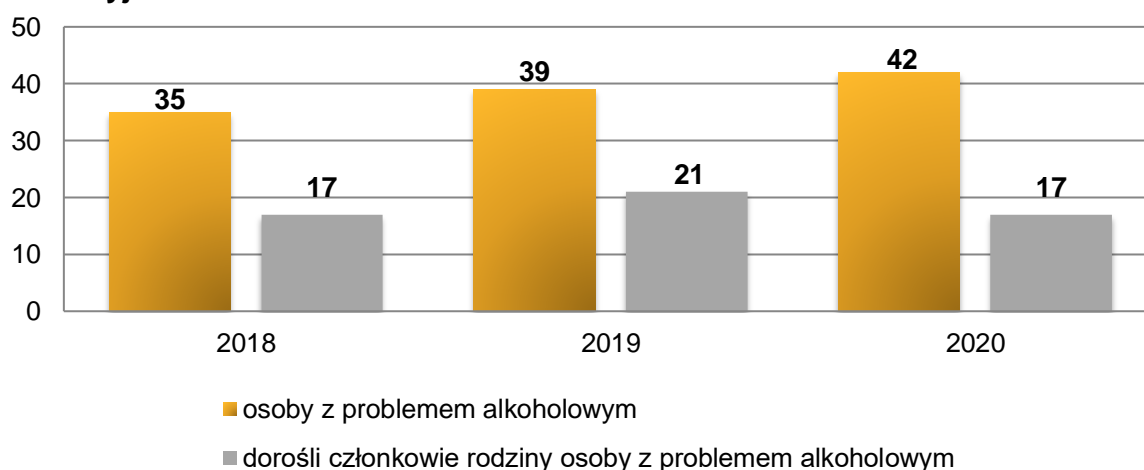
Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1.	liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	6	15	25
2.	liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	12	8	11
3.	liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	2	0	3
4.	liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

W przypadku doświadczania problemu uzależnień, mieszkańcy gminy mogą uzyskać pomoc w **Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym**. Dyżury pełni tam specjalista psychoterapii uzależnień oraz dwóch instruktorów terapii uzależnień. Punkt w 2020 roku był czynny średnio 40 godzin w miesiącu, a pomoc i wsparcie uzyskały w nim osoby uzależnione oraz współuzależnione. W 2020 roku w Punkcie Konsultacyjnym udzielono 402 porady 42 osobom z problemem alkoholowym oraz 79 porad 17 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym.

Dane źródłowe wykazują, że na przestrzeni ostatnich lat liczba osób uzależnionych zgłaszających się po poradę do Punktu uległa zwiększeniu, co świadczy o zapotrzebowaniu na tego typu wsparcie wśród mieszkańców gminy.

Wykres 63. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

Na terenie gminy Sieraków w 2020 roku działalność prowadziła jedna samopomocowa grupa wsparcia dla osób uzależnionych, natomiast nie funkcjonował żaden klub, ani grupa dla osób współuzależnionych.

W ciągu trzech ostatnich, omawianych lat nie zostały przeprowadzone żadne programy profilaktyczne z obszaru profilaktyki uniwersalnej i wskazującej,

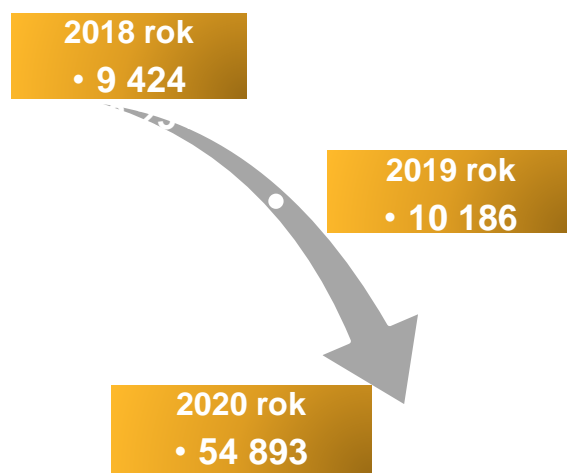
rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KB ds PN, IPiN wśród uczniów zamieszkujących gminę. Z kolei w 2020 roku zrealizowano:

- warsztaty i szkolenia dla *rodziców z zakresu profilaktyki problemowej*, w których wzięło udział 450 uczestników,
- warsztaty dla nauczycieli/wychowawców w obszarze profilaktyki problemowej, w których uczestniczyło 100 pedagogów.

W omawianym roku realizowano także szereg działań profilaktycznych skierowanych do młodych mieszkańców gminy jak np. „Palę nie palę – oto jest pytanie”, „Akademia kompetencji”, czy „Trzymaj formę”.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Sieraków. W 2020 roku wartość alkoholu sprzedanego wyniosła łącznie 54 893 284,29 zł w tym 49 400 005,38 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 776 857,09zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa), a także 4 716 421,82zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Oznacza to zatem, że najczęściej sprzedawanym rodzajem alkoholu były napoje niskoprocentowe – stanowiły one 90% ogółu. Na przestrzeni lat 2018-2020 odnotowano alarmujący wzrost łącznej wartości sprzedanego alkoholu wynoszący aż 482%.

Rysunek 6. Łączna wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Sieraków w latach 2018-2020

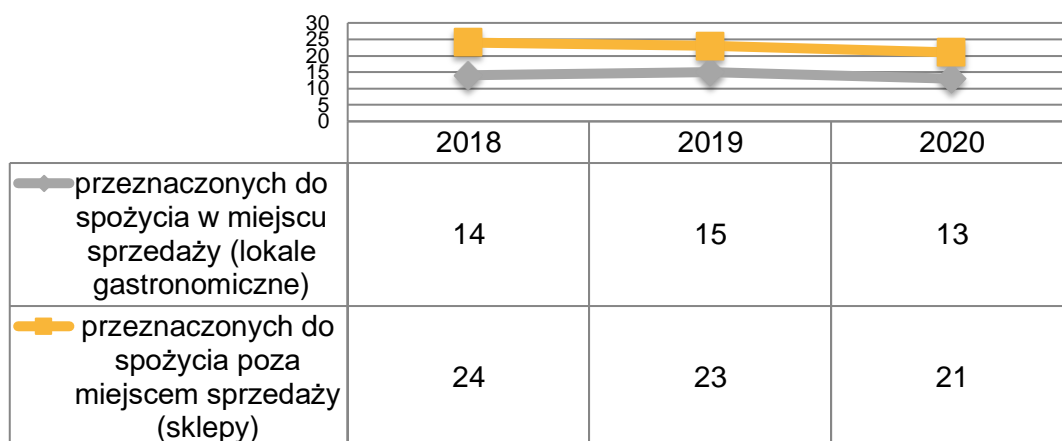
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku na terenie gminy Sieraków znajdowały się łącznie 34 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 21 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 13 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba sklepów prowadzących sprzedaż alkoholu uległa zmniejszeniu, natomiast liczba lokali gastronomicznych ulegała wahaniom przyjmując w 2020 roku najmniejszą wartość.

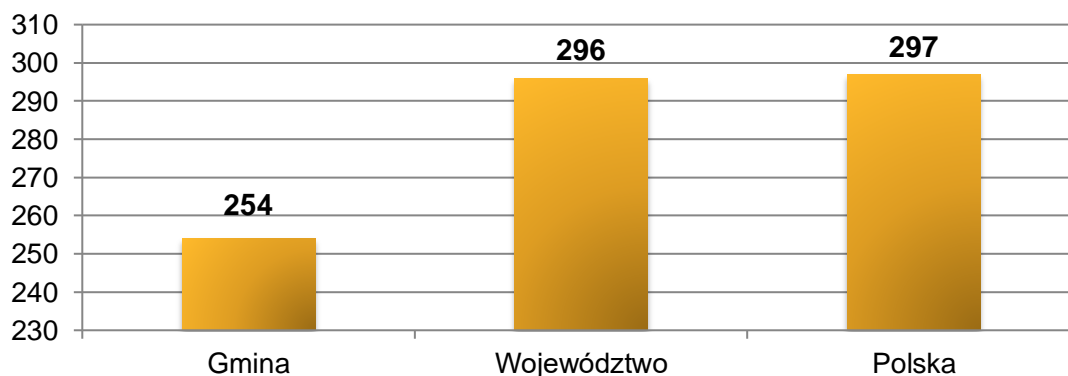
Wykres 64. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Sieraków na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Sieraków, w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski. Jak wynika z przedstawionych na poniższym wykresie danych, w gminie liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży jest niższa niż ma to miejsce w województwie wielkopolskim i w całej Polsce.

Wykres 65. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Sieraków, województwie i całej Polsce w 2020 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo ekonomiczne, w istotny sposób zwiększy obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków, dotyczące uzależnień. Do obszarów tematycznych poddanych analizie zaliczyć można: spożywanie alkoholu, palenie papierosów i e-papierosów, a także używanie narkotyków lub dopalaczy

Tabela 31. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące uzależnień.

Obszar tematyczny	Wnioski
Alkohol	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Z częstotliwością wskazującą na picie ryzykowne, czy też szkodliwe (kilka razy w tygodniu lub codziennie) po alkohol sięga 4% mieszkańców gminy, w tym 1% stanowią osoby pijące go codziennie, a 3% kilka razy w tygodniu. ▪ Znaczna część badanych zadeklarowała abstynencję (28%) lub picie okazjonalnie (48%). ▪ Zebrany materiał badawczy wykazał, że niewielka część mieszkańców gminy wykonywała swoje obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu – przyznało to 2% badanych. ▪ Niepokojące jest to, że ponad połowa badanych była świadkiem sytuacji prowadzenia pojazdu przez osobę znajdującą się pod wpływem alkoholu, co może wskazywać na występowanie na terenie gminy problemów w tym zakresie (55%). ▪ Badania wykazały, że 4% respondentów nie ma wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży na rozwój dziecka.
Papierosy i e-papierosy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zebrany materiał badawczy wykazał, że codziennie papierosy pali średnio co piąty dorosły mieszkaniec gminy Sieraków (21%). ▪ Papierosy elektroniczne są wśród dorosłej części społeczności gminy znacznie mniej popularne, niż te tradycyjne – codziennie sięga po nie 7% badanych.
Narkotyki i dopalacze	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Do sięgnięcia po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne przyznało się 5% respondentów. ▪ Zebrany materiał badawczy wykazał, iż problem nadmiernego zażywania substancji psychoaktywnych nie dotyczy żadnego z respondentów. ▪ Znajomość miejsc na terenie gminy, w których można uzyskać substancje psychoaktywne zadeklarowało 17% badanych. ▪ Ważnym wnioskiem z badania jest fakt, że wszyscy mieszkańcy zdają sobie sprawę ze szkodliwości

narkotyków
i dopalaczy.

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych gminy Sieraków. Raport z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku.*

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

OBSZARY PROBLEMOWE

- brak samopomocowych grup wsparcia dla współzależnionych;
- brak realizacji programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBds PN, IPiN wśród uczniów zamieszkujących gminę w 2020 roku;
- niewielka liczba podejmowanych oddziaływań profilaktycznych adresowanych do rodziców;
- stosunkowo wysoki odsetek respondentów deklarujących znajomość miejsc na terenie gminy, w których można pozyskać substancje psychoaktywne (wynik badania ankietowego);
- występowanie problemu prowadzenia pojazdów mechanicznych przez mieszkańców gminy po spożyciu alkoholu (wynik badania ankietowego);
- zagrożenie wzrostem liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w związku z występowaniem pandemii COVID-19.

5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

|| Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* mówi, że: „*przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Sieraków zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej oraz organizacji pozarządowych.

Celem działania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2023* przyjętego Uchwałą Nr XV/102/2019 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 26 listopada 2019 roku, którego głównym celem jest „przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy”⁴³.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie gminy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej

Komenda Powiatowa Policji

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

**Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
(w Rodzinie)**

placówki ochrony zdrowia

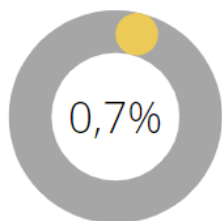
jednostki oświatowe

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

⁴³*Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2023* (Uchwała Nr XV/102/2019 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 26 listopada 2019 roku).

PRZEMOC

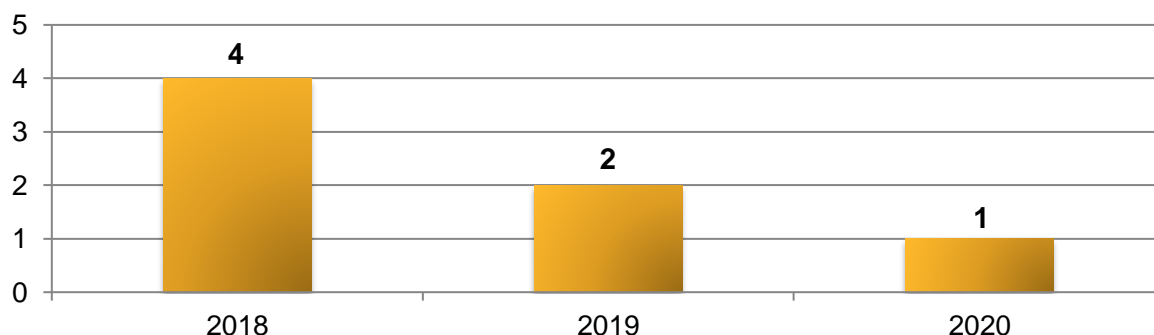
W 2020 roku rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu przemocy stanowiły **0,7%** wszystkich rodzin, które otrzymały pomoc.

W omawianym roku przemoc jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **jedenastym** miejscu pod względem liczby rodzin je otrzymujących.

Na przestrzeni lat 2018–2020 roku z powodu przemocy w rodzinie pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie otrzymało tylko 7 rodzin. W 2018 roku - 4, w 2019 roku – 2, natomiast w 2020 roku – 1. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu zmniejszyła się.

Wykres 66. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w latach 2018-2020.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.

W 2020 roku Zespół Interdyscyplinarny podejmował interwencje w związku z procedurą „Niebieskie Karty”, związaną z występowaniem przemocy w rodzinie. Wszelkie kwestie związane z występowaniem omawianego zjawiska w danej rodzinie były na bieżąco konsultowane i rozwiązywane podczas posiedzeń grup roboczych, w których uczestniczyli reprezentanci instytucji bezpośrednio zaangażowanych w problematykę danej rodziny. Działania członków grup były ukierunkowane na opracowanie planu pomocy i wsparcia obejmującego całą rodzinę, a nie tylko osób, których przemoc dotykała w bezpośredni sposób.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o wspomnianą wyżej procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół

czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin, w których poszczególne instytucje wszczęły procedurę. Jak wynika z analizy, największa liczba procedur została wszczęta przez funkcjonariuszy Policji, a w dalszej kolejności przez pracowników socjalnych działających w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2018 roku wszczęto 19 procedur, a w latach 2019-2020 – po 22. Pomimo wzrostu liczby rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”, ogólna liczba rodzin, które na przestrzeni omawianych lat były objęte przedmiotową procedurą uległa zmniejszeniu. W 2018 roku było to 19 rodzin, w 2019 roku – 18, natomiast w 2020 roku – 16.

Tabela 32. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w gminie Sieraków w latach 2018-2020.

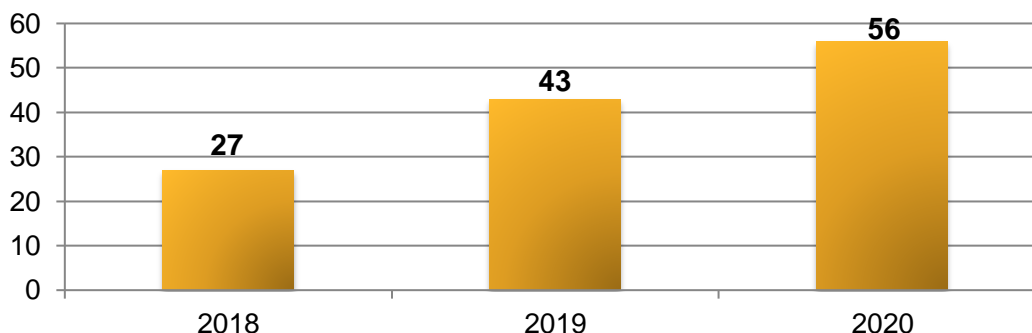
wyszczególnienie	2018	2019	2020
Policja	16	16	10
jednostki oświatowe	0	0	0
OPS	3	4	4
placówki ochrony zdrowia	0	1	1
razem	19	22	22
liczba rodzin objętych procedurą	19	18	16

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Sieraków w latach 2017-2019

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba interwencji przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Policji w związku z występowaniem przemocy w rodzinie uległa zwiększeniu. W 2018 roku z omawianego powodu interweniowano 27 razy, w 2019 roku – 43, a w 2020 roku – 56. Oznacza to wzrost aż o 107%.

Wykres 67. Liczba przeprowadzonych interwencji przez funkcjonariusz Policji w związku z występowaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Źródło: Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Międzyzdrojach.

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące **działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie**. Z danych uwzględnionych w *sprawozdaniu z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (PARPA G-1)* wynika, że w przedmiotowym roku członkowie Komisji przeprowadzili 6 rozmów interwencyjnych z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy, a 10 sprawców przemocy było przez nich motywowanych do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc. Ponadto przeprowadzono rozmowy z 21 osobami doznającymi przemocy w rodzinie w celu zdiagnozowania jej sytuacji w rodzinie, a 15 z nich było motywowanych do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy oraz informowanych o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci krzywdzonych. W omawianym roku członkowie GKRPA poinformowali o lokalnej ofercie dla dzieci krzywdzonych w 5 przypadkach. Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba osób doświadczających przemocy rodzinie, wobec których GKRPA podejmowała omawiane działania uległa zwiększeniu, natomiast liczba osób stosujących przemoc, wobec których podejmowano wskazane kroki zmniejszyła się.

Tabela 33. Dane statystyczne dotyczące działań GKRPA w latach 2018-2020.

Lp	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	prowadzenie rozmowy interwencyjnej z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy	5	8	6
2	prowadzenie rozmowy z osobą doznającą przemocy w celu diagnozy jej sytuacji w rodzinie	15	16	21
3	motywowanie sprawcy przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc	12	12	10
4	motywowanie dorosłych ofiar przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy	15	0	15
5	poinformowanie o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci krzywdzonych	0	0	5

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych działającej na terenie gminy Sieraków w 2020 roku kontaktowali się z 21 osobami doznającymi przemocy oraz z 10 osobami, które ją stosowały, a także z 6 świadkami przemocy. Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz liczba świadków przemocy, z którymi członkowie Komisji nawiązywali kontakt uległa zwiększeniu, natomiast zmniejszyła się liczba osób stosujących przemoc.

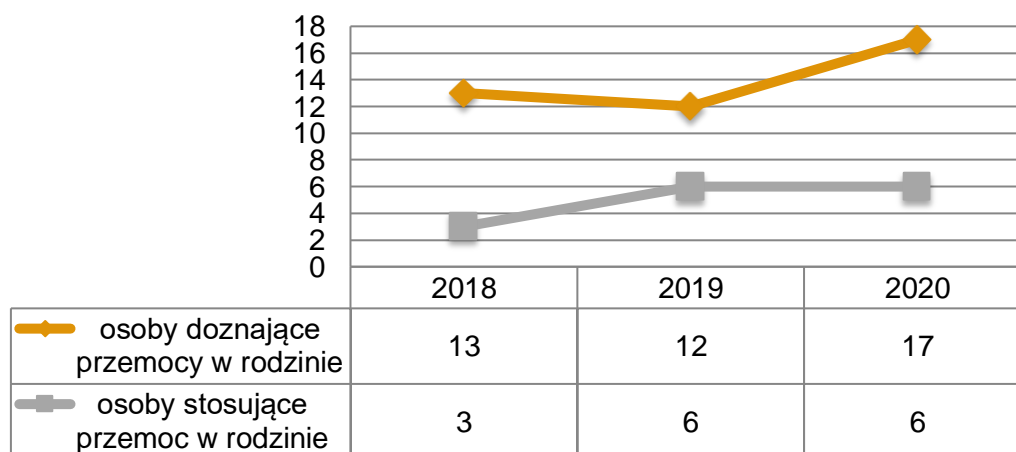
Tabela 34. Dane dotyczące liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRP w latach 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	osoby doznające przemocy w rodzinie	15	16	21
2	osoby stosujące przemoc w rodzinie	12	12	10
3	świadkowie przemocy w rodzinie	0	4	6

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

Na terenie gminy Sieraków funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, w którym osoby zagrożone lub dotknięte przemocą w rodzinie mogą skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego. Na przestrzeni lat 2018-2020 widoczny jest wzrost liczby osób korzystających z poradnictwa i pomocy udzielanego w Punkcie. W 2020 roku skorzystało z niego 17 osób doznających przemocy w rodzinie oraz 6 osób stosujących przemoc w gospodarstwie domowym.

Wykres 68. Liczba osób stosujących i doznających przemocy, korzystających z poradnictwa i pomocy udzielanego przez Punkt Konsultacyjny w latach 2018-2020.

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego podnoszą swoje kompetencje uczestnicząc w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczącego przemocy w rodzinie oraz cyberprzemocy.

Tabela 35. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące przemocy.

Obszar tematyczny	Wnioski
Skala przemocy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Z przeprowadzonego badania wynika, iż problem przemocy domowej dotyczy bezpośrednio 2% dorosłych mieszkańców gminy Sieraków – stwierdzili oni, że w ich domu występuje przemoc. ▪ Znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu zadeklarował stosunkowo wysoki odsetek badanych tj. 29%. ▪ Do zastosowania przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznało się 5% ankietowanych.
Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza materiału badawczego pod kątem stosowania kar fizycznych wobec dzieci pozwala zauważyć, że średnio co siódmy mieszkaniec biorący udział w badaniu nie wie, czy jest to dobra metoda wychowawcza (14%), natomiast 6% respondentów ma do niej pozytywny stosunek.
Cyberprzemoc	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Do doświadczenia cyberprzemocy przyznało się 41% respondentów.

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych gminy Sieraków. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych w 2021 rok*

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

**OBSZARY
PROBLEMOWE**

- wzrost liczby rodzin, wśród których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”;
- wzrost interwencji przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Policji w związku z występowaniem przemocy w rodzinie;
- stosunkowo wysoki odsetek badanych deklarujących znajomość w swoim otoczeniu osoby doświadczającej przemocy (wynik badania ankietowego);
- znaczny odsetek ankietowanych doświadczających problemu cyberprzemocy (wynik badania ankietowego);
- wzrost liczby osób korzystających z poradnictwa i pomocy udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym.

6. Aktywność i integracja społeczna seniorów

||| Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

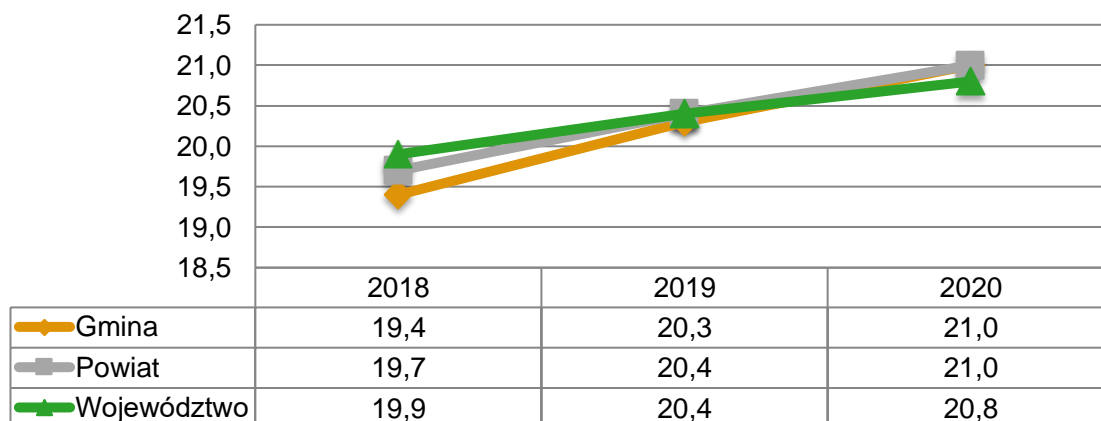
Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. Z danych GUS wynika, że w 2020 roku odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w gminie Sieraków przyjął taką samą wartość jak w powiecie międzychodzkiem, a jednocześnie większą niż na terenie województwa wielkopolskiego. Na przestrzeni ostatnich trzech lat udział osób w wieku poprodukcyjnym w gminie, powiecie i województwie systematycznie ulegał wzrostowi. Różnica między

2018, a 2020 rokiem w gminie Sieraków wynosi 1,6pp., w powiecie 1,3 pp., natomiast w województwie wielkopolskim 0,9 pp. Szczegółowe dane przedstawia kolejny wykres.

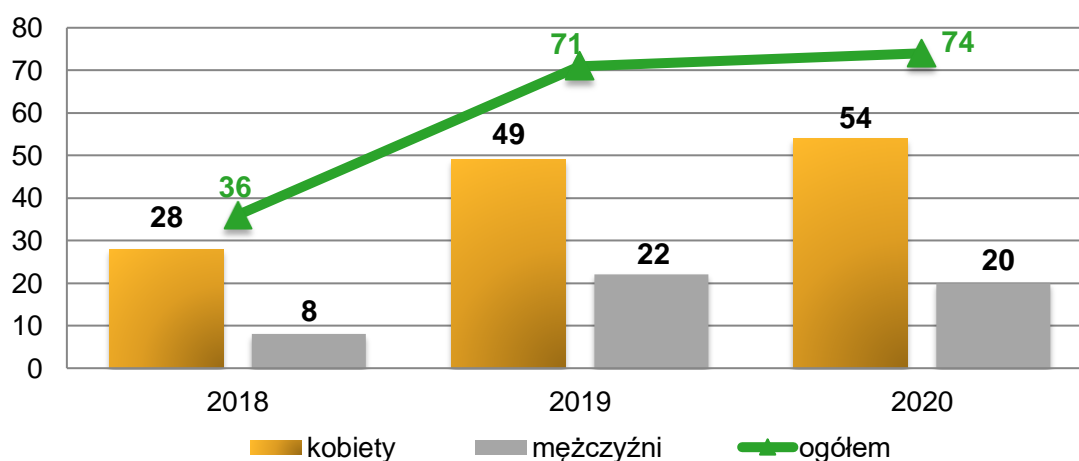
Wykres 69. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem oraz województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2018-2020.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2020 roku –74. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – było ich 54, natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn –20. W stosunku do 2018 roku dostrzec można wzrost liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców gminy będących w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 70. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2018-2020.

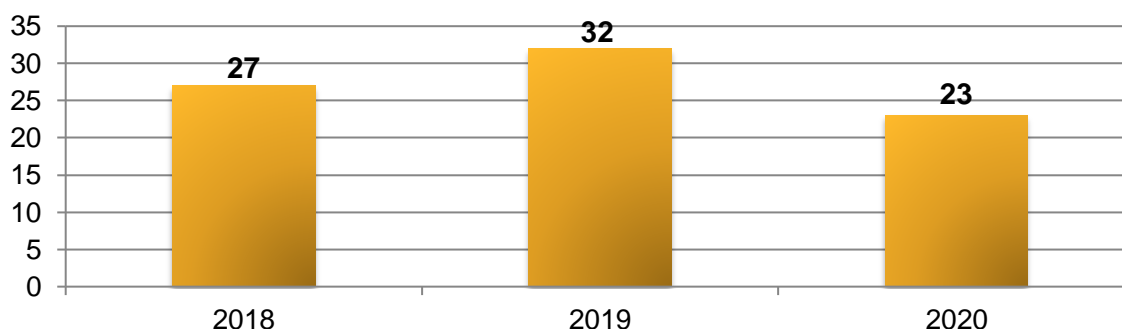
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok.

Usługi opiekuńcze świadczone są dla beneficjentów pomocy społecznej, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub pomoc świadczona przez rodzinę jest niewystarczająca. W 2020 roku objętych tego typu usługami były 23 osoby, w roku 2019 –32, a w roku 2018– 27. Na

przestrzeni ostatnich trzech lat liczba osób objętych usługami opiekuńczymi ulegała wahaniom, przyjmując w 2020 roku najniższą wartość.

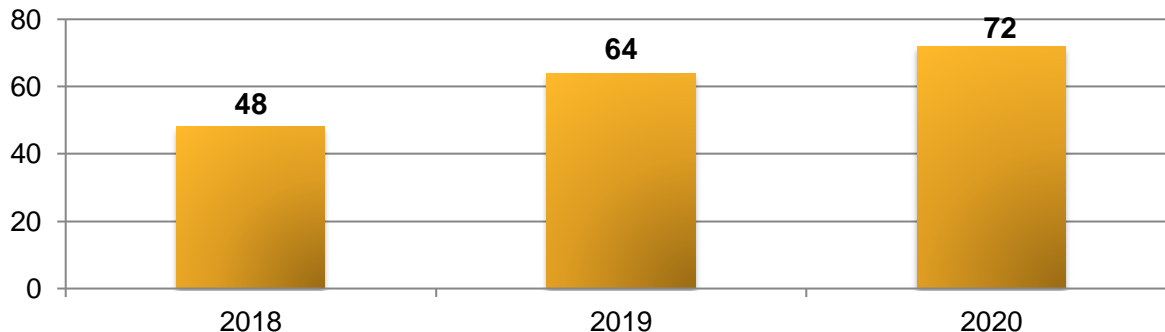
Wykres 71. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2018-2020.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok.

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do **dotatku pielęgnacyjnego** bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak to ma miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W 2020 roku przyznano 72 omawiane zasiłki pielęgnacyjne, w 2019 roku – 64, a w 2018 roku – 48. Liczba wydawanych zasiłków na przestrzeni omawianych lat uległa zwiększeniu o 50%.

Wykres 72. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2018-2020 (liczba świadczeń).

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczbę osób, którym opłacono **pobyt w domach pomocy społecznej** oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2020 roku, w porównaniu do poprzednich lat, liczba osób przebywających w DPS kształtowała się na wyższym poziomie, zwiększeniu uległa także przeznaczona na ten cel kwota świadczeń.

Tabela 41. Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2018-2020.

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba osób	13	13	14
2	kwota świadczeń (zł)	408 457	413 412	416 569

Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.

Ważną rolę w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz integracji społecznej osób starszych odgrywa działający od 2019 roku **dzienny dom pomocy** w Sierakowie, którego funkcjonowanie przyczynia się do poprawy jakości życia seniorów w środowisku lokalnym, zapewnia wsparcie oraz pomoc adekwatne do potrzeb i możliwości osób starszych wynikających z wieku i stanu zdrowia, w tym wsparcia specjalistycznego. Ponadto przyczynia się także do promowania aktywnego starzenia się DDP jest gotowy do świadczenia usług dla 50 uczestników.

Na terenie Gminy funkcjonuje także **Uniwersytet Trzeciego Wieku**, którego głównym celem jest aktywizacja osób starszych poprzez szeroko rozwiniętą ofertę programową, do którego w 2020 roku uczęszczało 75 osób, a także **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów**, który w przedmiotowym roku zrzeszał 85 członków.

Wśród instytucji działających na rzecz seniorów należy wymienić także Bibliotekę Miasta i Gminy wraz z filią, Ośrodek Kultury, Centrum Sportu i Rekreacji, jak również liczne organizacje pozarządowe. W ramach ich działalności całorocznie odbywają się różnotematyczne zajęcia dedykowane seniorom zamieszkującym gminę.

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Wnioski z badania ankietowego w zakresie problemów i potrzeb osób starszych w gminie w opinii jej dorosłych mieszkańców przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 36. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków w 2021 roku dotyczące osób starszych.

Obszar tematyczny	Wnioski
Problemy i potrzeby osób starszych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W opinii większości dorosłych mieszkańców gminy najczęstszymi problemami, z którymi borykają się osoby starsze jest samotność, utrudniony dostęp do placówek medycznych oraz niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego. ▪ Wśród głównych potrzeb osób starszych respondenci wyróżnili przede wszystkim doradztwo i załatwianie spraw urzędowych, usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne oraz wsparcie emocjonalne.
Oferta pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Co drugi mieszkaniec gminy uważa ofertę pomocy osobom starszym za niewystarczającą (41%).

Zródło: Diagnoza problemów społecznych gminy Sieraków. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych w 2021 roku

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

**OBSZARY
PROBLEMOWE**

- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych;
- stały wzrost na przestrzeni lat udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności;
- wzrost zapotrzebowania na zasiłki opiekuńcze przyznawane osobom powyżej 75 roku życia;
- niewystarczająca oferta pomocy adresowana do osób starszych (wynik badania ankietowego);
- wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej w wieku poprodukcyjnym.

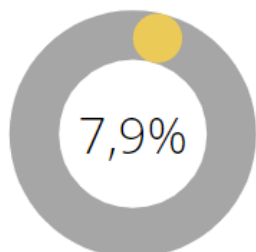
7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

||| Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

BEZROBOCIE

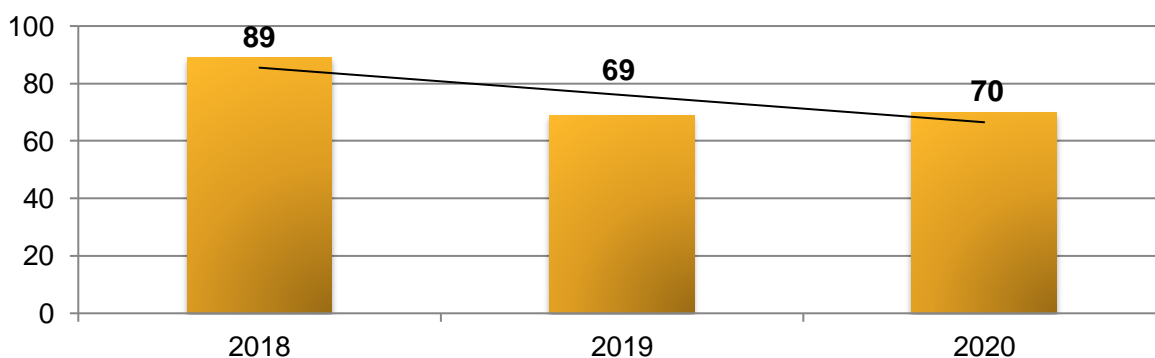
W 2020 roku rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia stanowiły **7,9%** wszystkich rodzin, które otrzymały pomoc.

W omawianym roku bezrobocie jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **piątym** miejscu pod względem liczby rodzin je otrzymujących.

W 2020 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 70. W porównaniu do 2018 roku można zauważyć tendencję spadkową liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu.

Wykres 73. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2018-2020.

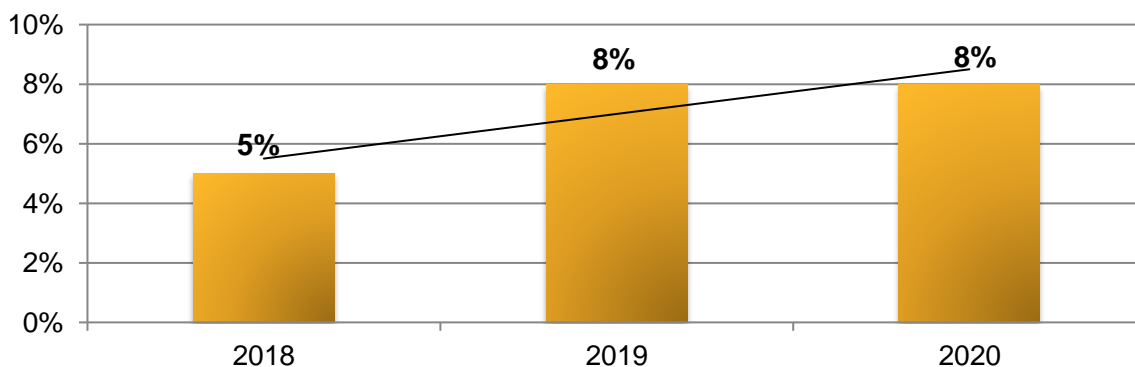

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Dostrzegalna jest negatywna tendencja jeśli chodzi o zmianę **wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej**. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W porównaniu do lat poprzednich obserwowany jest jego wzrost – z 5% w 2018 roku do 8% w 2019 i 2020 roku.

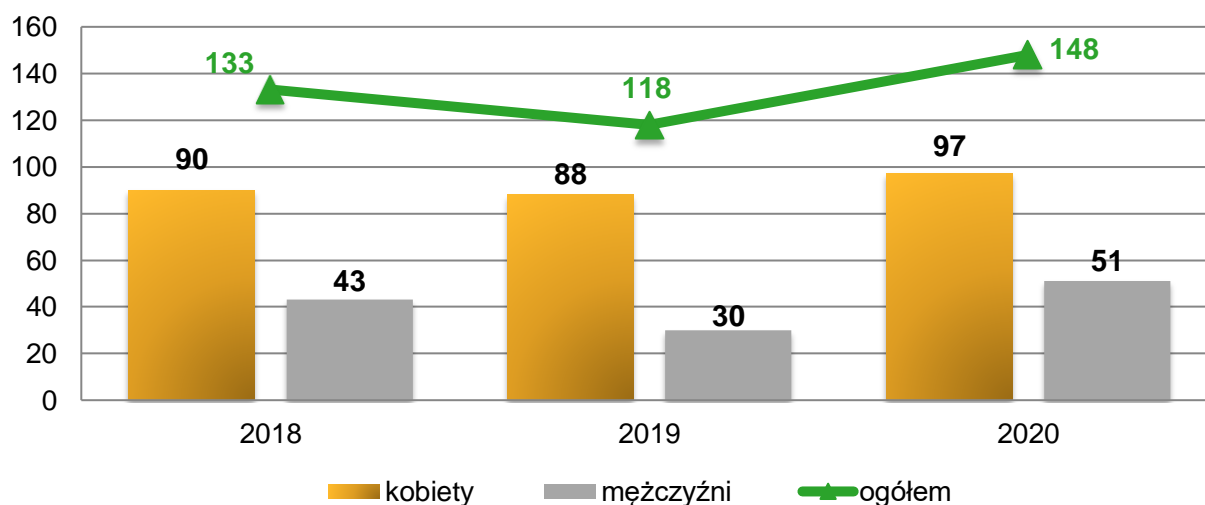
Wykres 74. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2018-2020.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok.

Na koniec 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie **148** mieszkańców gminy Sieraków. Oznacza to wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 25% i o 11% w porównaniu do 2018 roku. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet było w 2020 roku więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 97, liczba mężczyzn – 51).

Wykres 75. Mieszkańcy gminy Sieraków zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2018–2020 (stan na koniec grudnia).

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było **2,9%** mieszkańców gminy Sieraków, przy czym udział kobiet był dwukrotnie większy od mężczyzn. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy w stosunku do 2019 roku zwiększył się o 0,7 punktu procentowego. W całym województwie osoby bezrobotne stanowiły w 2020 roku także 2,9% wszystkich mieszkańców, a więc sytuacja w gminie była pod tym względem korzystniejsza w odniesieniu do powiatu międzychodzkiego (3,3%).

Tabela 37. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy Sieraków zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w latach 2018-2020 w porównaniu do powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego (w procentach, stan na koniec grudnia).

Lp.	Wyszczególnienie		2018	2019	2020
1	Gmina	mężczyźni	1,5	1,1	1,8
		Kobiety	3,7	3,6	4,1
		Ogółem	2,5	2,2	2,9
2	Powiat	mężczyźni	1,6	1,5	2,2
		Kobiety	3,7	3,7	4,5
		Ogółem	2,6	2,5	3,3
3	Województwo	mężczyźni	1,7	1,6	2,3
		Kobiety	3,2	2,8	3,6
		Ogółem	2,4	2,2	2,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ze zjawiskiem **długotrwałego bezrobocia** mamy zatem do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwanie bezrobotnych mieszkańców gminy Sieraków oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców, w porównaniu do powiatu międzychodzkiego oraz województwa wielkopolskiego. W latach 2018-2020 ich udział w gminie uległ zwiększeniu – w 2020 roku osoby długotrwanie bezrobotne stanowiły **41,2%** wszystkich zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy. Sytuacja w gminie prezentowała się mniej korzystnie zarówno w odniesieniu do powiatu (40,9%) jak i całego województwa wielkopolskiego (39,2%).

Tabela 38. Liczba długotrwanie bezrobotnych mieszkańców gminy Sieraków oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy w porównaniu do powiatu międzychodzkiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2018-2020 (stan na koniec grudnia).

Lp.	Wyszczególnienie		2018	2019	2020
1	Gmina	liczba osób	50	51	61
		udział (%)	37,6	43,2	41,2
2	Powiat	liczba osób	220	205	292
		udział (%)	38,3	37,1	40,9
3	Województwo	liczba osób	21 825	18 111	23 906
		udział (%)	42,9	39,1	39,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rozpatrując kwestię **liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową** możemy zauważyć, że w stosunku do 2018 roku nastąpił spadek udziału osób mających mniej niż 30 lat, a wzrostowi uległ udział osób przed 25 rokiem życia oraz powyżej 50 lat.

Tabela 39. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Sieraków w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy w latach 2018-2020 (stan na koniec grudnia).

Lp.	kategoria wiekowa	2018		2019		2020	
		liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
1	do 25 roku życia	20	15,0	14	11,9	31	20,9
2	do 30 roku życia	48	36,1	37	31,4	53	35,8
3	powyżej 50 roku życia	28	21,1	22	18,4	38	25,7

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Mieszkańcy gminy Sieraków pozostający bez zatrudnienia w latach 2019-2021 mogli uczestniczyć w projekcie realizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie pn. „*Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie międzychodzkiem (V)*”, którego celem jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy Międzychodzie, należących do co najmniej jednej z następujących grup: osoby długotrwale bezrobotne z niepełnosprawnościami, o niskich kwalifikacjach zawodowych, odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, osoby powyżej 50 roku życia, mężczyźni w wieku 30-49 lat wymagający wsparcia, migranci oraz reemigranci. Ponadto w 2020 roku wsparciem objęte zostały osoby zagrożone skutkami pandemii COVID-19⁴⁴.

W związku z pandemią COVID-19 oraz wprowadzonymi obostrzeniami, pogorszeniu uległa sytuacja na rynku pracy. W czasie pandemii pracę straciło wiele osób, przede wszystkim pracujących w branżach szczególnie dotkniętych wprowadzanymi obostrzeniami oraz mających umowy cywilno-prawne. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone w czasie i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, między innymi kryzys występujący w wielu branżach. Radzenie sobie z epidemią, a w jej następstwie z kryzysem gospodarczym i pogorszeniem sytuacji na rynku pracy, będzie wymagało w perspektywie najbliższych lat, zwrócenia szczególnej uwagi na podejmowanie działań wspierających mieszkańców w tym zakresie.

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące problemu bezrobocia.

⁴⁴ <https://miedzychod.praca.gov.pl/>

Tabela 40 . Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące problemu bezrobocia

Obszar tematyczny	Wnioski
Dostępność rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdecydowana większość ankietowanych mieszkańców uważa, że znalezienie nowej pracy na terenie gminy jest trudne (44%). ▪ Co trzeci respondent negatywnie ocenia swoje szanse na rynku pracy, uważając, iż byłoby mu trudno znaleźć nowe miejsce zatrudnienia (40%).
Powody bezrobocia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wśród głównych powodów bezrobocia ankietowani wymienili przede wszystkim niechęć do podjęcia pracy np. spowodowana korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej, niskie wynagrodzenia oraz niewystarczającą liczbę ofert pracy.
Aktywizacja zawodowa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdecydowana większość mieszkańców gminy nie korzystała z żadnych form aktywizacji zawodowej proponowanej przez Urząd Pracy (76%).

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych gminy Sieraków. Raport z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku.*

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

**OBSZARY
PROBLEMOWE**

- znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy;
- większość dorosłych mieszkańców negatywnie oceniających rynek pracy na terenie gminy Sieraków (wynik badania ankietowego);
- znaczna dysproporcja w zakresie płci osób pozostających bez pracy (większa ilość kobiet nieposiadających zatrudnienia);
- ryzyko pogorszenia się sytuacji na rynku pracy spowodowane pandemią COVID-19.

8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa

|| Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

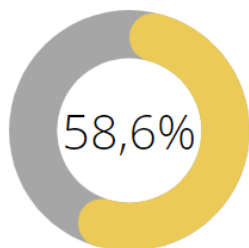
Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej

aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawniane były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

UBÓSTWO

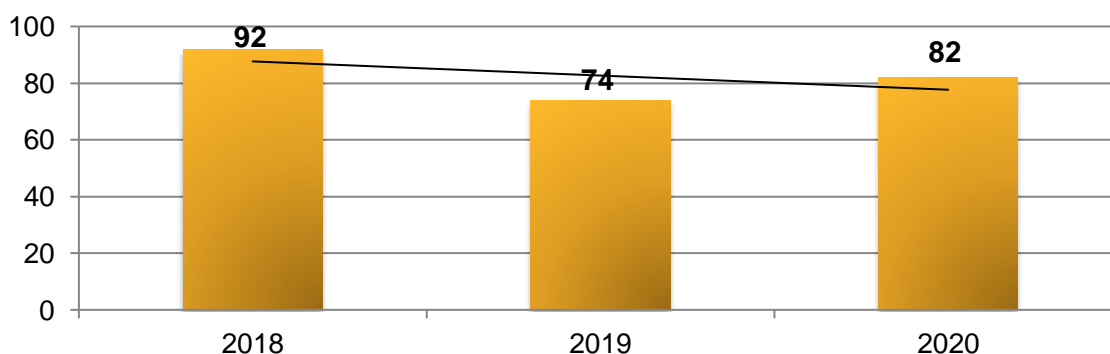
W 2020 roku rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa stanowiły **58,6%** wszystkich rodzin, które otrzymały pomoc.

W omawianym roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na **pierwszym** miejscu pod względem liczby rodzin je otrzymujących.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2018-2020 wahaniom. W 2018 roku z tego powodu z pomocy skorzystały 92 rodziny, w 2019 roku – 74, natomiast w 2020 roku – 82.

Wykres 76. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2018-2020.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.

W 2020 roku zasiłki stałe pobierały 32 osoby, tj. tyle co w roku poprzednim jednocześnie o 3% mniej w porównaniu do 2018 roku. W przypadku zasiłków okresowych, w 2020 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 21 – co oznacza spadek o 13% w stosunku do roku 2019 i spadek o 5% w odniesieniu do roku 2018. Zasiłek celowy z kolei, został przyznany w 2020 roku 69 osobom, czyli nieco większej liczbie osób niż w 2019 roku (o 3%), a jednocześnie mniejszej niż w 2018 roku (o 0,5%).

Tabela 41. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2018-2020.

Lp.	rodzaj zasiłku	2018		2019		2020	
		liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
1.	zasiłek stały	33	161 249 zł	32	157 699 zł	32	165 008 zł
2.	zasiłek okresowy	22	22 360 zł	24	28 933 zł	21	29 217 zł
3.	zasiłek celowy	87	44 721 zł	67	36 921 zł	69	37 374 zł

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowie od stycznia 2019 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił realizowany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i niepełnosprawnych. W 2020 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało tylko 1 osobie, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 111. W ciągu ostatnich lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne wynosiła 0 w 2018 roku, a w latach 2019-2020 – 1, w 2020 r., z kolei, liczba otrzymujących świadczenie niepieniężne w porównaniu do 2018 roku zmniejszyła się o 13%.

Tabela 42. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2020.

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	świadczenie pieniężne	0	1	1
2	świadczenie niepieniężne	128	129	111

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2020 i 2019 roku świadczenie pieniężne w formie **dotatków mieszkaniowych** otrzymało 111 gospodarstw domowych, natomiast w 2018 roku – 187.

Tabela 49. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2018-2020.

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	187	111	111
2	Kwota świadczeń (w złotych)	249 987,00	209 000,00	210 000,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.

W 2020 roku w zasobach gminy Sieraków znajdowało się **251** mieszkań komunalnych. W porównaniu do dwóch poprzednich lat, gdy ich liczba wynosiła 234, odnotowano wzrost liczby lokali na poziomie 7%. W 2020 roku złożono 17 wniosków w celu ubiegania się o przyznanie mieszkania komunalnego, w 2019 roku – 6, natomiast w 2018 roku – 16.

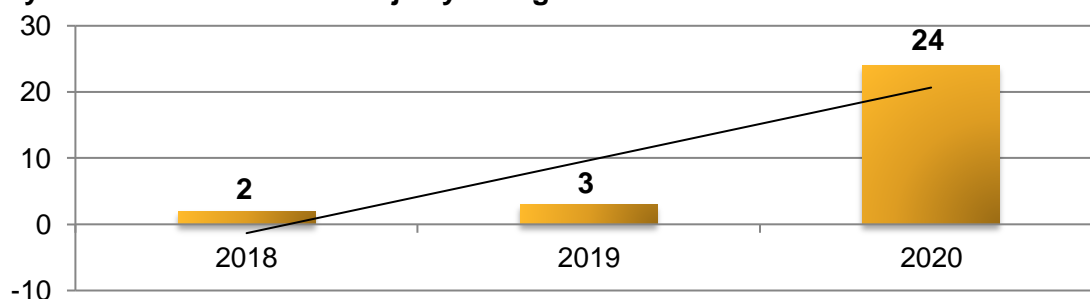
Tabela 43. Liczba mieszkań komunalnych oraz liczba złożonych wniosków o mieszkanie komunalne w latach 2018-2020.

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	Liczba mieszkań	234	234	251
2.	Liczba złożonych wniosków na mieszkanie komunalne	16	9	17

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba **lokali socjalnych** w gminie Sieraków znacznie wzrosła. W 2018 roku było ich 2, w 2019 roku – 3, natomiast w 2020 roku aż 24.

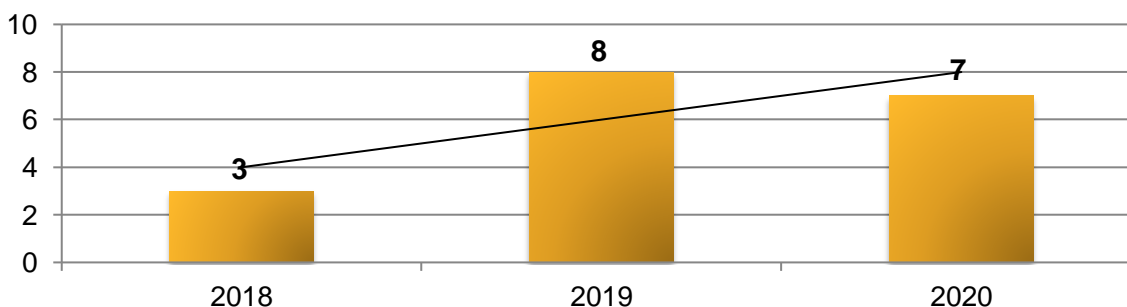
Wykres 78. Liczba lokali socjalnych w gminie Sieraków w latach 2017-2019.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Poniższy wykres przedstawia dane dotyczące liczby osób oczekujących na mieszkanie socjalne. W porównaniu do 2018 roku, gdy wówczas były to 3 osoby uległa ona zwiększeniu, ponieważ w 2019 roku na mieszkanie socjalne oczekiwało 8 osób, natomiast w 2020 roku – 7.

Wykres 77. Liczba osób oczekujących na lokal socjalny w latach 2018-2020

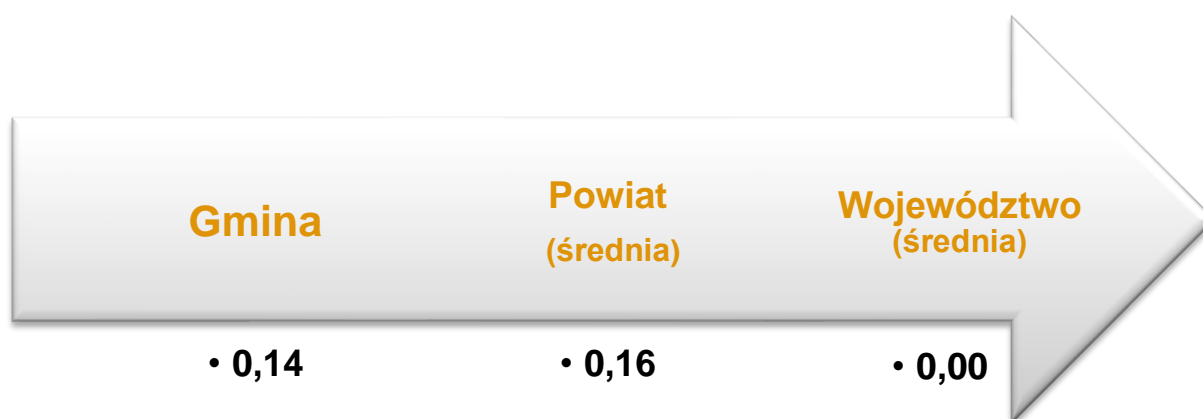

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.

Wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym w 2019 roku kształtowała się w gminie Sieraków na niższym poziomie, niż ma to miejsce na terenie całego województwa wielkopolskiego i powiatu międzychodzkiego. Na wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym składają się następujące wskaźniki: dochód w gminie przypadający na jednego mieszkańca, liczba osób, którym przyznano świadczenie (pieniężne/niepieniężne) przypadająca na każde 1000 mieszkańców gminy oraz odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej do liczby wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja gminy jest korzystniejsza. W omawianym roku w gminie Sieraków był dodatni i wynosił **0,14**.

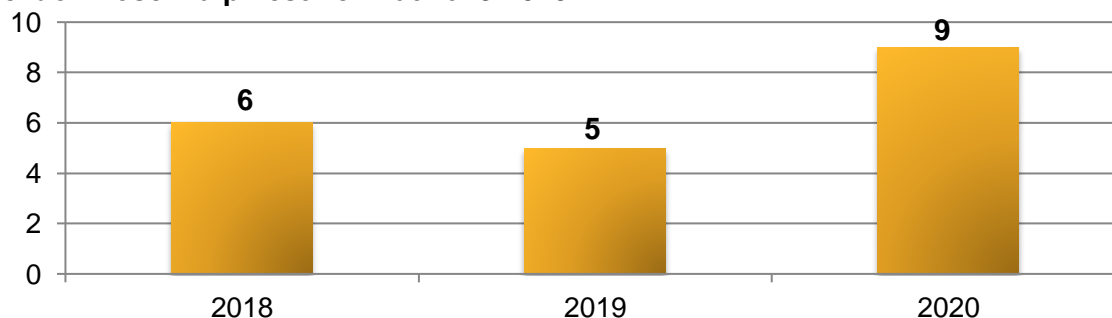
Rysunek 7. Wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem oraz województwie wielkopolskim w 2019 roku.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem **bezdomności** – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2020 roku z powodu bezdomności pomoc i wsparcie otrzymało **9** rodzin. Informacje w tym zakresie na przestrzeni lat 2018-2020 przedstawia poniższy wykres. Dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia z OPS wskazują na to, że problem bezdomności na terenie gminy w stosunku do 2018 i 2019 roku uległ zwiększeniu.

Wykres 78. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2018-2020.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące problemu ubóstwa zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela 51. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców Gminy Sieraków dotyczące problemu ubóstwa.

Obszar tematyczny	Wnioski
Skala ubóstwa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9% ankietowanych mieszkańców doświadczyło odrzucenia społecznego z powodu ubóstwa. ▪ Do doświadczenia kiedykolwiek w życiu problemu ubóstwa przyznało się 48% respondentów. ▪ Co drugi badany uważa, iż problem ubóstwa występuje na terenie gminy Sieraków. ▪ Wśród osób najbardziej zagrożonych ubóstwem respondenci wskazali przede wszystkim osoby starsze (59%), osoby uzyskujące niskie dochody (56%), a także osoby dotknięte problemem uzależnień (55%).

Źródło: Diagnoza problemów społecznych gminy Sieraków. Raport z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku.

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

OBSZARY PROBLEMOWE

- ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji;
- występowanie problemu bezdomności;
- ubóstwo jako jeden z głównych powodów udzielania pomocy społecznej rodzinom zamieszkującym gminę Sieraków;
- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych, przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej”, jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczony bezradności.

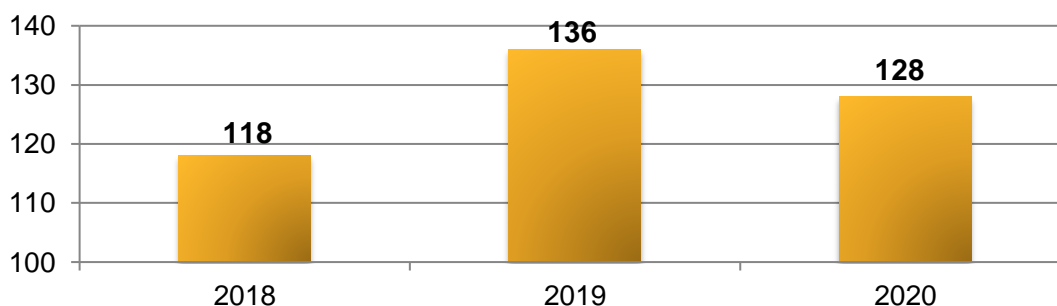

9. Problem przestępczości

|| Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

W 2020 roku w gminie Sieraków odnotowano szacunkowo 128 przestępstw, z czego najwięcej bo aż 35 związanych było z prowadzeniem pojazdu pod wpływem alkoholu. Analizując dane w tym zakresie na przestrzeni lat 2018-2020 można zauważyć, iż liczba popełnionych przestępstw ulegała wahaniom.

Wykres 81. Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Sieraków w latach 2018-2020.

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie.

Na przestrzeni lat 2018-2020 funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie zatrzymali **77** pijanych kierowców oraz odebrali **28** praw jazdy. W porównaniu do 2018 roku odnotowano wzrost liczby zatrzymanych kierowców prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu wynoszący 67%, natomiast liczba zatrzymanych praw jazdy ulegała wahaniom.

Tabela 52. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących oraz praw jazdy w latach 2018-2020.

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących	21	21	35
liczba zatrzymanych praw jazdy	13	6	9

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie.

Rozpatrując kwestię wykrywalności przestępstw na terenie gminy Sieraków można zauważyć, że w 2020 roku wskaźnik ten przyjmował wyższą wartość zarówno w porównaniu do województwa wielkopolskiego (76%) jak i całej Polski (73%). Dane statystyczne pokazują, że na przestrzeni trzech ostatnich lat na terenie gminy ulegał on wahaniom.

Wykres 79. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Sieraków w latach 2018-2020.

wyszczególnienie	2018	2019	2020
Wskaźnik wykrywalności przestępstw	85,6%	83,5%	85,0%

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

W poniższej tabeli przedstawione zostały wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy, w zakresie poczucia bezpieczeństwa, w miejscu zamieszkania.

Tabela 44. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania.

Obszar tematyczny	Wnioski
Poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania	<ul style="list-style-type: none"> Swoją okolicę jako bezpieczną ocenia 53% respondentów.

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych gminy Sieraków. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych w 2021 roku.*

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

**OBSZARY
PROBLEMOWE**

- wzrost liczby popełnionych przestępstw na terenie gminy w porównaniu do 2018 roku;
- wzrost liczby zatrzymanych nietrzeźwych kierowców kierujących pojazdami.

10. Analiza SWOT

Jedną z powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających

w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

ANALIZA SWOT

Opracowanie dokumentu jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Sieraków na lata 2022-2031 powinno opierać się na **partycypacji społecznej**, przez którą rozumie się ścisłą współpracę z mieszkańcami obszaru, na którym Strategia ta ma obowiązywać. Podążając za poprawnością konstruowania strategii i wymogami konsultacji społecznych, przeprowadzono na terenie gminy badania ankietowe, z których wnioski miały kluczowy wpływ na opracowanie analizy strategicznej SWOT oraz cele strategiczne zawarte w części programowej.

MOCNESTRONY	SŁABESTRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystna lokalizacja oraz rozwinięta sieć dróg pozwalająca na dobrą komunikację. • Atrakcyjne położenie geograficzne wzmocniające walory turystyczne. • Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna. • Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymujący się na przestrzeni ostatnich lat ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego. • Spadek liczby mieszkańców. • Niski współczynnik dzietności. • Znaczny wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni ostatnich lat.

- Efektywna i innowacyjna polityka oświatowa – rozwinięta sieć szkół podstawowych, punktów przedszkolnych, funkcjonowanie żłobka.
- Funkcjonowanie na terenie gminy organizacji pozarządowych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
- Zmniejszający się wskaźnik deprivacji lokalnej.
- Realizacja przez OPS różnorodnych programów, np. „Wsparcie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych”, „Wysoka jakość usług społecznych w gminie Sieraków”.
- Funkcjonowanie Dziennego Domu Senior+, Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.
- Lokale komunalne i socjalne znajdujące się w zasobach mieszkaniowych gminy.
- Szkoły podstawowe – prowadzone zajęcia dodatkowe, programy profilaktyczne i wychowawcze oraz działalność specjalistów, realizacja zajęć w ramach indywidualnych potrzeb edukacyjnych.
- Baza instytucji prowadzących działalność w zakresie polityki społecznej oraz innych działań wspierających mieszkańców: OPS, GKRP, SOK, GBMiG, OSiR, świetlice „Świetliki”.
- Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.
- Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych dzięki funkcjonowaniu Punktu Konsultacyjnego oraz samopomocowej grupy wsparcia.
- Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.
- Korzystniejsza wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym w porównaniu do powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego.
- Brak funkcjonujących samopomocowych grup wsparcia dla osób współuzależnionych.
- Wysoki odsetek rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z powodu, ubóstwa, długotrwałej i ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności.
- Wzrost liczby mieszkańców gminy zarejestrowanych w PUP w Międzychodzie.
- Występowanie problemu bezdomności.
- Samotność i izolacja osób starszych.
- Niewystarczająca oferta usług opiekuńczo-pielęgniarskich dla osób starszych.
- Brak rodzin wspierających.
- Utrzymujący się na przestrzeni ostatnich lat wysoki udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy.
- Dysproporcja w zakresie płci osób bezrobotnych – większa ilość kobiet pozostających bez zatrudnienia.
- Stosunkowo niewielka liczba rodziców objętych programami profilaktycznymi z zakresu uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
- Niewystarczający stopień dostosowania infrastruktury technicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie gminy.
- Stosunkowo wysoki odsetek mieszkańców gminy deklarujących znajomość miejsc, w których można zakupić substancje psychoaktywne.
- Niskie zainteresowanie korzystaniem wśród bezrobotnych mieszkańców z różnorodnych form aktywizacji zawodowej.
- Występowanie problemu prowadzenia pojazdów oraz wykonywania obowiązków zawodowych pod wpływem alkoholu, a także spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.

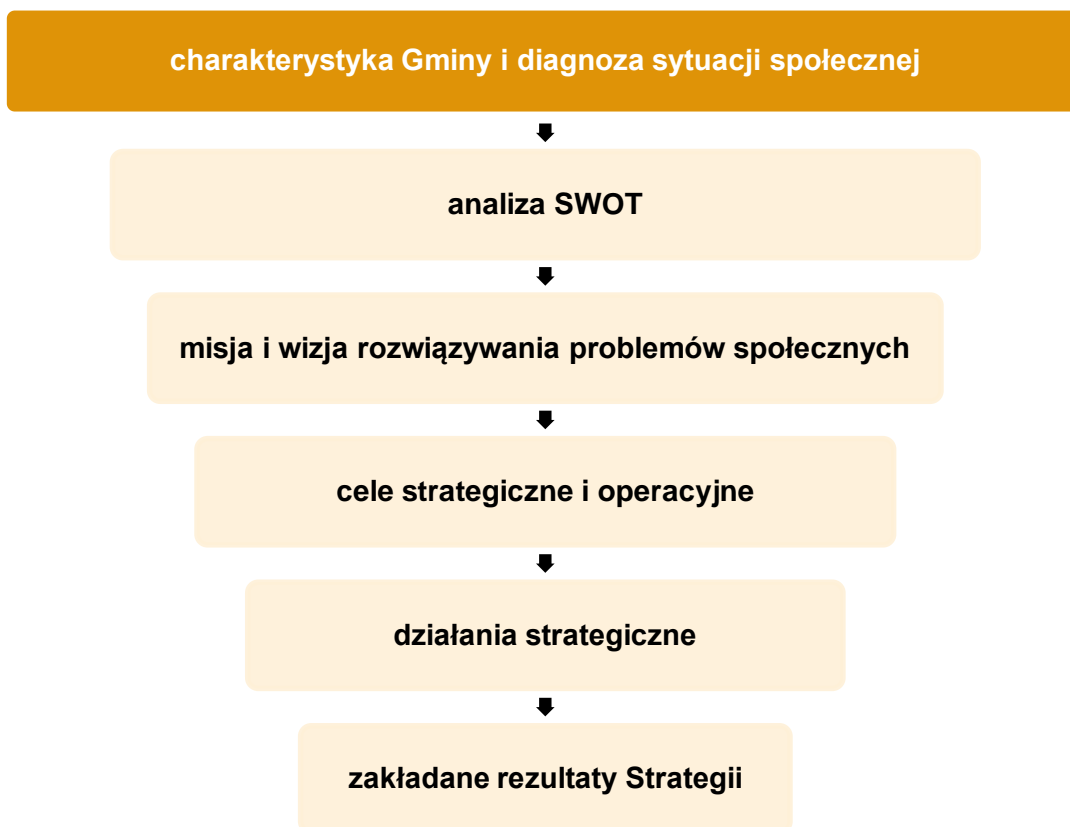
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ● Rozwój gospodarczy gminy. ● Pozyskanie środków unijnych na rozwój gminy. ● Promocja gminy w całej Polsce. ● Utworzenie nowych miejsc pracy. ● Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy. ● Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci młodzieży. ● Zewnętrzne źródła finansowania, między innymi z Unii Europejskiej. ● Rozwój cywilizacyjny, nowe technologie informatyczne. ● Polityka senioralna oraz prorodzinna państwa. ● Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych. ● Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych. ● Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi. ● Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy. ● Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Starzejące się społeczeństwo. ● Konsekwencje gospodarcze i zdrowotne spowodowane pandemią COVID-19. ● Przepisy prawne utrudniające wprowadzania nowych rozwiązań. ● Wykluczenie cyfrowe części mieszkańców, przede wszystkim osób starszych. ● Odływ ludzi młodych z terenu gminy. ● Niedostosowanie oferty kształcenia do zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy. ● Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych i niepełnosprawnych. ● Zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących pomocy społecznej. ● Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności. ● Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych. ● Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych. ● Zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci. ● Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych. ● Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. ● Rozwój problemów uzależnień behawioralnych wynikających z długotrwałej izolacji i ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19.

V. Część programowa

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji (w tym wskaźników monitoringowych), ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza diagnostyczna przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 8. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: Opracowanie własne.

1. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Misja** stanowi z kolei ogólny cel ukazujący kierunek, w którym gmina zmierza.

WIZJA

Gmina Sieraków jest dla mieszkańców miejscem stwarzającym odpowiednie warunki do godnego życia, samorealizacji oraz inkluzji społeczno-zawodowej osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zapewnia adekwatne wsparcie oraz zaspokaja potrzeby mieszkańców dzięki odpowiednio wykorzystywanym potencjale społecznym, kulturalnym i gospodarczym.

MISJA

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków jest realizowanie lokalnej polityki społecznej, której celem jest zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia poprzez wykorzystanie zasobów społeczności lokalnej, uwzględniających istotne uwarunkowania środowiskowe

ADRESACI DZIAŁAŃ

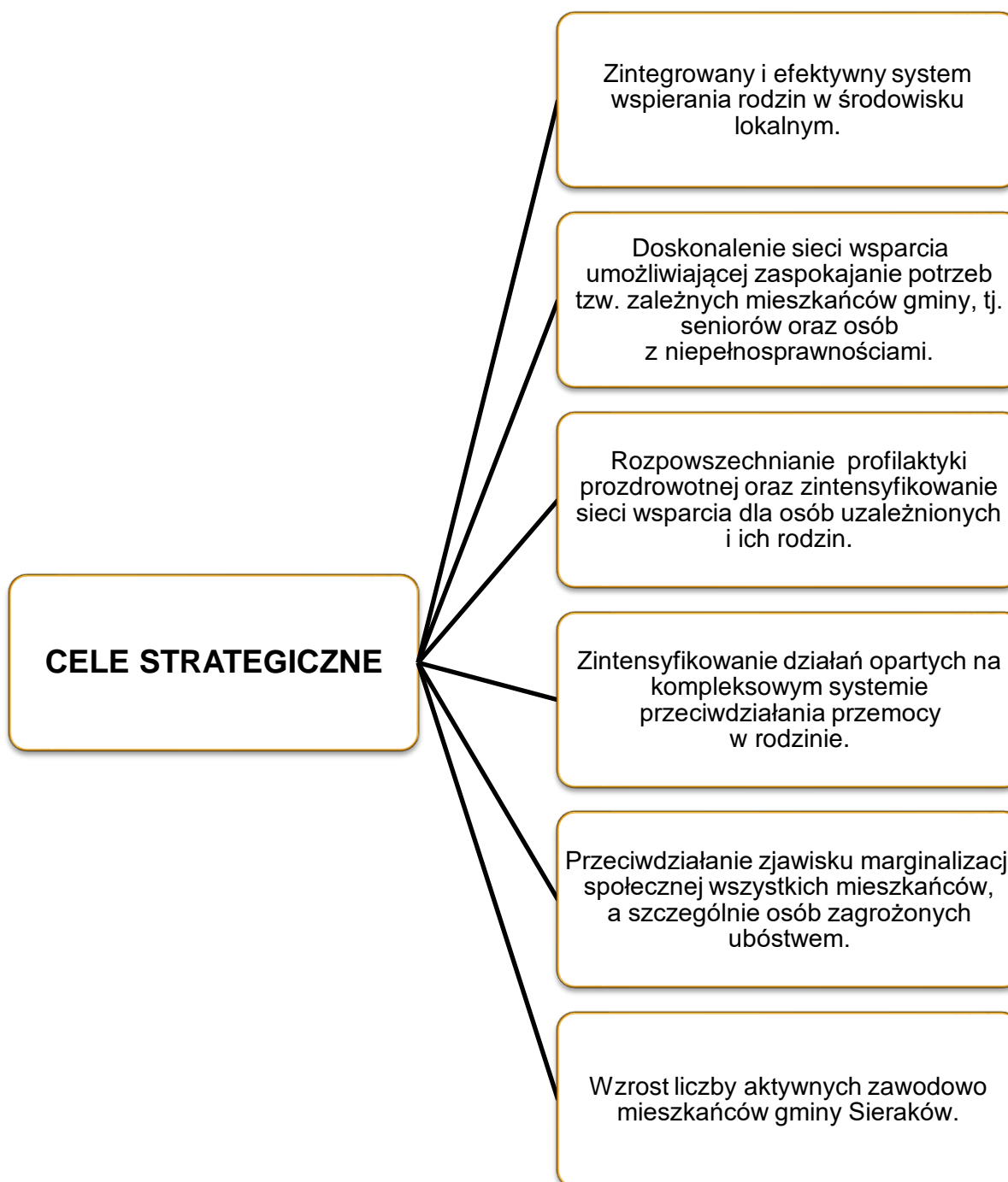
Mieszkańcy Gminy Sieraków, ze szczególnym uwzględnieniem osób z trudnościami, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

2. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano **cele strategiczne**, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania. Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

Rysunek 9. Cele strategiczne.

Źródło: Opracowanie własne.

CEL STRATEGICZNY NR 1

**ZINTEGROWANY I EFEKTYWNY SYSTEM WSPIERANIA RODZIN
W ŚRODOWISKU LOKALNYM**

Cel operacyjny nr 1

**Udzielanie efektywnego wsparcia rodzinom w zakresie prawidłowego
sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.**

Zadania przewidziane do realizacji	Zakładane rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	2023-2031	OPS	budżet gminy źródła zewnętrzne
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodziny wspierającej na terenie gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	2023-2031	OPS	budżet gminy źródła zewnętrzne
Rozwój dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego, pedagogicznego i w zakresie ochrony zdrowia psychicznego (np. psycholog, psychiatra, terapeuta).	Poprawa funkcjonowania rodzin.	2023-2031	OPS, UG, placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej	budżet gminy źródła zewnętrzne
Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy.	Rok: 2024 2026 2028 2030	OPS, UG, placówki oświatowe	budżet gminy źródła zewnętrzne
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci, które nie mogą mieć zapewnionej opieki w rodzinie naturalnej.	2023-2031	OPS, PCPR, Sąd	budżet gminy źródła zewnętrzne

Zapewnienie potrzeb bytowych rodziny – wsparcie materialne i niematerialne.	Poprawa warunków bytowych rodzin.	2023-2031	OPS	budżet gminy źródła zewnętrzne
Cel operacyjny nr 2				
Wspomaganie prawidłowej socjalizacji dzieci i młodzieży oraz prowadzenie działalności na rzecz integracji rodzin oraz rozwoju i wzmacniania więzi rodzinnych.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z jednostkami oświatowymi.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez pomoc ze strony placówek oświatowych.	2023-2031	OPS, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego	bez kosztów
Rozwój działalności placówki wsparcia dziennego i świetlic wiejskich.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży, rodzin.	2023-2031	OPS, UG	budżet gminy źródła zewnętrzne
Współpracowanie z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	2023-2031	OPS, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego	budżet gminy
Systematyczne wyposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Wzrost poziomu edukacji w szkołach.	2023-2031	UG, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	budżet gminy źródła zewnętrzne
Organizowanie, wspieranie i promocja imprez/wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi oraz dzieci i młodzieży.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	2023-2031	UG, OPS, SOK, BPMiG, OSiR, placówki oświatowe, placówka wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe	budżet gminy budżet państwa środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych źródła zewnętrzne
Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom	2023-2031	UG, OPS, SOK, OSiR, BPMiG, placówki	budżet gminy źródła zewnętrzne

rozwijających zainteresowania.	i młodzieży, rozwój ich zainteresowań.		oświatowe, placówka wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe	
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa bytu dzieci z rodzin o ograniczonych finansach.	2023-2031	OPS, jednostki oświatowe	budżet gminy źródła zewnętrzne

CEL STRATEGICZNY NR 2

DOSKONALENIE SIECI WSPARCIA UMOŻLIWIAJĄCEJ ZASPOKAJANIE POTRZEB
TZW. ZALEŻNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY, TJ. SENIORÓW ORAZ OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel operacyjny nr 1

Rozwój systemu wsparcia, aktywizacji i inkluzji społecznej osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych poprzez wykorzystanie zasobów w postaci dostępnych form pomocy instytucjonalnej, opiekuńczo-wychowawczej i materialno-finansowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Podejmowanie działań na rzecz skutecznej integracji osób z niepełnosprawnościami poprzez organizację imprez sportowych/turystycznych/rekreacyjnych.	Zwiększenie poziomu integracji społecznej osób zależnych. Zagospodarowanie ich czasu wolnego.	2023-2031	UG, SOK, OSiR, BPMiG, OPS i inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych	budżet gminy źródła zewnętrzne
Promowanie i wspieranie powstawania grup samopomocowych dla osób z niepełnosprawnościami.	Powstanie grupy samopomocowej dla osób z niepełnosprawnościami.	2023-2031	UG, SOK, OSiR, BPMiG, OPS i inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych	budżet gminy źródła zewnętrzne
Zapewnienie miejsc w Domach Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających stałej opieki całodobowej.	2023-2031	OPS, PCPR	budżet gminy źródła zewnętrzne
Dostosowanie infrastruktury gminnej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	2023-2031	UG, OPS, jednostki oświatowe i pozostałe podmioty użyteczności publicznej.	Budżet gminy Źródła zewnętrzne

Podnoszenie jakości i dostępności usług opiekuńczych, oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych oraz z niepełnosprawnościami.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich rozpowszechniania.	2023-2031	OPS, i inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych w tym NGO	Budżet gminy Źródła zewnętrzne
Udzielanie pomocy materialno-finansowej osobom z niepełnosprawnościami.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnościami.	2023-2031	OPS i inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym NGO	budżet gminy źródła zewnętrzne
Rozwój procesu wczesnej interwencji, rozpoznania i leczenia dzieci z niepełnosprawnościami.	Zapewnienie wsparcia w optymalnym rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami.	2023-2031	PPP, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, OPS, organizacje pozarządowe	budżet gminy źródła zewnętrzne
Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowych.	Zapewnienie odpowiednich warunków kształcenia uczniów z niepełnosprawnościami.	2023-2031	UG, PPP, jednostki oświatowe	budżet gminy źródła zewnętrzne
Prowadzenie i promowanie nowoczesnych rozwiązań opieki nad osobami zależnymi (np. teleopieka, itp.).	Poprawa dostępności do nowoczesnych usług opiekuńczych dla osób zależnych.	2023-2031	UG, OPS, placówki ochrony zdrowia, NGO	Budżet gminy Źródła zewnętrzne
Cel operacyjny nr 2				
Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	Rozwój kompetencji zawodowych osób z niepełnosprawnościami.	2023-2031	UG, OPS, PUP, PCPR, inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych w tym NGO,	budżet gminy Źródła zewnętrzne
Prowadzenie poradnictwa zawodowego dla młodzieży i dorosłych, niepełnosprawnych mieszkańców gminy.	Zwiększenie wiedzy na temat możliwości podjęcia zatrudnienia.	2023-2031	PUP, placówki oświatowe, UG, OPS, PCPR, PPP, inne podmioty działające na	budżet gminy źródła zewnętrzne, w tym: PFRON

			rzecz osób niepełnosprawnych, w tym NGO.	
Prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do przedsiębiorców na temat możliwości zawodowych osób z poszczególnymi rodzajami niepełnosprawności.	Zwiększenie świadomości pracodawców na temat warunków zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.	2023-2031	UG, PUP, PCPR, inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym NGO.	budżet gminy źródła zewnętrzne PFRON
Prowadzenie międzysektorowej współpracy na rzecz osób z niepełnosprawnościami pozostających bez zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami.	2022-2031	UG, OPS, PCPR, PUP, jednostki oświatowe, inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym NGO.	budżet gminy budżet Państwa PFRON środki europejskie
Cel operacyjny nr 3				
Aktywizacja obywatelska i społeczno-kulturalna seniorów zamieszkujących gminę.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć: rekreacyjno-sportowych, kulturalnych, promujących zdrowy i aktywny tryb życia oraz edukacyjnych, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów.	Wzrost aktywności fizycznej oraz poziomu integracji wśród osób starszych.	2023-2031	UG, OPS, SOK, OSiR, BPMiG, DDP, inne podmioty działające na rzecz seniorów, w tym NGO (UTW. ZEiR).	budżet gminy źródła zewnętrzne
Rozwój działalności Dziennego Domu Pomocy.	Zagospodarowanie czasu wolnego dla osób starszych oraz ich integracja społeczna.	2023-2031	UG, NGO	budżet gminy źródła zewnętrzne
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów.	2023-2031	DDP, UG, OPS, SOK, BPMiG, placówki ochrony zdrowia, inne podmioty działające na rzecz	budżet gminy źródła zewnętrzne

			seniorów, w tym NGO,	
Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Zaplanowanie działań w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby seniorów.	2023-2031	DDP, OPS, NGO	budżet gminy źródła zewnętrzne
Podnoszenie jakości i dostępności usług opiekuńczych w odpowiedzi na potrzeby seniorów.	Dostosowywanie standardów usług opiekuńczych i stopnia ich rozpowszechnienia, w zależności do potrzeb środowiska.	2023-2031	OPS, DDP, placówki ochrony zdrowia, inne podmioty działające na rzecz seniorów, w tym NGO.	budżet gminy źródła zewnętrzne
Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa seniorów.	2023-2031	DDP, UG, inne podmioty działające na rzecz seniorów, w tym NGO .DK, GBP, KPP, DD, UTW, ZERiI	budżet gminy źródła zewnętrzne
Wdrożenie programów adresowanych do seniorów, np. „Karta Seniora”, „Koperta Życia”.	Poprawa jakości życia seniorów.	2023-2031	OPS, inne podmioty działające na rzecz seniorów, w tym NGO	budżet gminy źródła zewnętrzne

CEL STRATEGICZNY NR 3

ROZPOWSZECHNIANE PROFILAKTYKI PROZDROWOTNEJ ORAZ
ZINTENSYFIKOWANIE SIECI WSPARCIA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH
RODZIN

Cel operacyjny nr 1

Rozwój międzyinstytucjonalnego systemu wsparcia na rzecz rodzin i osób uzależnionych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	2023-2031	OPS, UG	budżet gminy źródła zewnętrzne

Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	2023-2031	GKRPA, OPS, NGO, Kościół	środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	2023-2031	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
zwiększających wiedzę i świadomość społeczną na temat uzależnień poprzez upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat uzależnień.	2023-2031	UG, GKRPA, OPS, Kościół	środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie szkoleń dla członków GKRPA i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Zwiększenie poziomu wiedzy i rozwój kompetencji członków GKRPA.	2023-2031	GKRPA,	budżet gminy (Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) źródła zewnętrzne
Organizowanie wycieczek z programem i profilaktycznym dla rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Integracja rodzin, ograniczenie zachowań ryzykownych, poprawa i wzmacnianie relacji rodzinnych	2023-2031	GKRPA,	budżet gminy (Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) Źródła zewnętrzne

Inicjowanie powstawania grup samopomocowych skierowanych osób współuzależnionych.	Powstanie grupy samopomocowej dla osób uzależnionych i ich rodzin.	2023-2031	GKRPA, Kościół	budżet gminy (Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) Źródła zewnętrzne
Kontynuowanie poradnictwa udzielanego w Punkcie Konsultacyjno- Informacyjnym.	Zwiększenie dostępności i jakości usług świadczonych w punkcie konsultacyjnym	2023-2031	UG, GKRPA,	budżet gminy (Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych), Źródła zewnętrzne
Utworzenie Centrum wsparcia oraz terapii uzależnień i współuzależnienia	zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	2023-2031	UG, GKRPA,	budżet gminy (Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych), źródła zewnętrzne
Cel operacyjny nr 2				
Wdrażanie efektywnego systemu profilaktyki i wczesnej interwencji dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPIiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień.	2023-2031	GKRPA, jednostki oświatowe, NGO, Kościół	budżet gminy (środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) źródła zewnętrzne

Realizacja w szkołach, świetlicach środowiskowych i wiejskich warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień.	2023-2031	GKRPA, jednostki oświatowe	budżet gminy (środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) źródła zewnętrzne
Organizowanie wypoczynku z programem i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.	2023-2031	GKRPA, placówki oświatowe, Kościół	budżet gminy (środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) źródła zewnętrzne
Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat uzależnień.	2023-2031	GKRPA, placówki oświatowe, Kościół	budżet gminy (środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) źródła zewnętrzne
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Zmniejszenie dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży poniżej 18 r.ż.	2023-2031	GKRPA, NGO	budżet gminy (środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) źródła zewnętrzne
Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.	Zmniejszenie dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży poniżej 18 r.ż.	2023-2031	GKRPA	środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Cel operacyjny nr 3				

Rozwijanie pożądaných postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców oraz stworzenie kompendium informacji na temat dostępnych form pomocy w przypadku problemu uzależnień wśród mieszkańców Gminy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Zmniejszenie skali prowadzenia pojazdów przez osoby nietrzeźwe oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.	2023-2031	GKRPA	budżet gminy (środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) źródła zewnętrzne
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	2023-2031	GKRPA, UG, KPP, OPS, NGO	budżet gminy (środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) źródła zewnętrzne
Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	2023-2031	GKRPA, OPS, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, NGO	budżet gminy, budżet Państwa, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia uzależnienia.	Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców na temat dostępnych form pomocy.	2023-2031	GKRPA, OPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 4

ZINTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ OPARTYCH NA KOMPLEKSOWYM SYSTEMIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Cel operacyjny nr 1

Zintensyfikowanie współdziałania podmiotów odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz rozwój istniejącego systemu wsparcia.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Czynności podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	2023-2031	OPS, ZI dsPP GKRPA, KPP, ZI, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, Sąd	budżet gminy
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2023-2031	OPS, GKRPA, ZI	budżet gminy środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	2023-2031	OPS, GKRPA, ZI, jednostki oświatowe, placówki służby zdrowia, Sąd	środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Bezpośrednia pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, w tym interwencja	Udzielenie wsparcia osobom doznającym przemocy.	2023-2031	OPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki ochrony zdrowia, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny	budżet gminy środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na

kryzysowa, udzielanie schronienia, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.		sprzedaż napojów alkoholowych		
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	2023-2031	OPS, GKRPA, ZI	bez kosztów
Kontynuowanie udzielania poradnictwa w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym osobom stosującym i doświadczającym przemocy.	Poprawa dostępności do wsparcia dla osób doświadczających i stosujących przemoc.	2023-2031	OPS, GKRPA, ZI	budżet gminy środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Cel operacyjny nr 2				
Rozwój świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie przejawów przemocy w rodzinie, zwiększenie wiedzy rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych w procesie wychowania oraz zwiększenie skuteczności działań prewencyjnych.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy w rodzinie oraz możliwości pomocy, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy.	2023-2031	OPS, UG, GKRPA, ZI, KPP, PCPR, jednostki oświatowe	budżet gminy środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Prowadzenie działań edukacyjnych dla rodziców podnoszących ich kompetencje wychowawcze i promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy.	Rok: 2024 2026 2028 2030	OPS, UG, GKRPA, ZI, KPP, jednostki oświatowe	budżet gminy środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja warsztatów dla uczniów	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost	2023-2031	GKRPA, ZI, jednostki oświatowe	budżet gminy środki pochodzące

dotyczących przemocy w rodzinie, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.			z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja programów rekomendowanych skoncentrowanych na zjawisku przemocy rówieśniczej w placówkach oświatowych.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy	2023-2031	OPS, GKRPA, jednostki oświatowe	budżet gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Wzrost świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.	2023-2031	OPS, UG, GKRPA, ZI, KPP, SOK, BPMiG, NGO, jednostki oświatowe, placówka wsparcia dziennego, świetlice wiejskie	budżet gminy środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 5

PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKU MARGINALIZACJI WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW,
A SZCZEGÓLNIIE OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM

Cel operacyjny nr 1

Rozwój systemu wsparcia i inkluzji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	2023-2031	OPS	budżet gminy budżet Państwa

Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	2023-2031	OPS, NGO, jednostki oświatowe	budżet gminy budżet państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	2023-2031	OPS, UG, jednostki oświatowe	budżet gminy budżet państwa
Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie problemu bezdomności – przekazywanie informacji na temat sytuacji osób bezdomnych oraz bezpośrednia pomoc.	Udzielenie schronienia i wsparcia osobom znajdującym się w kryzysie bezdomności.	2023-2031	OPS, KPP, NGO	budżet gminy
Modernizacja i wzrost liczby mieszkań komunalnych.	Poprawa warunków i standardów życia mieszkańców.	2023-2031	UG	budżet gminy budżet państwa

CEL STRATEGICZNY NR 6

AKTYWIZACJA ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW GMINY SIERAKÓW

Cel operacyjny nr 1

Wspieranie zatrudnienia i reintegracji osób bezrobotnych, a szczególnie zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Stąła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby bezrobotnych mieszkańców gminy.	2023-2031	OPS, PUP	budżet gminy budżet państwa fundusze europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie:	Wzrost liczby pozostających bez zatrudnienia mieszkańców	2023-2031	OPS, PUP	budżet gminy budżet państwa

organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.			
Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	2023-2031	OPS, PUP	budżet gminy
Rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 w publicznych placówkach umożliwiającą szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.	Spadek liczby bezrobotnych kobiet.	2023-2031	OPS, UG	budżet gminy budżet państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Zwiększenie wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	2023-2031	OPS, UG, PUP	budżet gminy
Pobudzenie i wzmacnianie systemu motywacji oraz przekazywanie praktycznych umiejętności w celu aktywnego poruszania się na rynku pracy.	Zwiększenie umiejętności poszukiwania zatrudnienia oraz mobilności na rynku pracy.	2023-2031	OPS, PUP	budżet gminy

3. Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest jej finansowanie. Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Sieraków. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Sieraków. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Zawarte w dokumencie Strategii wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą musiały być w trakcie jej realizacji potwierdzone zapisami w uchwałach budżetowych na kolejne lata i wieloletnich prognozach finansowych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych w niniejszym dokumencie przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2019-2020, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe, tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację. W prognozie na lata 2023-2031 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną. Należy nadmienić, iż od 2022 roku znacznemu spadkowi ulegnie dział 855, w związku z przejęciem realizacji zadania 500+ przez ZUS, które stanowiło dotychczas przeważającą część wydatków Ośrodków Pomocy Społecznej w dziale rodzina.

Tabela 45. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Sieraków na lata 2023-2031.

rok	ochrona zdrowia (dział 851)	pomoc społeczna (dział 852)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2019	52 478	2 304 129	29 906	8 967 303	11 353 816
2020	50 933	3 290 663	26 118	15 578 651	15 658 992
2021	52 206	3 372 930	26 770	15 968 117	19 420 023
2022	53 511	3 457 253	27 439	16 367 320	19 905 523
PROGNOZA					
2023	54 849	3 543 684	28 125	16 776 503	20 316 730
2024	56 220	3 632 276	28 827	17 195 916	20 913 239
2025	57 626	3 723 083	29 548	17 625 814	21 436 071
2026	59 067	3 816 160	30 287	18 066 459	21 971 973
2027	60 544	3 911 564	31 044	18 518 120	22 521 272
2028	62 058	4 009 353	31 820	18 981 073	23 084 304
2029	63 609	4 109 587	32 616	19 455 599	23 661 411
2030	65 199	4 212 327	33 431	19 941 989	24 252 946
2031	66 829	4 317 635	34 267	20 440 539	24 859 270

Źródło: opracowanie własne

4. System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031 obejmować będzie pięć etapów, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 46. Harmonogram wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031.

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Sierakowie o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031”.	III kwartał 2023 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	IV kwartał 2023 r. – IV kwartał 2031 r.
Etap III	Monitoring Strategii.	W III kwartale następnego roku za rok poprzedni począwszy od 2024 r. do 2031 r.
Etap IV	Uzupełnianie Strategii o nowe zadania i programy.	Sukcesywnie w okresie wdrażania Strategii czyli od IV kwartału 2023 r. do IV kwartału 2031 r.
Etap V	Podsumowanie i ocena Strategii (ewaluacja ex-post).	I kwartał 2032 r.

Źródło: opracowanie własne

5. System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Konsekwencje pojawienia się koronawirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez nią choroby COVID-19 mogą spowodować konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym mogą pojawić się nowe wyzwania dla polityki lokalnej. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik OPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii kierownik OPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie, bądź wyznaczony przez niego pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie.

6. Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczną uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych. Władze samorządowe muszą kontaktować się z jednej strony z otoczeniem wewnętrznym, obejmującym pracowników, którzy uczestniczą bezpośrednio w administrowaniu gminą (ich wiedza, motywacja, umiejętności praktyczne, kompetencje interpersonalne) lecz także technologie i zasoby organizacji. Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa. Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie gminy, jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej to:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

7. Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań OPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez OPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Sieraków do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku 2020 rok, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 47. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2020 roku)	Wartość docelowa (w 2031 roku)
1	Zintegrowany i efektywny system wspierania rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	10	do 16
		Wartość współczynnika diety.	1,45	do 2,10
		Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w gminie (w %).	2,6	do 2,0
		Liczba rodzin wspierających.	0	do 5
		Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny.	32	do 70
		Liczba placówek wsparcia dziennego.	1	do 2
		Liczba zorganizowanych warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	b.d	do 15
		Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	1	do 2
		Udział rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy OPS (w %).	12,9	do 10,0
		Liczba lokali socjalnych.	24	do 35
		Liczba funkcjonujących WTZ/ŚDS na terenie gminy.	0	do 2
		2	Doskonalenie sieci wsparcia umożliwiającej zaspokajanie potrzeb osób zależnych, tj. seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Liczba grup samopomocowych dla osób z niepełnosprawnościami.
Liczba miejsc użyteczności publicznej, która dostosowana została do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	b.d			do 8
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	21,0			do 21,0
Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych	b.d			do 5

	skierowanych do przedsiębiorców nt. możliwości zawodowych osób z poszczególnymi niepełnosprawnościami.		
	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	23	do 40
	Liczba zorganizowanych imprez na rzecz osób zależnych, tj. z niepełnosprawnościami i seniorów.	b.d	do 10
3.	Rozpowszechnianie profilaktyki prozdrowotnej oraz zintensyfikowanie sieci wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.		
	Liczba funkcjonujących Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.	1	do 2
	Liczba grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych.	1	do 2
	Liczba przeprowadzonych warsztatów dla rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień.	1	do 10
	Średnia liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych.	0	do 350
	Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.	254	do 300
	Liczba osób, wobec których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu przez członków GKRPA.	0	do 12
4.	Zintensyfikowanie działań opartych na kompleksowym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		
	Liczba przeprowadzonych interwencji związanych z występowaniem przemocy w rodzinie	56	do 45
	Liczba osób motywowanych do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc.	10	do 25

		Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych dotyczących przemocy w rodzinie.	b.d	do 10
5.	Przeciwdziałanie zjawisku marginalizacji społecznej wszystkich mieszkańców, a szczególnie osób zagrożonych ubóstwem.	Liczba wydanych posiłków w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.		
		Udział rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy w OPS (w %).	58,6	do 50,0
6.	Wzrost liczby aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Sieraków.	Liczba mieszkań komunalnych.	251	do 300
		Liczba osób, z którymi zawarto kontrakty socjalne.	6	do 15
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców (w %).	41,2	do 35,0
		Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w aktywizacji zawodowej.	b. d	do 100
		Liczba przeprowadzonych warsztatów w zakresie mobilności na rynku pracy.	0	do 10

Źródło: Opracowanie własne.

VI. Wnioski i podsumowanie

Gmina Sieraków jest atrakcyjnym obszarem pod względem lokalizacyjnym, gospodarczym i przyrodniczym. Rozwinięta baza placówek edukacyjnych, instytucji prowadzących działalność w zakresie polityki społecznej i innych działań wspierających mieszkańców, jak również funkcjonowanie licznych organizacji pozarządowych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych pozwala na prowadzenie wieloaspektowych działań o charakterze aktywizująco-inkluzyjnym adresowanych do wszystkich mieszkańców gminy.

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej na terenie gminy Sieraków pozwala stwierdzić, iż charakteryzowana jednostka terytorialna posiada rozwinięte zasoby w zakresie wsparcia rodzin – rozwinięta infrastruktura jednostek oświatowych, a ponadto funkcjonowanie żłobka, placówki wsparcia dziennego oraz licznych świetlic w korzystny sposób wpływa na atrakcyjność gminy pod względem miejsca przyjaznego dla rodzin z dziećmi. Mimo to, analiza danych wykazała występujący na jej terenie spadek liczby ludności, zmniejszającą się liczbę zawieranych małżeństw, a także ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego. Dodatkowo, jednym z głównych problemów wskazanych przez mieszkańców gminy była emigracja ludzi młodych. Jednym z powodów odpływu ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym może być emigracja zarobkowa wynikająca z niekorzystnie ocenianego rynku pracy na terenie gminy. Pomimo wzrostu nowopowstałych podmiotów gospodarczych świadczącej o przedsiębiorczości znacznej części mieszkańców, ogólna ocena rynku pracy w opinii dorosłych mieszkańców gminy pozostaje negatywna. Niebagatelny wpływ na pogorszenie się sytuacji na rynku pracy mają skutki obostrzeń wprowadzonych podczas pandemii COVID-19, jednakże należy podkreślić, że większość mieszkańców gminy negatywnie ocenia swoje szanse na znalezienie nowego miejsca zatrudnienia. Niemniej, zdecydowana większość mieszkańców pozostających bez zatrudnienia to osoby długotrwale bezrobotne, ponadto przeprowadzona diagnoza wykazała niewielkie zainteresowanie osób pozostających bez zatrudnienia uczestnictwem w formach aktywizacji zawodowej, co z kolei wpływa na poziom ubożenia społeczności lokalnej. W 2020 roku ubóstwo było najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowie. O występowaniu tego problemu świadczą także wyniki przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych – znaczna część respondentów przyznała, iż doświadczyła ubóstwa kiedykolwiek w życiu. Należy podkreślić, iż gmina Sieraków udziela wieloaspektowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Należy podkreślić, iż gmina realizuje także szereg projektów mających na celu wspieranie seniorów oraz osoby z niepełnosprawnościami, jak np. „Wsparcie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych”, czy prowadzenie mieszkania chronionego, jednakże w wyniku przeprowadzonej analizy wyłoniono dominujące problemy wśród tych grup społecznych, jakimi jest niewystarczający stopień dostosowania infrastruktury technicznej do potrzeb osób zależnych oraz niewystarczająca oferta pomocowa dla osób starszych, jak również brak odpowiednich ofert pracy dla osób z niepełnosprawnością oraz samotność wśród osób starszych.

Istotnym problemem jest także nieefektywna profilaktyka uzależnień, o czym świadczy brak przeprowadzenia programów rekomendowanych, niewielka liczba rodziców objętych działaniami profilaktycznymi, sięganie po alkohol przez kobiety w ciąży, prowadzenie pojazdów mechanicznych pod wpływem alkoholu, jak również brak świadomości części dorosłych mieszkańców na temat szkodliwości alkoholu i innych

substancji psychoaktywnych. Niemniej należy zwrócić uwagę na prowadzenie zróżnicowanej działalności profilaktycznej wobec uczniów, zarówno w postaci prowadzenia placówki wsparcia dziennego, czy realizowania innych, nierekomendowanych programów profilaktycznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Sieraków jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych będących odpowiedzią na przedstawione powyżej dominujące problemy społeczne występujące na terenie gminy. Planowane sposoby zaspokajania tychże potrzeb są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania. Cele strategiczne i cele operacyjne sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, sytuacji rodzin, profilaktyki uzależnień, problemu przemocy w rodzinie, sytuacji seniorów i osób niepełnosprawnych, systemu ochrony zdrowia psychicznego, problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz problemu bezrobocia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Strategia będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Sieraków i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Realizacja Strategii powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców gminy Sieraków, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

VII. Bibliografia

1. Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
2. *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2023* (Uchwała Nr XV/102/2019 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 26 listopada 2019 roku)
3. *Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Sieraków na lata 2021-2023*
4. *Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021* oraz przyjęty Uchwałą Nr XXV/178/2020 z dnia 26 listopada 2020 roku *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021*.
5. <https://bdl.stat.gov.pl>
6. <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>
7. <https://www.sierakow.pl/>
8. <https://samorząd.pap.pl/konkurs-inwestycja-z-zperspektywa/kategoria/inwestycja-z-perspektywa/sierakow-muzeum-rybactwa>
9. <https://poradnik.ngo.pl/>
10. <https://www.spzoz-miedzychod.com.pl>
11. <https://www.polskawliczbach.pl/>
12. J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.
13. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
14. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
15. M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje.
16. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.
17. Raport o stanie Gminy Sieraków za 2019 i 2020 rok.
18. R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN.
19. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok.
20. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
21. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

VIII. Spis rysunków, tabel i wykresów

1. Spis rysunków

Rysunek 1. Dobór próby badawczej.....
Rysunek 2. Położenie gminy Sieraków na tle powiatu międzychodzkiego.....
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Sieraków według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku).....
Rysunek 4. Płeć: N=160.....
Rysunek 5. Współczynnik dzietności w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem oraz województwie wielkopolskim (stan na koniec 2019 roku)
Rysunek 6. Łączna wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Sieraków w latach 2018-2020.....
Rysunek 7. Wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem oraz województwie wielkopolskim w 2019 roku
Rysunek 8. Elementy procesu planowania strategicznego
Rysunek 9. Cel strategiczny.....

2. Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w porównaniu do powiatu..... międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego na przestrzeni lat 2018-2020
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)
Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych na 1000 ludności w gminie Sieraków w porównaniu do powiatu międzychodzkiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2018-2020.....
Tabela 5. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Sieraków (stan na koniec 2020 roku)
Tabela 6. Liczba osób uczęszczających do jednostek oświatowych na terenie gminy Sieraków w roku szkolnym 2019/2020
Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Sieraków..... w porównaniu do powiatu międzychodzkiego w 2019 roku.....
Tabela 8. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2018-2020.....
Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2018-2020.....
Tabela 10. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej? N=116.....
Tabela 11. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu? N=116.....
Tabela 12. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=116....
Tabela 13. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=47
Tabela 14. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=47

Tabela 15. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a: N=6.....

Tabela 16. Czy doznał/a Pan/i przykrych konsekwencji związanych z zażywaniem..... substancji psychoaktywnych? N=6

Tabela 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?..... N=23

Tabela 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=23

Tabela 19. Gdzie doświadczył/a Pan/i przemocy? N=23

Tabela 20. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a? N=6

Tabela 21. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=6.....

Tabela 22. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku

Tabela 23. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2018-2020

Tabela 24. Liczba wypłaconych świadczeń w ramach programu „Dobry start” oraz środki przeznaczone na jego realizację w latach 2018–2020.....

Tabela 25. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2018-2020

Tabela 26. Liczba wydanych Wielkopolskich Kart Dużej Rodziny w latach 2018-2020.....

Tabela 27. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2018-2020.....

Tabela 28. Zasilek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2018-2020.....

Tabela 29. Zasilek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2018-2020

Tabela 30. Zasilek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2018-2020

Tabela 31. Specjalny zasilek opiekuńczy na przestrzeni lat 2018-2020.....

Tabela 32. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków w 2021 roku dotyczące osób z niepełnosprawnościami.....

Tabela 33. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące kondycji psychicznej.....

Tabela 34. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

Tabela 35. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020

Tabela 36. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące uzależnień.....

Tabela 37. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w gminie Sieraków w latach 2018-2020.....

Tabela 38. Dane statystyczne dotyczące działań GKRPA w latach 2018-2020

Tabela 39. Dane dotyczące liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2018-2020

Tabela 40. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące przemocy

Tabela 41. Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2018-2020.....

Tabela 42. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków w 2021 roku dotyczące osób starszych

Tabela 43. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy Sieraków zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w latach 2018-2020 w porównaniu do powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego (w procentach, stan na koniec grudnia).....

Tabela 44. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy Sieraków oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu międzychodzkiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2018-2020 (stan na koniec grudnia)

Tabela 45. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Sieraków w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2018-2020 (stan na koniec grudnia).....

Tabela 46. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące problemu bezrobocia.....

Tabela 47. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2018-2020

Tabela 48. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2020.....

Tabela 49. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2018-2020.....

Tabela 50. Liczba mieszkań komunalnych oraz liczba złożonych wniosków o mieszkania komunalne w latach 2018-2020

Tabela 51. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące problemu ubóstwa.....

Tabela 52. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących oraz praw jazdy w latach 2018-2020

Tabela 53. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Sieraków w latach 2018-2020

Tabela 54. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Sieraków dotyczące poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania

Tabela 55. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031.....

Tabela 56. Harmonogram wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków na lata 2023-2031

Tabela 57. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....

3. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Sieraków w latach 2018-2020.....

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Sieraków na przestrzeni lat 2018-2020.....

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie międzychodzkiem na przestrzeni lat 2018-2020 w porównaniu do województwa i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....

Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Sieraków

w porównaniu do powiatu międzychodzkiego oraz całej Polski na przestrzeni lat 2018-2020.....

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w gminie Sieraków w porównaniu do powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego w latach 2018-2020	
Wykres 6. Ludność gminy Sieraków według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku	
Wykres 7. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Sieraków w latach 2018-2019 (w procentach).....	
Wykres 8. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku uczniów z terenu gminy Sieraków, powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego	
Wykres 9. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem oraz województwie wielkopolskim w latach 2018-2020.....	
Wykres 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem i województwie wielkopolskim na..... przestrzeni lat 2018-2020	
Wykres 11. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie na przestrzeni lat 2018-2020.....	
Wykres 12. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Sieraków w latach 2018-2020.....	
Wykres 13. Powody udzielania świadczeń w 2020 roku (liczba rodzin)	
Wykres 14. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020.....	
Wykres 15. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2018-2020	
Wykres 16. Wiek. N=160.....	
Wykres 17. Wykształcenie. N=160	
Wykres 18. Miejsce zatrudnienia. N=160.....	
Wykres 19. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną? N=160	
Wykres 20. Stan cywilny. N=160	
Wykres 21. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=160	
Wykres 22. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=160	
Wykres 23. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka? N=160	
Wykres 24. Jak często pali Pan/i papierosy? N=160	
Wykres 25. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=160	
Wykres 26. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=160.....	
Wykres 27. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=160	
Wykres 28. Jak ocenia Pan/i szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia? N=160	
Wykres 29. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu? N=160.....	
Wykres 30. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=160	
Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=160.....	
Wykres 32. Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy? N=160.....	
Wykres 33. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=160	

- Wykres 34. Czym według Pana/i jest cyberprzemoc? N=160
- Wykres 35. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, któreś z niżej wymienionych form..... cyberprzemocy? N=160
- Wykres 36. Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych..... z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców? N=160.....
- Wykres 37. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów? N=160
- Wykres 38. Do kogo zwrócił(a)by się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień lub/i przemocy w rodzinie? N=160.....
- Wykres 39. Jakie są Pana/i zdaniem najważniejsze problemy społeczne gminy? N=160..
- Wykres 40. Czy Pana/i zdaniem znalezienie nowej pracy na terenie gminy jest: N=160 ...
- Wykres 41. Jaki według Pana/i jest główny powód bezrobocia w gminie? N=160
- Wykres 42. Jak ocenia Pan/i swoje szanse na rynku pracy? N=160
- Wykres 43. Z jakich form aktywizacji zawodowej proponowanej przez Urząd Pracy korzystał/a Pan/i do tej pory? N=160.....
- Wykres 44. Czy doświadczył/a Pan/i osobiście odrzucenia ze względu na: N=160
- Wykres 45. Czy w Pana/i środowisku, któreś z niżej wymienionych osób, doznały z powodu swojej sytuacji życiowej wykluczenia/odrzucenia ze społeczności lokalnej? N=160
- Wykres 46. Czy problem ubóstwa jest obecny w Pana/i gminie? N=160.....
- Wykres 47. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek ubóstwa w życiu? N=160.....
- Wykres 48. Kto według Pana/i jest najbardziej zagrożony ubóstwem w gminie? N=160....
- Wykres 49. Jak często spotyka Pan/i na terenie gminy osoby niepełnosprawne? N=160..
- Wykres 50. Jakie problemy najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne w Pani/a gminie? N=160
- Wykres 51. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób niepełnosprawnych tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=160.....
- Wykres 52. Jakie problemy według Pana/i dotyczą najczęściej osoby starsze? N=160....
- Wykres 53. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc,..... wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie? N=160.....
- Wykres 54. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa..... środowisku lokalnym? N=160.....
- Wykres 55. Czy w Pana/i opinii osoby starsze w Państwa gminie są marginalizowane?.... N=160
- Wykres 56. Czy ocenia Pan/i swoją okolicę jako bezpieczną? N=160.....
- Wykres 57. Jak ocenia Pan/i stan swojego zdrowia psychicznego? N=160.....
- Wykres 58. Liczba małżeństw na 1000 ludności w gminie Sieraków w porównaniu do..... powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego w latach 2018-2020
- Wykres 59. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020.....
- Wykres 60. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020
- Wykres 61. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2018-2020.....
- Wykres 62. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018-2020 (w złotych).....

Wykres 63. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	
Wykres 64. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnej w latach 2018-2020.....	
Wykres 65. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Sieraków na przestrzeni lat 2018-2020	
Wykres 66. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Sieraków, województwie i całej Polsce w 2020 roku.....	
Wykres 67. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w latach 2018-2020	
Wykres 68. Liczba przeprowadzonych interwencji przez funkcjonariusz Policji..... w związku z występowaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy.....	
Wykres 69. Liczba osób stosujących i doznających przemocy, korzystających..... z poradnictwa i pomocy udzielanego przez Punkt Konsultacyjny w latach 2018-2020.....	
Wykres 70. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem oraz województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2018-2020	
Wykres 71. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2018-2020	
Wykres 72. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2018-2020.....	
Wykres 73. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2018-2020 (liczba świadczeń)	
Wykres 74. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu..... bezrobocia w latach 2018-2020.....	
Wykres 75. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2018-2020.....	
Wykres 76. Mieszkańcy gminy Sieraków zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2018–2020 (stan na koniec grudnia)	
Wykres 77. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na..... przestrzeni lat 2018-2020	
Wykres 78. Liczba lokali socjalnych w gminie Sieraków w latach 2017-2019	
Wykres 79. Liczba osób oczekujących na lokal socjalny w latach 2018-2020.....	
Wykres 80. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2018-2020.....	
Wykres 81 Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Sieraków w latach 2018-2020.....	

Przewodnicząca Zespołu ds. opracowania Strategii:
mgr Maria Betlej-Gnojek

ul. Dworcowa 9a/19
30-556 Kraków
tel: 12 39 50 665
fax: 12 39 50 664
mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl

Zespół ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy
Sieraków
na lata 2023 – 2031
powołany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sierakowie

ul. Wroniecka 25C
64-410 Sieraków
Tel. +48 612911015
e-mail: ops@opssierakow.pl